

O B S A H :

I. ANALÝZA MESTA FIĽAKOVO

1. ZÁKLADNÉ PODMIENKY CESTOVNÉHO RUCHU, AKO PONUKY A HODNOTENIE POTENCIÁLOV

1.1. PRÍRODNÉ DANOSTI A POMERY

- 1.1.1. Geografické zaradenie
- 1.1.2. Klimatické podmienky
- 1.1.3. Hydrologické podmienky
- 1.1.4. Geológia a pôdny fond
- 1.1.5. Štruktúra hospodárstva
- 1.1.6. Faktory ovplyvňujúce zaostalosť poľnohospodárskej činnosti
- 1.1.7. Hodnotenie prírodných daností za účelom využívania v cestovnom ruchu

1.2. AUDIT ZDROJOV

- 1.2.1. Obyvateľstvo
- 1.2.2. Národnostné zloženie obcí (údaje z 1.1.2001)
- 1.2.3. Vekové zloženie obyvateľov
- 1.2.4. Celkový prírastok/úbytok
- 1.2.5. Pomer zamestnaných a ich dochádzka za prácou
- 1.2.6. Vierovyznanie obyvateľstva
- 1.2.7. Hodnotenie sociálno-hospodárskeho prostredia z pohľadu cestovného ruchu

1.3. SYSTÉM RIADENIA

- 1.3.1. Samosprávna úroveň
- 1.3.2. Miestna samospráva
 - 1.3.2.1. Mesto a mikroregión
 - 1.3.2.2. Samosprávny kraj
- 1.3.3. Štátny sektor – štruktúra
- 1.3.4. Tretí sektor

2. HODNOTENIE PRIAMYCH PONÚK PRE CESTOVNÝ RUCH

2.1. MESTO FIĽAKOVO AKO POTENCIÁLNA DESTINÁCIA PRE CESTOVNÝ RUCH A JEHO DOSTUPNOSŤ

- 2.1.1. Doprava
- 2.1.2. Turistické dopravné prostriedky

- 2.2. SLUŽBY PODPORUJÚCE POBYT V ÚZEMÍ
 - 2.2.1. Ubytovanie, stravovanie, predajne
 - 2.2.2. Sídelná štruktúra, iné podmienky pre cestovný ruch
 - 2.2.3. Špeciálne objekty
 - 2.2.4. Podnikanie v oblasti cestovného ruchu
 - 2.2.5. Kultúrne podujatia

- 2.3. POTENCIÁLNE TURISTICKÉ HODNOTY A ICH VÝZNAM
 - 2.3.1. Prírodné turistické danosti a náučné chodníky
 - 2.3.2. Geologické hodnoty
 - 2.3.3. Kultúrno-historické danosti
 - 2.3.4. Chránené krajinné oblasti

3. *PODMIENKY SPROSTREDKOVANIA*

- 3.1. HODNOTENIE SPOLUPRÁCE
- 3.2. MARKETINGOVÁ KOMUNIKÁCIA

4. *HOHNOTENIE TURISTICKÉHO POTENCIÁLU MESTA FILAKOVO A MIKROREGIÓNU OBRUČNÁ*

5. *REGIONÁLNA A NADREGIONÁLNA KONCEPCIA ROZVOJA TURIZMU*

6. *SWOT ANALÝZA*

7. *PROGNÓZA*

II. STRATEGICKÝ PROGRAM CESTOVNÉHO RUCHU V MIKROREGIÓNE

1. *CIELE PROGRAMU*

- 1.1. ZÁKLADNÉ KRITÉRIÁ STRATÉGIE CESTOVNÉHO RUCHU V MIKROREGIÓNE V MIKROREGIÓNE
- 1.2. VŠEOBECNÉ CIELE CESTOVNÉHO RUCHU V MIKROREGIÓNE (PRIORITY ROZVOJOVÉHO PROGRAMU)

2. *IDENTIFIKÁCIA ZAJINTERESOVANÝCH DO ROZVOJOVÉHO PROGRAMU*

3. KONKRÉTNE STRATEGICKÉ CIELE PRE ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU V RÁMCI MIKROREGIÓNU

- 3.1. DLHODOBÉ CIELE STRATÉGIE – ZHRNUTIE
- 3.2. STREDNODOBÉ CIELE
- 3.3. KRÁTKODOBÉ CIELE

4. ŠTRUKTÚRA STREDNODOBÝCH PROGRAMOV

- 4.1. PROGRAM Č.1: VYBUDOVANIE OSÍDLENIA, ROZVOJ INFRAŠTRUKTÚRY
- 4.2. PROGRAM Č. 2: ROZVOJ PONUKY
- 4.3. PROGRAM Č. 3: KOMPLEXNÝ MARKETINGOVÝ PROGRAM
- 4.4. PROGRAM Č. 4: ROZVOJ ORGANIZÁCIE / ZDRUŽENIA
- 4.5. PROGRAM Č. 5: PRÁCA ZAMERANÁ NA HĽADANIE ZDROJOV

5. REALIZÁCIA STRATÉGIE

- 5.1. AKTÉRIÍ
- 5.2. PROCES REALIZÁCIE PROGRAMU

6. ZÍSKAVANIE ZDROJOV PRE IMPLEMENTÁCIU PROGRAMOVEJ STRATÉGIE MIKROREGIÓNU

- 6.1. PROJEKTOVÉ MOŽNOSTI PODĽA SKUPÍN
- 6.2. ZÍSKANIE VLASTNÝCH ZDROJOV
- 6.3. OČAKÁVANÉ SPOLOČENSKÉ, HOSPODÁRSKE A EKOLOGICKÉ VPLYVY

7. OPERATÍVNE PROGRAMY ROZVOJA

- 7.1. ROZVOJ GEOTURIZMU
- 7.2. KULTÚRNY TURIZMUS, HRADNÝ TURIZMUS
- 7.3. ROZVOJ AGROTURIZMU
- 7.4. KLASICKÁ TURISTIKA („TURISTIKA V PRÍRODE“)
- 7.5. GASTRONOMICKÉ TÚRY

8. SÚSTAVA ÚLOH NAPOMÁHAJÚCICH REALIZÁCIU STRATEGICKÉHO PROGRAMU

- 8.1. MARKETING TURIZMU NA ÚROVNI MIKROREGIÓNU

PRÍLOHA

I. ANALÝZA MESTA FIĽAKOVO

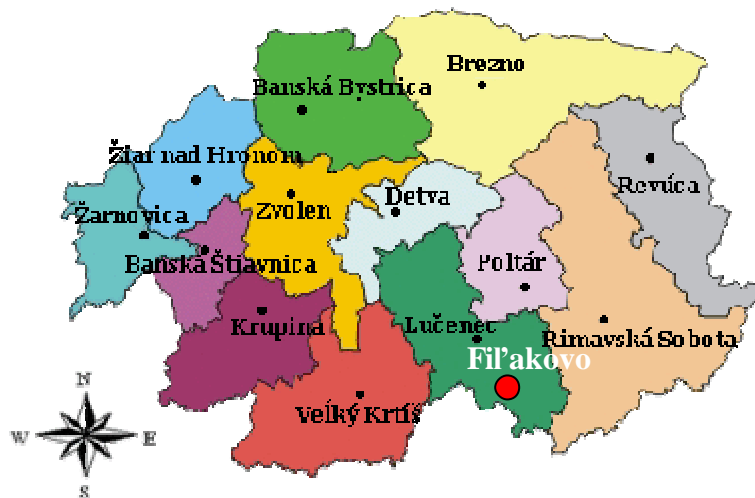
1. ZÁKLADNÉ PODMIENKY CESTOVNÉHO RUCHU, AKO PONUKY A HODNOTENIE POTENCIÁLOV

1.1. PRÍRODNÉ DANOSTI A POMERY

1.1.1. Geografické zaradenie

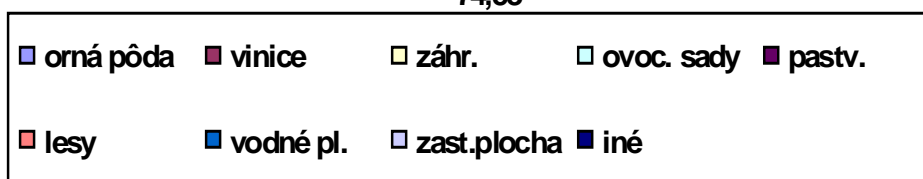
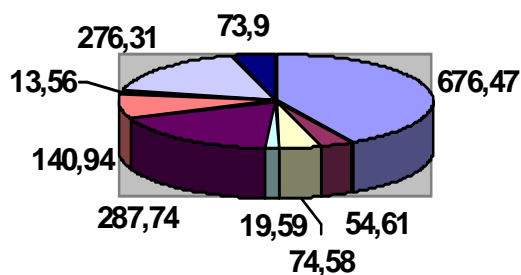
Fiľakovo sa nachádza v Banskobystrickom samosprávnom kraji v južnej časti okresu Lučenec, 15 km od hraničného priechodu Šiatorská Bukovinka – Someskőújfalu. Okresné mesto Lučenec sa nachádza severozápadne od Fiľakova. Okres sa nachádza v juhoslovenskej kotline, ktorá so severu hraničí s Revúckou vrchovinou, severozápadne s Ostrôžkami a z južnej strany ohraničuje sopečné horstvo Cerovej vrchoviny.

Mapa Banskobystrického samosprávneho kraja:

Filákovovo má rozlohu 16,2 km². Tvorí 2,03 %-á celkovej rozlohy okresu Lučenec. Intravilán mesta má rozlohu 3,5 km² a extravilán 12,7 km².

Pôda podľa druhu v ha

Zemepisná poloha mesta Filákovovo: 48st 16min sev. zemepisnej šírky a 19st 50min vých. zemepisnej dĺžky.

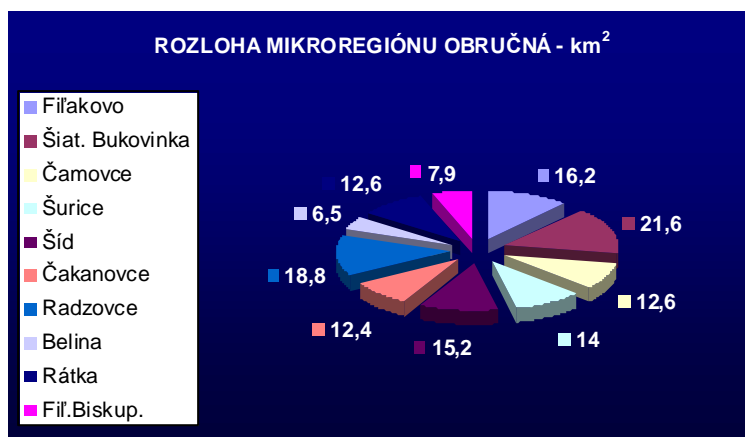
Stred mesta má nadmorskú výšku 193m, výškové rodiely na území mesta sú medzi 185 – 350 m. Z hľadiska geomorfologického členenia Filákovovo leží medzi Matransko-slanskou a Cerovou vrchovinou v údolí t.z. Filákovskou brázdou. Prirodzené údolie tvorí koryto potoka Beliny medzi málo zalesnenými pahorkatinami.

Mikroregión Obručná sa nachádza v západnej časti Severo-stredného pohoria na hranici historickej župy Gemer a Novohrad. Celé územie je súčasťou Novohradsko-Gemerského bazaltového územia, ktorú tvoria Filákovská hornatina, Cerová hornatina a Hajnáčske vrchy. Tvárnosť povrchu územia mikroregiónu je veľmi rôznorodý.

Mapa mikroregiónu Obručná :

Mikroregión tvorí 10 obcí s celkovou rozlohou 137,8 km².

1.1.2. Klimatické podmienky

Klimatické podmienky v mikroregióne Obručná a vo Fil'akove sú – vzhľadom na kopcovitý terén – vyrovnané. Ročná priemerná teplota sa pohybuje okolo 7-8 C°. Vo vyšších regiónoch priemerná januárová teplota je od -2,5 C° do -6 C°, v júli je 17-19,5 C°. Ročný priemer zrážok sa pohybuje medzi 600-850 mm. Územie mikroregiónu je poveternostne chránené (vďaka okolitých hôr - Karpaty a Matra). Priemerná ročná rýchlosť vetra je mierna. Charakteristický smer vetra je severozápadný. Pokrytie územia snehom v ročnom priemere je 40 – 50 dní.

1.1.3. Hydrologické podmienky

Fil'akovo - Cez Fil'akovo tečie potok Belina (pramení SZ od kóty Karancs 725m) s dĺžkou povodia 21 km. Jeho prítokom je Čamovský potok. Belina sa pri Prši vlieva do Sucheje. Vo Fil'akove je niekoľko minerálnych prameňov, zemitých kyseliek zvaných šťavice. Pramene Stará Štavica a Ádam: sú to obyčajné kyselky (uhličité vody) obsah minerálnych látok je menší ako 1 g/l, obsah CO₂ je vyšší ako 1 g/l. „Štavica“ sa vo Fil'akove používa pre miestne účely. Pramene zemitej kyselky vo Fil'akove obsahujú viac ako 1 g/l rozpustených pevných látok s prevahou iónov CA₂₊, Mg₂₊, HCO₃. Chemické zloženie štavice pri továrni obsahuje – pevné súčiastky 1152 mg/l, spotreba kyslíka 20,20 kcm m/10 HCl, tvrdosť /podľa nemeckej stupnice/ 42,0.

Vrty situované do povrchových zón (v roku 1964) po prevrtaní ílovitých sedimentov dosahovali v oblasti Fil'akova 1,4-2,5 l/s, miestami až 41 l/l.

Mikroregión sa vyznačuje bohatosťou na vodné zdroje t.j. potoky, prameňe, menšie vodné toky. Patrí k povodiu Dunaja. Odtokové vody z mikroregiónu sa odvádzajú cez potok Suchá a Ipeľ do Dunaja.

Dôležité vodné toky:

Potok Belina: vtečie do Ipeľského vodného systému pri Radzovciach (Monický potok), pri Šiatorskej Bukovinke a Bukovinský potok.

Babský potok pramení pri Troch chotároch, pri Rátke. Hromadí Rátkovské a Trebeľovské vodné toky.

Údolie Čamovského potoka je juhozápadne od obce Nová Bašta. Do tohto potoka ústi Vidovský potok a Dolina.

Okrem týchto vodných tokov na území sa nachádzajú ďalej:

- Dve menšie jazerá a to v Rátke a Šiatorskej Bukovinke. Ich význam viacfunkčnosti v budúcnosti môže rásť,
- Zrážkové podmienky sú nepriaznivé, ich rozptyl je rozmarný,
- Sú charakteristické malé vodné toky, s nepravidelným naplnením a malým vodným objemom,
- Podzemné vody v dolinách dosahujú hĺbku 1-2m, tvorí súvislú vodnú plochu, na vrškoch sa nachádzajú v hĺbke 5-8 m.

1.1.4. Geológia a pôdny fond

Mesto **Filákov** sa nachádza v srdci geologicky a krajinársky pozoruhodnej Cerovej vrchoviny s početnými vulkanickými bralnými útvarmi. Zaujímavá krajina, z ktorej čas ešte nestačil zmazať poslednú vulkanickú činnosť na Slovensku. Ponúka preto pre návštevníkov a turistov zaujímavé a pozoruhodné prírodné hodnoty.

Rovinatý až kopcovitý povrch tvoria prevažne stredotretohorné pieskovce a ílovce, z ktorých vystupujú na juhovýchode mladotretohorné bazalty. Územie mesta tvoria spodnomiocénne sedimenty dosahujúce hĺbku 80 až 130 metrov. Západne od mesta sa v smere SZ - JV tiahne po hrebeňoch súvislá vulkanická bazaltová vrstva (čadiče a bazanity). Z nerastných surovín sa pri Filákově vyskytujú: lejárské piesky, usadeniny lávy, andezit, čadič, tehliarska hlina a hnedé uhlie.

Geologický vývoj Filákov a okolia bol veľmi zložitý, prebiehal vo viacerých etapách a niekoľkokrát sa na našom území vystriedali obdobia morskej i sladkovodnej sedimentácie s obdobiami horotvornými, sopečnými a obdobiami suchej zeme.

Povrch územia mikroregiónu Obručná tvoria hornooligocénne pieskovce, piesok, hlina, apoka, strednomiocénne uhoľnaté vrstvy, riolittufy, andezit, bazalt a v malom množstve usadeniny pliocénu. Pod oligocénnou vrstvou sa nachádzajú kryštalické bridlice pochádzajúce z Karpát (kameňolom v Šiatorskej Bukovinke). Neskôr sa udiali významné posuny medzi štruktúrami horstva Na vysunutých okrajoch horstva sa usadili pestré suroviny, štrky, vulkanické tufy a iné nepevné suroviny. Po týchto presunoch sa začala veľká vulkanická činnosť, vytvorili sa konštrukčné plochy, ktoré majú dodnes bazaltový charakter. Po vulkanickej činnosti územie zalialo more, usadili sa pieskovce a tufové útvary. Tieto popri zlomových pásoch v smere SSZ – JJV sa rozdrvili. Hrúbka bazaltu ktorá sa počas vulkanickej činnosti vytvárala je rôzna, od 11 po 107 m. Geologickou zaujímavosťou mikroregiónu je bazaltový vodopád, ktorý môže byť stĺpcový alebo vrstvomý. Dôkazom neskorej vulkanickej činnosti sú postvulkanické úkazy a to minerálne pramene, tzv. štavice, ktoré pramene v okolí Filákov a Šídu

Charakteristickým druhom pôdy mikroregiónu Obručná je hnedá lesnatá pôda. V závislosti od terénneho reliéfu sa vytvorili rôzne typy tejto zeminy. Najväčšiu plochu tvorí Ramannova zemina. Obsah sýry a vápna v pôde je rôzny, kyslosť pôdy je všeobecný. Vyskytujú sa aj plytké erubázne kamenné pôdy, a usadeninové pôdy. Pre vrchy sú

charakteristické ranker pôdy a tzv. čierne vlhké pôdy. Dôsledkom rozdrvenia pieskovcov sa často vyskytujú aj mierne vápenaté pieskové pôdy.

Kvalita ornej pôdy sa vyrovná s priemernou kvalitou pôdy na území Slovenska, preto na území mikroregiónu sú obmedzené možnosti pre klasické pestovania rastlín.

Analýzou parametrov ovocného katastra sa dá konštatovať, že na pestovanie niektorých druhov ovocia sú lepšie predpoklady – podmienky ako v kraji, resp. na celom území Slovenska.

Druhy ovocia na pestovanie na tomto území: z bobuľovín čierne a červené ríbezle, egreše, z kostnatých sú slivky, čerešne, višne a marhule.

Nie je charakteristické, že by územie ohrozovali záplavy

1.1.5. Štruktúra hospodárstva

Minulosť mesta Filákovu:

Filákovu do začiatku 90-tych rokov bolo významným priemyselným centrom nielen okresu Lučenec ale aj Stredoslovenského kraja, nakoľko bývalý KOVOSMALT n.p. Filákovu zamestnával približne 3500 zamestnancov, MIER n.p., neskôr NOVONA asi 1000 zamestnancov a v poľnohospodárstve v ŠM Filákovu pracovalo ďalších 1000 ľudí. Veľký počet obyvateľov bolo zamestnaných v službách (obchody, reštaurácie, miestny priemysel a pod.) a v doprave (železničná a autobusová doprava). V súčasnosti najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov nájdeme v priemysle a vo verejnej sfére. Po zrušení veľkých priemyselných podnikov bolo vo Filákovu evidovaných 1610 nezamestnaných. Do roku 2002 mal počet nezamestnaných rastúcu tendenciu, avšak od roku 2004 tento stav mierne klesá. Je to dôsledkom rozvoja nových podnikateľských subjektov ako napr. THORMA-VÝROBA, FESTAP s.r.o., EKOLTECH s.r.o., CRAMER SLOVAKIA, KONAS s.r.o., ZÓNA s.r.o. a taktiež vznikom rôznych menších firiem na spracovanie dreva.

Vývoj miery nezamestnanosti vykazuje síce klesajúci trend, ktorý však bez zvýšenia vzdelanostnej úrovne nezamestnaných a výraznejších investičných stimulov môže prerásť do vytvorenia širokej vrstvy takmer nezamestnateľných skupín obyvateľstva.

Súčasnosť mesta Filákovu:

Mesto Filákovu aj napriek zániku bývalých veľkých priemyselných podnikov, má charakter priemyselného mesta. Na pôde bývalého KOVOSMALTU vznikli viaceré menšie prosperujúce subjekty, ktoré prakticky zabezpečujú ten istý sortiment výrobkov len s menším počtom zamestnancov. S príchodom zahraničných investorov (THORMA-VÝROBA, CRAMER) sa miera nezamestnanosti mierne znížila.

V oblasti služieb sa v meste v súčasnosti nachádzajú súkromné firmy na zabezpečenie nasledovných služieb: oprava automobilov, pneuservis, sklenárstvo, krajčírstvo, kaderníctvo, holičstvo, šitie športových dresov, solárium, autoškola a pod. Verejnoprospešné služby mesta Filákovu zabezpečujú okrem odvozu komunálneho odpadu aj údržbu verejnej zelene, správu mestského cintorína, čistenie miestnych komunikácií, verejné osvetlenie a záhradníctvo.

Obchodná sieť v meste je zabezpečená prostredníctvom malých podnikateľov. Jediný veľký obchodný subjekt je CBA (bývalý M-MARKET) otvorený od r. 2001. Vzhľadom na veľkú nezamestnanosť v meste sú rozšírené predajne s tzv. Čínskym tovarom, nakoľko

mesačný príjem väčšiny obyvateľov je nízky. Kvalitné, značkové predajne s cenovo náročnejším tovarom sú len málo zastúpené.

Služby v oblasti cestovného ruchu sú sústredené v centre mesta okolo Filakovského hradu. Najväčším lákadlom pre turistov je samotný hrad, ktorý ročne navštívi cca. 12-15.000 návštevníkov. V meste a mikroregióne avšak chýbajú komplexné služby v oblasti cestovného ruchu a tým spojená infraštruktúra je vybudovaná skromne (penzióny, hotely, reštaurácie, informačné centrá...). Absentuje taktiež príslušná organizácia zaoberajúca sa rozvíjaním cestovného ruchu a informačný systém.

Záver :

Podmienky pre podnikanie v meste sú ovplyvňované miestnymi danosťami a zvyklosťami. Vysoké percento nezamestnanosti síce hovorí o dostatočnom počte voľnej pracovnej sily, avšak nízka vzdelanostná úroveň a flexibilita, spojená s nízkou kúpyschopnosťou okliešťa miestny rozvoj v podnikaní. Podnikateľské subjekty doteraz neboli organizované, nakoľko neexistuje inštitucionálne pozadie, profesionálna organizácia, ktorá by ich zastrešovala a hájila ich záujmy, starala sa o ich rozvoj a integráciu do európskych hospodárskych štruktúr. Na eliminovanie týchto nedostatkov zahájí činnosť v 09/2006 podnikateľský inkubátor pod vedením TECTUM n.o. Filakovo, ktorý dáva predpoklad úspešného napredovania rozvoja miestneho hospodárstva.

Mikroregión Obručná sa nachádza na Strednom Slovensku, v prihraničnej oblasti okresu Lučenec. Všetky obce, ktoré tvoria mikroregión patria do okresu Lučenec.

Kombináciou prírodných daností, pôdohospodárskych podmienok, klimatických podmienok, tradície hospodárenia mikroregiónu poskytujú jedinečnú možnosť pre tvorbu produktov pre tuzemský trh ako aj pre export na zahraničné trhy. Týka sa to najmä výroby výrobkov, ktoré absentujú na zahraničných trhoch, pričom sa dodržia aj prísne podmienky pre stanovenie krajiny pôvodu. Popri týchto predpokladoch a tradíciách sa dajú vytvoriť podmienky pre konkurencieschopnú poľnohospodársku výrobu.

Do týchto oblastí patrí aj pestovanie bobuľovín, kostnatých rastlín a jablka. K týmto aktivitám je k dispozícii aj voľná pracovná sila.

Územie mikroregiónu je značne zalesnené, z toho vyplýva, že je veľké množstvo divokej zveri. Z týchto skutočností vyplýva, že sú dané možnosti vytvoriť podmienky pre rozvoj poľovníctva a tým spojeného turizmu. Pastviny a orné pôdy obohatené vodnými tokmi a obkolesené lesnými poratmi vytvárajú ideálne životné podmienky pre divú zver. Preto je územie bohaté na divú zver. Početný stav diviakov, srniek a jeleňov vytvárajú príležitosti pre výrazné zlepšenie úrovne a využívania poľovníctva pre rozvoj cestovného ruchu, oproti súčasnému stavu. Pri tvorbe stratégie cestovného ruchu pre mikroregión je potrebné brať do úvahy aj tento dôležitý fakt.

Každé poľovnícke združenie sa zaoberá aj poľovníctvom za úhradu. Pomer zahraničných a tuzemských poľovníckych (nájomných) aktivít je značne zaostalé a nevyužitý. Hlavné príčiny sú:

- absentujú ubytovacie a stravovacie kapacity, poľovnícke chaty, zariadenia, a pod.,
- nie sú zabezpečené finančné prostriedky na rozvoj a rekonštrukciu existujúcich zariadení,

- absentujúca marketingová činnosť,
- na udržiavanie konkurencieschopnosti, na rozvoj chovu a starostlivosti o divokú zver a na zlepšenie celkovej efektivity na území je nevyhnutné vytvoriť odborné kapacity v oblasti ľudských zdrojov.

1.1.6. Faktory ovplyvňujúce zaostalosť poľnohospodárskej činnosti

- nie sú zabezpečené technické, technologické, odborné a hospodárske podmienky
 - nevysporiadané a roztrieštené pôdy a majetkové pomery,
 - odchod odborného intelektuálneho a riadiaceho potenciálu, odborníkov
 - bez dotácií odvetvie trpí s odlivom kapitálu,
 - silný negatívny vplyv trhového hospodárstva v oblasti poľnohospodárstva – ceny, odvody, marketing, školenia,
 - nedostatočné investície do rozvoja technológií, techniky na udržiavanie kvality,
 - nedostatočné využitie dotácií, najmä z dôvodov zabezpečenia vlastných vkladov a nedostatočnej prípravy na čerpanie fondov,
 - prudké zvýšenie vstupných investícií – prispôsobenie sa k západným trhovým cenám – trhy sú neefektívne, stratové a je charakteristická aj nesolventnosť.

Ďalšie vplyvy:

- starnúca generácia poľnohospodárskych výrobcov
- neorganizované a neefektívne pracovné postupy,
- absencia združení a družstiev,
- nízke zastúpenie odborových zväzov,
- viacnásobne hendikepované územie – prírodné a zemepisné danosti regiónu.

1.1.7. Hodnotenie prírodných daností za účelom využívania v cestovnom ruchu

Prírodné a krajinné danosti mikroregiónu stáročia zásobovali obyvateľov tohto územia svojimi bohatstvami. Poľnohospodárske podmienky mikroregiónu sú lepšie ako v okolí, avšak v súčasnosti neposkytujú perspektívu pre obyvateľstvo. Zmena hospodárskych a trhových podmienok ešte viac oslabili a znehodnotili aj tak priemerné až slabé podmienky hospodárenia na území. V súčasnosti iba malé percento aktívnych obyvateľov pracuje na plný úväzok v poľno-, resp. v lesnom hospodárstve.

Na druhej strane, prírodné krásy, bohatstvo krajiny, členitosť územia a široké spektrum flóry a fauny, poskytuje nové možnosti využívania ako len pre poľnohospodárske účely. Čistota prostredia, jedinečná flóra a fauna aj v európskych pomeroch je veľmi zaujímavá a ponúka bohaté hodnoty pre verejnosť. Odborne vypracované ponuky produktov, podľa potrieb a dopytu trhu dávajú jedinečnú možnosť vytvorenia mikroklimy pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu .

Fiľakovo		Národnosť						
		slovenská	maďarská	rómska	Česká	Rusínska	ukrajinská	iná
muži	4877	1466	3115	220	11	0	1	64
ženy	5321	1613	3453	191	26	1	7	30
Spolu	10198	3079	6568	411	37	1	8	94

1.2 AUDIT ZDROJOV

1.2.1. Obyvateľstvo

Tabuľka znázorňuje počet obyvateľov vo Fiľakove od 1.1.2001 do 1.1.2006

Počet obyvateľov vo Fiľakove od 1.1.2001 do 1.1.2006

	2001	2002	2003	2004	2005
Fiľakovo	10198	10329	10266	10401	10825

Pomer obyvateľov podľa pohlavia v rokoch 2001 – 2005

	2001		2002		2003		2004		2005	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž

Obec / počet obyvateľov	Rok									
	1970	1980	1991	2001	2005					
<i>Belina</i>	644	597	572	607	618					
<i>Biskupice</i>	1 085	1 107	1 106	1 110	1 122					
<i>Čakanovce</i>	1 139	1 030	927	939	957					
<i>Čamovce</i>	625	598	523	524	518					
<i>Fiľakovo</i>	7 880	9 390	10 165	10 198	10 825					
<i>Radzovce</i>	1 929	1 756	1 655	1 600	1 601					
<i>Ratka</i>	332	334	333	352	316					
<i>Šiatorská Bukovinka</i>	615	486	372	358	333					
<i>Šíd</i>	1 247	1 146	1 106	1 162	1 135					
<i>Šurice</i>	709	645	602	538	513					
	4877	5321	4853	5476	4877	5321	4853	5476	5144	5681
	Spolu		Spolu		Spolu		Spolu		Spolu	
	10198		10329		10266		10401		10825	

1.2.2. Národnostné zloženie obcí (údaje z 1.1.2001)

Národnostné zloženie obcí v mikroregióne

OBEC	SLOVENSKE		MADARSKÉ		UKRAJINSKÉ		ROMSKE		OSTATNE	
		%		%		%		%		%
<i>Belina</i>	30	4,9	587	95,1	-	-	-	-	-	-
<i>Biskupice</i>	211	19	861	77,6	-	-	31	2,8	3	0,3
<i>Čakanovce</i>	100	10,7	669	71,9	-	-	157	16,9	4	0,4
<i>Čamovce</i>	84	16	433	83	-	-	62	11,8	-	-
<i>Radzovce</i>	364	22,8	1154	72,3	-	-	73	4,6		0,3
<i>Ratka</i>	340	96,6	7	2	-	-	-	-	4	1,4
<i>Šiatorská Bukovinka</i>	303	84,6	26	7,3	-	-	4	1,1	25	8,1
<i>Šíd</i>	107	9,2	837	72	-	-	202	17,4	16	1,4
<i>Šurice</i>	53	9	485	90	-	-	1	0,1	-	-

1.2.3. Vekové zloženie obyvateľov

	Spolu	Vekové zloženie obyvateľov					
		(Mestský úrad 15.5.2006)					
		Deti 0-14	Muži 15-59	Zeny 15-54	Muži 60+	Zeny 55+	Poznámky
Fil'akovo	10825	1739	3461	3488	617	1342	

1.2.4. Celkový prírastok/úbytok

Fil'akovo	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<i>živonarodení</i>	124	133	114	130	127	146
muži	70	72	63	64	61	70
ženy	54	61	51	66	66	76
<i>zomrelí</i>	134	100	90	111	115	112
muži	77	50	44	60	62	51
ženy	57	50	46	51	53	61
<i>Celkový prírastok</i>	-10	33	24	19	12	34
muži	-7	22	19	4	-1	19
ženy	-3	11	5	15	13	15

(Mestský úrad 15.5.2006)

1.2.5. Pomer zamestnaných a ich dochádzka za prácou

Fiľakovo Hospodársky smer	Zamestnaní			
	Muži	ženy	Spolu	Dochádzajú za prácou
Poľnohospodárstvo	132	52	184	33
Lesné hospodárstvo	18	4	22	5
Rybné hospodárstvo	-	-	-	-
Baníctvo	20	2	22	17
Priemyselná výroba	799	670	1469	114
Energetika	37	10	47	3
Stavebníctvo	126	10	136	57
Obchodovanie	138	274	412	84
Reštauračné služby	57	95	152	24
Doprava	238	94	332	73
bankovníctvo	8	32	40	17
Sprostredkovatelia realitné kancelárie	63	33	96	30
Verejný sektor	333	235	568	111
Školská správa	82	250	332	84
zdravotníctvo	30	138	168	58
Iné sociálne služby	54	73	127	25
Iné	581	527	1108	66
Spolu	2716	2500	5216	802

Z tabuľky vyplýva, že vysoké % (86,67 %) obyvateľov je zamestnaných vo Fiľakove. Ostatní zamestnanci - ktorí tvoria 28,2% - sú zamestnaní v mieste svojho bydliska. Pomerne vysoké % je zamestnaných vo verejnej správe (11%).

V zariadeniach poskytujúce služby súvisiace s cestovným ruchom tvoria zamestnanci iba 2,9%.

1.2.6. Vierovyznanie obyvateľstva

OBEC	RÍMSKO KAT OLICKÉ		GRÉCKO KAT OLICKÉ		PRAVOSLÁVN E		EVANIELICKÉ		INÉ		BEZ VYZNANIA	
		%		%		%		%		%		%
<i>Belina</i>	597	97	-	-	-	-	1	0,2	3	0,5	16	2,3
<i>Biskupice</i>	1013	91,3	-	-	-	-	7	0,6	3	0,3	6	0,54
<i>Čakanovce</i>	885	95	-	-	-	-	3	0,3	5	0,5	-	-
<i>Čamovce</i>	521	99,4	-	-	-	-	3	0,5	6	1,1	-	-
<i>Fiľakovo</i>	7905	77,5	53	0,51	6	0,05	227	2,2	802	7,9	1205	11,8
<i>Radzovce</i>	1486	92,8	5	0,3	-	-	1	-	-	-	70	4,4
<i>Ratka</i>	315	89,2	4	1,3	-	-	1	0,3	-	-	32	9
<i>Šiatorská Bukovinka</i>	300	83,8	-	-	-	-	11	3,07	26	7,26	21	5,87
<i>Šíd</i>	1056	91	1	-	-	-	1	-	14	1,2	90	7,8
<i>Šurice</i>	490	91	-	-	-	-	15	2	-	-	35	6

Väčšina obyvateľov patrí k rímskokatolíckej cirkvi, avšak vo Filákovke je značný počet evanjelikov (227). Počet obyvateľov patriace k iným cirkvám sú zanedbateľné.

1.2.7. Hodnotenie sociálno-hospodárskeho prostredia z pohľadu cestovného ruchu

Pre územie (najmä pre Filákovko) zabezpečilo živobytie priemyselná výroba, ktorý aj v dnešnej dobe má značný pomer. Poľnohospodárska činnosť - a zamestnanie v tejto oblasti - bolo charakteristické väčšinou pre okolité obce. Táto činnosť dnes prežíva krízové obdobie, nie je schopná zabezpečiť živobytie pre obyvateľov zamestnaných v tejto oblasti.

Bohaté kultúrne, prírodné a historické danosti mikroregiónu sú málo, alebo vôbec nevyužitú. Rozvoj cestovného ruchu by bola možnosťou zastaviť, resp. vyrovnáť stagnáciu poľnohospodárskej výroby. K dosiahnutiu tohto cieľa je potrebné vypracovanie širokospektrálneho rozvojového programu cestovného ruchu a jeho dôsledná realizácia.

1.3. SYSTÉM RIADENIA

1.3.1. Samosprávna úroveň

1.3.2. Miestna samospráva

1.3.2.1. Mesto a mikroregión

Mesto Filákovko, ako aj Mikroregión Obručná disponujú významnými turistickými atraktivitami (CHKO Cerová vrchovina, hrady, kostoly, kaplnky, kláštor, múzeum, kaštiele, kúrie, ďalšie historické budovy, mestský park so zástupcami vzácnych drevín, archeologické lokality), ktoré sú v centre pozornosti a sú znamenité pre príslušné samosprávy.

V obciach z dôvodu nízkeho rozpočtu, ako aj počtu zamestnancov a poslancov samospráv jedinou inštitúciou v oblasti turizmu a cestovného ruchu je príslušný obecný úrad.

Mesto Filákovko je sídlom Spoločného obecného úradu vo Filákovke. Okrem toho v rámci organizácie mesta je vytvorené od roku 2006 Oddelenie regionálneho rozvoja a prípravy realizácií projektov. Mestské zastupiteľstvo v rámci poradných orgánov vytvorilo Komisiu podnikania a cestovného ruchu, ktoré pravidelne zasadá, hodnotí stav v aj v oblasti cestovného ruchu a dáva podnety vedeniu mesta a mestskému zastupiteľstvu na vyvíjanie iniciatív a riešenie problémov.

Okrem uvedených inštitucionálnych foriem má mesto bohaté skúsenosti zo spolupráce v oblasti turizmu na domácej aj medzinárodnej úrovni a tiež skúsenosti pri využívaní vlastného potenciálu v oblasti turizmu.

Pre zvládnutie problémov turizmu a cestovného ruchu sa javí ako nevyhnutnosť zriadenia turistického informačného centra, ktoré by malo pôsobiť nielen na území mesta, ale v rámci celého regiónu. Mesto plánuje zriadenie takejto inštitúcie za pomoci využitia prostriedkov EÚ.

Ako vyplýva z uvedených skutočností mesto Filákovko je prirodzeným centrom nielen v oblasti správy a samosprávy, ale vďaka danostiam, možnostiam a potenciálu by sa malo stať aj turistickým centrom regiónu.

1.3.2.2. Samosprávny kraj

Banskobystrický samosprávny kraj má v rámci svojej organizačnej štruktúry vytvorený Odbor cestovného ruchu. Podľa odboru územie Banskobystrického kraja svojou geografickou polohou a množstvom kultúrnych a prírodných pozoruhodností má veľmi dobré možnosti a predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Severná časť kraja je vhodná predovšetkým na rozvíjanie zimnej turistiky, kým južná časť je predurčená na letnú rekreáciu. Veľké rezervy sú vo využití vinárskych tradícií a v rozvoji vidieckej turistiky a agroturistiky. Strediská cestovného ruchu sú pomerne diferencované nielen z hľadiska prírodného potenciálu, ale aj z hľadiska infraštruktúrnej vybavenosti a návštevnosti.

Odbor cestovného ruchu v rámci svojej činnosti na jar 2005 pripravil dotazníky pre účastníkov cestovného ruchu, pre poskytovateľov služieb cestovného ruchu a pre zástupcov samospráv. Výstupy sformulované na základe dotazníkov, ani činnosť odboru a ním riadené alebo koordinované akcie nie sú zatiaľ zverejnené (možno aj následkom zmien po voľbách v roku 2005).

Zastupiteľstvo Banskobystrického samosprávneho kraja zriadilo Komisiu podnikania a cestovného ruchu. O jej zložení a práci zatiaľ tiež nie sú prístupné údaje.

1.3.3. Štátny sektor – štruktúra

V rámci Vlády SR patrí cestovný ruch do pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR, ktoré je ústredným orgánom štátnej správy aj pre cestovný ruch. Tu v rámci Sekcie obchodu a cestovného ruchu je vytvorený odbor cestovného ruchu.

Ministerstvo na celoštátnej úrovni spracúva štatistické informácie, stratégiu rozvoja cestovného ruchu, koncepciu rozvoja cestovného ruchu, vedie evidenciu kultúrnych pamiatok na Slovensku.

Marketing a štátnu propagáciu cestovného ruchu Slovenskej republiky vykonáva štátna príspevková organizácia Slovenská agentúra pre cestovný ruch, ktorá pôsobí v rámci odboru cestovného ruchu Ministerstva hospodárstva SR.

Okrem marketingu cestovného ruchu na celoštátnej úrovni poskytuje informácie o možnostiach cestovného ruchu na Slovensku, propaguje Slovensko ako cieľovú krajinu cestovného ruchu, prispieva k tvorbe pozitívneho obrazu Slovenska v zahraničí a podporuje predaj produktov cestovného ruchu Slovenskej republiky.

V oblasti podpory rozvoja cestovného ruchu zabezpečuje:

- a) všetky formy štátnej propagácie cestovného ruchu Slovenska,
- b) marketingový prieskum trhu cestovného ruchu podľa jeho základných zložiek: vývoj potrieb a požiadaviek dopytu, analýzu ponuky a konkurencie, súčinnosť pri tvorbe marketingovej stratégie cestovného ruchu Slovenskej republiky,
- c) marketingové a propagačné aktivity zamerané na rozšírenie a zvýšenie úrovne prezentácie možností cestovného ruchu Slovenska a podporu predaja produktu cestovného ruchu Slovenska,
- d) tvorbu, výrobu a distribúciu tlačných, audiovizuálnych a multimediálnych propagačných materiálov, vydávanie propagačného periodika Panoráma Slovenska, tvorbu pozitívneho obrazu Slovenska ako cieľovej krajiny cestovného ruchu,

e) koordináciu celoslovenských aktivít doma a v zahraničí v záujme prepojenia ponuky cestovného ruchu Slovenska s dopytom zo zahraničia, účasť Slovenskej republiky na medzinárodných výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu,

f) vytváranie informačného systému cestovného ruchu

g) tvorbu databázy domácich a zahraničných subjektov cestovného ruchu,

h) poskytovanie aktuálnych informácií masmédiám, usporiadanie tlačových konferencií doma a v zahraničí, organizácia študijno - poznávacích ciest po Slovensku pre zahraničných novinárov,

i) spoluprácu s podnikateľskými a nepodnikateľskými subjektmi v cestovnom ruchu, s orgánmi miestnej štátnej správy a samosprávy, so zainteresovanými ministerstvami a ústrednými orgánmi, záujmovými združeniami, odbornými školami, výskumnými a poradenskými organizáciami doma a v zahraničí,

j) spracovanie a publikovanie zahraničných prieskumov, štúdií a aktuálnych informácií z oblasti medzinárodného cestovného ruchu,

k) poradenskú a konzultačnú činnosť pre subjekty cestovného ruchu, orgány miestnej štátnej správy a územnej samosprávy,

l) budovanie a efektívnu činnosť vlastných oficiálnych zastúpení v zahraničí,

m) medzinárodnú spoluprácu v rámci členstva v medzinárodných organizáciách cestovného ruchu,

n) implementáciu štrukturálnych fondov Európskej únie pre verejný sektor a podnikateľskú sféru v cestovnom ruchu.

To, že systém nefunguje dostatočne minimálne v bodoch f) a g) dokazuje jednoduchý test, keď do vyhľadávacieho okienka domovskej stránky SACR sa zadá hľadanie Novohrad, počet nájdených subjektov je 2: Novohradské múzeum a Novohradská galéria v Lučenci; pri zadaní slova Filákov, počet nájdených subjektov je 2: Kamenný vodopád Šomoška a Mestské múzeum vo Filáкове; pri zadaní slova Obručná je počet nájdených subjektov 0 rovnako ako pri zadaní hesiel hrad Filákov a hrad Šomoška. Národná kultúrna pamiatka Filákovský hrad, hrad Šomoška, turistické rekreačné stredisko Obručná, ani ďalšie významné turistické atraktivity nie sú obsiahnuté v databáze SACR. Je to pravdepodobne dôsledok toho, že pri tvorbe databázy do zbierania údajov neboli zapojené všetky relevantné inštitúcie a organizácie.

Na celoštátnej úrovni nie je zabezpečený komplexný programový servis v oblasti turistického ruchu formou, keď záujemca zadá lokalitu, počet dní ktoré mieni v lokalite stráviť, požiadavky na dopravu, ubytovanie prípadne iné služby a príslušná agentúra na základe jeho požiadavky vie poskytnúť návrh komplexného programu a zabezpečenia služieb pre danú lokalitu.

1.3.4. Tretí sektor

Vo Filáкове pôsobí 39, v okolitých obciach ďalších 5 mimovládnych organizácií. Veľký počet z nich svojou činnosťou prispieva k rozvoju turizmu, alebo má naň pozitívny vplyv (OZ KOHÁRY, Oppidum Fileck, Csemadok, OZ PRO KULTÚRA, OZ MELÓDIA, SZARVASŰZÖK HAGYOMÁNYÁPOLÓ BARÁTI TÁRSASÁG, MOTOLLA MŰHELY, PRO GAUDIO, PRO FUTURO, SOL LUCULENTUS, folklórne skupiny Rakonca, Saját

Tánc Mühely, Jánošík, Miestna organizácia Slovenského zväzu drobnochovateľov, Skautský zbor, OZ INFO ROM, TB ŠPORT PARK. Organizuje sa veľké množstvo turisticky príťažlivých akcií v spolupráci s inštitúciami samosprávy a veľkého počtu mimovládnych organizácií (medzinárodný folklórny festival, celoštátny detský folklórny festival, medzinárodné letné tábory pre deti a študentov zameraných na záchranu hradu, historické hradné hry, koncerty, Palócke dni vinobranícke slávnosti, predvianočné trhy, výstava vtáctva, športové podujatia, festivaly vo varení guláša).

Mimovládne organizácie zabezpečujú prostriedky na realizáciu jednotlivých podujatí z rôznych neštátnych, štátnych ako aj samosprávnych zdrojov. Vo veľkej miere využívajú prácu svojich členov – dobrovoľníkov.

2. HODNOTENIE PRIAMYCH PONÚK PRE CESTOVNÝ RUCH

2.1. MESTO FILAKOVO AKO POTENCIÁLNA DESTINÁCIA PRE CESTOVNÝ RUCH A JEHO DOSTUPNOSŤ

2.1.1. Doprava

Cestovný ruch odjakživa úzko súviselo s cestovaním, premiestňovaním. Jeho charakter sa neustále rozrastá podľa rozširovania ponúk cieľových destinácií a možností využívania rôznych dopravných prostriedkov. Pre dosiahnutiu vytypovaného objektu - aj pri tranzitných cestách - už je menej dôležitá vzdialenosť, ale je veľmi dôležitý čas cestovania. Preto pri výbere cesty hlavným faktorom je výpočet ceny podľa pomeru medzi daným časom, ktorý je potrebný na samotné cestovanie a samotnou vzdialenosťou. Podľa týchto faktorov rozhodovania sa turisti/návštevníci rozhodujú o prioritách a počte navštívených zaujímavostí.

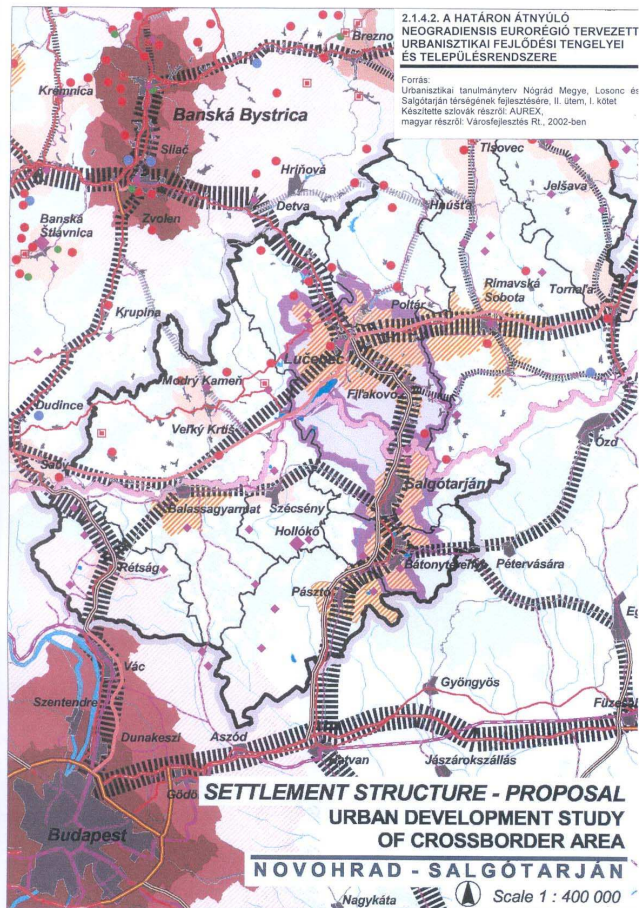
Filakovo a mikroregión Obručná leží pri medzinárodnej ceste č I/71 na ťahu Lučenec – Salgótarján. Cestné komunikácie na území sú značne poškodené, je potrebná rekonštrukcia povrch, ale z dôvodu rozvoja je veľmi dôležité vybudovať nové obchvatové komunikácie (Filakovo, Biskupice, Radzovce).

Železničná trať č. 164 je pre územie veľmi dôležité, lebo spája mesto a mikroregión s obcami v župe Nógrád na druhej strane štátnej hranice.

Z hľadiska rozvoja je dôležitá plánovaná elektrifikácia železnice na južnom ťahu. Týka sa to obce Šíd, Čamovce a Filakovo.

Diaľkové autobusové linky premávajúce na ťahu Rimavská Sobota – Lučenec – Banská Bystrica premávajú z Lučenca, sú vzdialené od mikroregiónu na 14 km. Ich dosažiteľnosť zabezpečujú miestne linky, ktoré premávajú pravidelne každý deň v týždni. Cez mikroregión už roky pravidelne premáva linka Lučenec – Eger raz za deň.

Z hľadiska leteckej dopravy je dôležitá blízkosť Boľkovského letiska pri Lučenci, ktoré po dostatočných investičných aktivitách môže slúžiť na pristátie rôznych typov lietadiel. Letisko v Budapešti je vzdialené od mikroregiónu na 120 km, a Košické letisko na 160 km. Tieto medzinárodné letiská prevádzkujú tak osobnú ako aj nákladnú leteckú prepravu. Najbližšie k územiu sa nachádza letisko na Sliachi pri Zvolene, ale momentálne neslúži na pravidelnú prepravu osôb.

2.1.2. Turistické dopravné prostriedky

Mikroregión nedisponuje s dopravnými prostriedkami a službami na prepravu turistov navštevujúcich toto územie. Z hľadiska charakteru územia je potrebné pripraviť štúdiu na vybudovanie miestnych cyklotrás.

2.2. SLUŽBY PODPORUJÚCE POBYT V ÚZEMÍ

2.2.1. Ubytovanie, stravovanie, predajne

Existujúce ubytovacie kapacity v mikroregióne

Beliná

Momentálne v obci sa nenachádza ubytovacie zariadenie.

Čakanovce

Momentálne v obci sa nenachádza ubytovacie zariadenie.

Čamovce

Poľovnícka chata – príležitostné ubytovanie, nevedie k nemu turistický chodník

Filákovo

Penzión PEPITA je v plynulej prevádzke – kapacita 10 miest, WC, sprchy, TV, herňa
Hotel Pálma – dlhšiu dobu mimo prevádzky, v súčasnosti pod rekonštrukciou – podľa
informácií prevádzka sa začne v budúcich 1-2 rokoch.

Priemyselná škola – internátne ubytovanie , kapacita 100 miest.

Biskupice

Momentálne v obci sa nenachádza ubytovacie zariadenie.

Radzovce

Rekreačné zariadenie Obručná – kapacita 50 osôb, wellness, sauna, bazén, WC, sprchy,

Ratka

Momentálne v obci sa nenachádza ubytovacie zariadenie.

AGROTURISTIKA – budova je pred kolaudáciou , kapacita 28 osôb, reštaurácia 40 osôb

Poľovnícka chata – na účely poľovníckeho turizmu

Šiatorská Bukovinka

Momentálne v obci sa nenachádza ubytovacie zariadenie.

Šíd

Momentálne v obci sa nenachádza ubytovacie zariadenie.

Šurice

Momentálne v obci sa nenachádza ubytovacie zariadenie.

Reštaurácie:

Penzión PEPITA – Filákovo, kapacita 50 osôb + 10 osôb v oddelenom priestore

Reštaurácia Fontána– Filákovo, kapacita 50 osôb

Public – Filákovo, rýchle občerstvenie, studená a teplá strava, kapacita 20 osôb

Reštaurácia ANNA Villa – Filákovo, kapacita 50 osôb

Reštaurácia GÓL – Biskupice

Reštaurácia Nostalgia – Filákovo, kapacita 40 osôb

Reštaurácia Victory – Filákovo, kapacita 50 osôb

Pizzéria ANGELO – Filákovo, kapacita 50 osôb

Pizzéria Dolce Vita– Filákovo, kapacita 60 osôb

Reštaurácia Korona – Radzovce, kapacita 40 osôb

Reštaurácia Nagy Péter – étterem, Radzovce, kapacita 80 osôb

Rekreačné zariadenie Obručná – 100 osôb

Reštaurácia Mlyn – Šiatorská Bukovinka – pri hraničnom priechode 80 osôb

V mikroregióne v každej obci sa nachádza predajňa potravín a rozličného tovaru. Obchodný dom potravín sa nachádza vo Filákovke. V meste sú v prevádzke malé predajne potravín – väčšinou prevádzkujú v rodinných podnikaniach – a obchodné subjekty s nie vhodným výberom.

Pomer predajní na obyvateľa v mikroregióne je nízky, a má negatívny vplyv na rozvoj cestovného ruchu. V okolitých mestách existujú väčšie predajne tzv. supermarkety

(Lučenec, Filákov, Salgótarján, Rimavská Sobota) – je bohatší výber tovaru a ceny sú nižšie.

V predchádzajúcich rokoch sa ukazovala tendencia rastu počtu menších obchodných jednotiek, ich modernizácia a rekonštrukcia a rozšírenie poskytovania služieb na jednotlivých obciach. Boli to najmä rodinné podnikania v oblasti predaja potravín, priemyselného tovaru, cukrárne a reštauračné zariadenia.

V niektorých obciach sa kvalita a kvantita služieb znížila za posledné roky. Všeobecne nie je záujem o prevádzkovanie absentujúcich služieb ako sú obuvníctvo, krajčírstvo, kaderníctvo, stolár, sklár, priemyselná preprava, tesár a murár. Podnikatelia v týchto oblastiach vykonávajú svoju činnosť najmä vo Filákovke.

2.2.2. Sídlná štruktúra, iné podmienky pre cestovný ruch

Pre mesto a jeho okolie, najvýznamnejšou turistickou atrakciou je Filákovský hrad (pevnosť) a hrad na Šomoške. Cestovný ruch sa sústreďuje na ich okolie ale môžu byť z hľadiska cestovného ruchu významné aj ulice sídiel, ktoré sú v bezprostrednej blízkosti. Absentuje však vybudované centrum v meste, ktoré by prispel k charakteristike mesta v súlade s históriou.

Dopravná komunikačná sieť v mesta a v mikroregióne je dostatočne vybudovaná, ale tieto komunikácie sú v dezolátnom stave. Vzdialenosť medzi jednotlivými zaujímavosťami pre návštevníkov je relatívne veľká. Verejné plochy, ktoré sú k dispozícii sú veľké, preto je možné vytvárať úpravy verejnej zelene, je to príležitosť pre vytvorenie ďalších parkov. Na uliciach sú vysadené letničky, vzhľad je uspokojivý. Danosti umožňujú vysádzanie ďalšej zelene, čo by prispelo k charakteristickejšiemu vzhľadu osídlenia. Súkromné pozemky v bezprostrednej blízkosti historických hodnôt nie sú dostatočne udržiavané, preto je potrebné ich upraviť, aby boli na dostatočnej úrovni, najmä vzáujme zvýšenia celkového dojmu pri návšteve turistov. Čistota na verejných priestranstvách je uspokojivá, je však potrebné zabezpečiť osadenie informačných tabúľ. V meste Filákov je nedostatočný počet miest na parkovanie osobných áut a autobusov, preto je potrebné realizovať vybudovanie nových parkovacích miest. Je žiaduce vybudovať jednotný systém pre budovanie a označenie turistických chodníkov a cyklotrás.

Mesto Filákov a obce v mikroregióne sú dostatočne zabezpečené zdravotnými, sociálnymi službami, športovými a kultúrnymi zariadeniami. Najatraktívnejším športom v mikroregióne je futbal. Okrem obce Beliná v každej obci sa nachádza športové ihrisko. Okrem ihrísk v obciach sa môžu využívať na športové aktivity aj telocvične v školách. Telocvični vo Filákovke je 5, v Radzovciach a v Rátke po 1. Vo Filákovke je ešte fitness a bowling. Strelnica v Rátke a vo Filákovke je málo využitá.

Vo Filákovke je málo podnikateľských subjektov zameraných na cestovný ruch (z zaregistrovaných podnikateľov je len zanedbateľné percento)

V meste Filákov existuje viac neziskových organizácií. Väčšina sa zaoberá rozvojom kultúry a organizovaním kultúrnych podujatí. Viac organizácií podporuje rozvoj cestovného ruchu, ako napr. Občianske združenie GÉNIUSZ, ktoré prevádzkuje Tele Dom a informačné centrum, ktoré má k dispozícii širokopásmové **pripojenie** na Internet. Je k dispozícii pre návštevníkov denne.

Viac subjektov má nadregionálny, resp. celoštátny charakter. Niektoré miestne poľovnícke združenia majú dobré výsledky aj z organizovania poľovníckych turistických akcií. Táto oblasť ešte potrebuje väčší rozvoj.

2.2.3. Špeciálne objekty

Rekreačné stredisko Obručná je vhodným objektom na trávenie voľného času a prírode. Návštevníci majú možnosť oddýchnuť si v krásnom, nerušenom prírodnom prostredí, kde majú k dispozícii kvalitné športové ihriská, saunu a wellness.

Významnú zbierku hodnôt a predmetov miestneho charakteru predstavuje Filákovské mestské múzeum.

2.2.4. Podnikanie v oblasti cestovného ruchu

V mikroregióne absentuje podnikanie väčšieho charakteru v oblasti cestovného ruchu – počet zamestnaných nad 10 osôb. Je charakteristické najmä rodinné podnikanie. Počet **prevádzkovaných** jednotiek v oblasti cestovného ruchu v 10 obciach mikroregiónu nedosiahne celkovo 30 jednotiek.

2.2.5. Kultúrne podujatia

Mikroregión ponúka viac kultúrnych podujatí. Koordinácia organizovania týchto podujatí sleduje zatiaľ len harmonogram t.j. aby nedošlo k priebežnému organizovaniu viac podujatí v tom istom termíne. Avšak absentuje tematická a obsahová naviazanosť jednotlivých akcií. Programy sú zostavené z časti pre miestnych obyvateľov, ale organizujú sa aj väčšie podujatia ako Palócske dni, Filákovské hradné dni, Novohradský medzinárodný folklórny festival – ktoré majú nadregionálny charakter, a prilákajú návštevníkov aj zo zahraničia.

Významné kultúrne podujatia na území mikroregiónu sú vymenované nižšie:

Beliná

Kultúrne podujatia miestneho charakteru

Čakanovce

Medzinárodný menšinový folklórny festival

Čamovce

Kultúrne podujatia miestneho charakteru

Filákov

Palócske dni

Miss Filákov

Spomienky k 15. marcu

Gulášový festival

Historické hradné hry vo Filákov

Prednášky Zsákszínház

Radujme sa – predvianočné oslavy

Biskupice

Kultúrne podujatia miestneho charakteru

Radzovce

Poipeľský umelecký festival,
Dni menších v Novohrade
Novohradský folklórny festival

Rátka

Kultúrne podujatia miestneho charakteru

Šiatorská Bukovinka

Kultúrne podujatia miestneho charakteru

Šíd

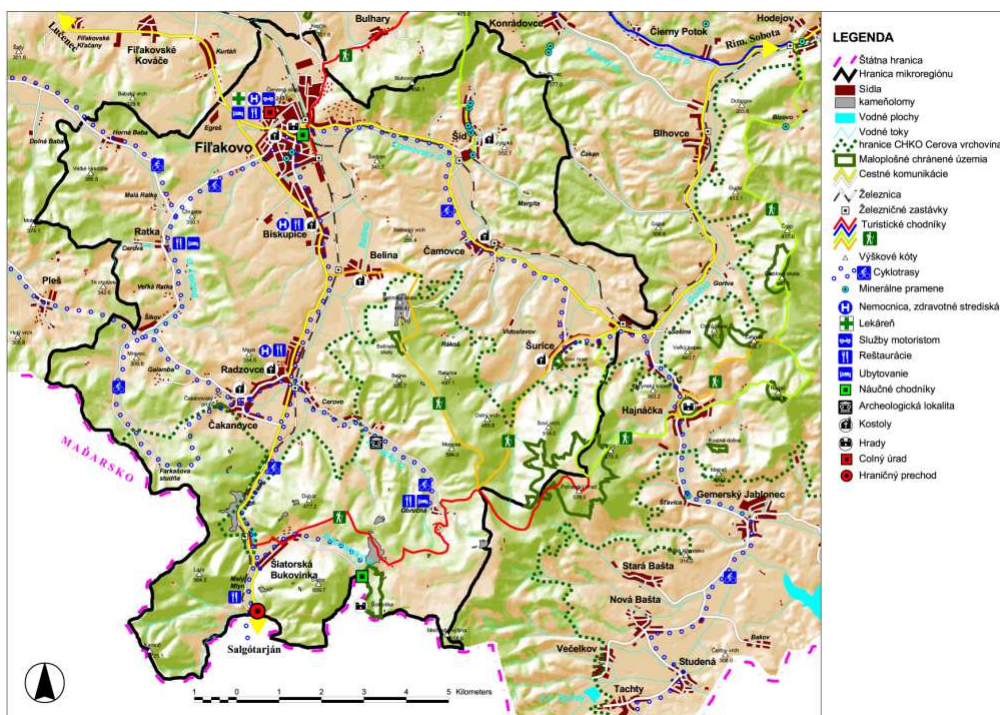
Kultúrne podujatia miestneho charakteru

Šurice

Kultúrne podujatia miestneho charakteru

2.3. POTENCIÁLNE TURISTICKÉ HODNOTY A ICH VÝZNAM

2.3.1. Prírodné turistické danosti a náučné chodníky

Filakovo a mikroregión Obručná patrí do Chránenej krajinej oblasti Cerová vrchovina. Na území chránenej oblasti sa nachádzajú delené pieskovce, a vulkanické kopce z treťo- a štvrtodoby. Poľnohospodárske a lesné porasty sú životným priestorom vzácnych druhov živočíchov a rastlín.

Filakovo

Náučný chodník Filakovský hrad:

Bol vybudovaný v roku 1999 na území hradu a ponúka rôzne dobové zaujímavosti a základné informácie o hrade. Pomocou 5 informačných tabúľ prezentuje návštevníkom históriu hradu, geologické a prírodné bohatstvo na nádvorí. Dĺžka náučného chodníka je 350 m, výškový rozdiel 40 m. Náučný chodník a informačný systém hradu je potrebné ďalej rozvíjať.

Náučný chodník Mestský park:

Pre verejnosť bol sprístupnený od roku 2001 v historickom bývalom anglickom parku, ktorý patril v minulosti k historickému kaštieľu Berchtold. 5 informačných tabúľ prezentuje návštevníkom flóru a faunu parku, avšak dnes informačné tabule podľahli vandalizmu – ich obnova je naplánovaná v celkovej revitalizácii parku.

Cesta Márie Széchy

Je trasa medzi Filakovským a Muránskym hradom, ktorou viackrát prešiel Wesselényi Ferenc kapitán Filakovského hradu, aby navštívil svoju milenkú Széchy Máriu, ktorá v tom čase žila v Muránskom hrade. Dnes celá trasa ešte nie je priechodná a otvorená pre verejnosť.

Šomoška

Náučný chodník Šomoška bol vybudovaný v roku 1990 na území Národnej prírodnej rezervácie Šomoška. Táto rezervácia je najstarším chráneným územím Cerovej vrchoviny.

Náučný chodník sa skladá z dvoch častí: náučný chodník vedúci na hrad s 8 zastávkami. Ponúka návštevníkom možnosť výletu v príjemnom prírodnom prostredí. Druhý chodník vedie k „Mačacej diere” prezentuje tradičnú ťažbu charakteristickú na územie.

2.3.2. Geologické hodnoty

Fil'akovský hradný vrch

Fil'akovský hrad bol postavený v 13. storočí na zvyškoch kráterových stien sopky zo skál a skalnatých kvádrov. Je to nádherný ostrov v centre malého mestečka a krásnym príkladom stretnutia a spolužitia človeka s prírodou.

Šomoška

Hlavnou zaujímavosťou rezervácie je tzv. Kamenný vodopád, unikátne uhnuté pravidelné šesť- a päťhranné, pomerne tenké stĺpy bazaltu, ktoré boli v stredoveku odkryté na východnom svahu hradného vrchu za účelom ťažby bazaltu k výstavbe hradu. Tu sa nachádza ešte aj tzv. skalnaté more.

Čakanovský profil

Profil prezentuje vrchnú časť morského pieskovského súboru. Lokalita má mimoriadnu náučnú hodnotu, pretože jedinečným spôsobom reprezentuje ústup posledného mora z územia Cerovej vrchoviny, nástup suchozemského režimu na čiastočne erodovaný podklad so zvyškami močiarov a vznikom hnedého uhlia. Od konca 19. storočia až do 1948 prebiehala ťažba hnedého uhlia.

Čamovský kameňolom – Belinské skaly Lokalita v kameňolome reprezentuje jedinečne odkrytý lávový prúd, s ukázkami stĺpovitej a doskovitej odlučnosti bazaltu (4,7 mil. rokov). Južne od lomu na západnom okraji lávového prúdu sa nachádzajú zvetrané bralá – Belinské skaly – a následkom svahových pohybov mierne skĺznuté bazaltové stĺpy so zaujímavými morfológickými tvarmi – malé jaskyne.

Soví hrad

Predstavuje bralo vysoké 84m, tvorené tufovou výplňou. Na vrchole brala bola vybudovaná stredoveká strážna pevnosť. Odtiaľto pochádzajú aj archeologické nálezy z neolitu a mladšej doby bronzovej.

2.3.3. Kultúrno-historické danosti

Fil'akovo

Hrad

Pri križovatke bývalých najdôležitejších obchodných ciest, na kopci z tufy od roku 1993 hrdo čaká na návštevníkov sprístupnený hrad Fil'akova. Podľa určitých zistení Fil'akovo je totožné s Philecia spomínaného v diele Ptolemaios z roku okolo 150, čiže je prvou spomínanou usadlosťou v Novohrade. Pomenovanie dostalo mesto po Jánosovi Belitzkyho z keltského slova Fulaku - čo znamená „ochranný hrad“.

Kamenný hrad Fil'akova už stál pred nájazdmi Tatárov, lebo v roku 1242 už bol spomínaný v Székesfehérvári na zozname hradov, ktorý prežili dobývanie. Staviteľom pravdepodobne bol Kacsis Simon – zať Bánk bána – ktorý prišiel o majetky v okolí pri bitkách o Gertrúdu, avšak jeho syn Folkus využijúc chaos okolo Tatárov, získal majetky späť.

List z 1246 hovorí, že Folkus údajne za vraždu príbuzného a razení falšných mincí ho kráľ odsúdil nahého na súboj s ozbrojencom, ale nakoniec však vyprosil milosť. Nakoľko svojimi zločinmi neskoncoval, naďalej vykrádal okolité obce, z času načas bol väznený, a po úniku z väzby spáchal samovraždu.

Hrad počas stredoveku patril raz maďarským kráľom, raz malým mocipánom /Matej Čák/Csák Máté, Perényi István/. Charakteristickým konfliktom doby bol keď Perényi István sa postavil na odpor voči čiernemu vojsku, zaplietol sa do sprisahania Vitéz Jánosa a Janus Pannoniusa proti Mátyása, a namieril hradné delá proti kráľovskému vojsku.

Bebek Ferenc podľa plánov talianskeho vojenského staviteľa Alessandra da Vedano ho dá okolo 1540 rokoch prestavať na mohutnú nedobytnú pevnosť a vymenoval za kapitána Pála Jánossyho. V septembri kapitán sa zúčastnil svadby a stráže boli menej opatrné. Turek Aethiops slúžiaci na hrade dal znak turkom na dobytie hradu, najprv ukázaním misky s jedlom, potom kapitánovým klobúkom zakýval a prepašoval z hradu správu cez zabudnuté okienko (v zadnej/severnej časti), cez ktoré sa dostali Turci na hrad. Týmto ťahom sa Fil'akovo dostalo pod Osmánsku ríšu a sídlom sandžiaku. Pohodlie na území od Divína po Muráň až po Putnok mal zabezpečené vybudovaním džamije s minaretom, tureckými kúpeľmi, kvetinovými a ovocnými záhradami. Trvalo to až do roku 1593, keď hrad približne 2400 Turkov opustilo.

Najväčší rozkvet hradu nastal v 17. storočí, keď ho navštevovali osobnosti ako vojská Bocskaiho a Bethlena. Kapitánom bol Wesselényi Ferenc, ktorý mal milostný vzťah k Széchy Márii, o ktorom napísal svoje dielo Gyöngyösi István s názvom „Muránska Venuše zhovárajúca sa s Márssom“

Konečný rozklad „Perly Hornozemia“ spôsobil bitka cisár a sultán, resp. ich sluhov II. Koháry István a Thököly Imre v roku 1682. Nakoľko Thököly – ktorému sultán ponúkol aj Maďarskú korunu – vyhodil do povetria kľúčovú pevnosť baníckych miest. Po tejto udalosti sa už hrad nikdy nezrekonštruoval úplne.

Rímskokatolícky kostol

Z pôvodného gotického kostola sa nezachovali archivované písomnosti. Starogotický kostol postavený v 16. storočí Turci zbúrali. Zvyšky vyrezávaných kameňov zabudovali do bašty Perényi. Výstavbu súčasného kostola začal v roku 1699 gróf II.Koháry István s podporou

iných osobností. Stavba kostola bola dokončená v roku 1725, avšak v roku 1726 strecha kostola sa zrútila. Dostavbu ukončili v roku 1728, a stojí dodnes. Barokový interiér a hlavný oltár je bohato zdobený.

Kaštieľ Berchtold /Herold, Stephani/

Najkrajšia baroková budova mesta Filákov. Bol postavený v roku 1826, a rekonštruovaný v 1830- ich rokoch. Dodnes nesie črty staro-barokového štýlu. V budove sa nachádza Filákovské gymnázium. Za kaštieľom sa nachádza 7 hektárový anglický park, ktorý v minulosti patril ku kaštieľu.

Koháryho kaštieľ

Súčasne s výstavbou kostola na začiatku 13. storočia dal postaviť gróf II.Koháry István „použiteľné obydlie na vlastné potreby“. Tento malý barokový kaštieľ s príslušenstvami – hospodárskymi budovami, dvorom a anglickým parkom – neskoršie dostal do majetku vojvoda Coburg. Dnes budova patrí skautom, ktorí začali s rekonštrukčnými prácami budovy.

Kaštieľ Cebrián

Aj klasicistické obdobie ponechalo spomienky na dobu vo Filákov. V súčasnosti v Kaštieli Cebrián fungujú ambulancie miestnych odborných lekárov. Rodina Cebrián na začiatku XIX. storočia vlastnila pozemok v meste Filákov. V roku 1847 gróf Cebrián Ferenc postavil malý, jednopodlažný kaštieľ.

Múzeum

Veľmi významná budova tzv. Vigadó charakterizujúca hlavnú ulicu mesta. Bola postavená na začiatku XX. storočia. V súčasnosti je sídlom Mestského kultúrneho strediska a Mestského múzea.

Mauzóleum

Na kopci Malého cintorína sa nachádza klasicistické mauzóleum Stephani.

Beliná

Obec leží v severozápadnej časti Cerovej vrchoviny. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1371, no jej územie sa spomína už v roku 1240. Patrila Ratoldovcom, Derencsenyiovcom a koncom 16.storočia Lórántfyovcom. Koncom 17.storočia ju silne spustošili vojny, čo malo za následok jej silné vyľudnenie.

V obci sa nachádza kostol Nanebovstúpenia pána, bol postavený v roku 1896 a rozšírený v roku 1928.

Biskupice

Obec a jej názov prešiel cez dlhé roky značným vývojom. V roku 1927 dospel ku konečnému názvu Biskupice. Je situovaná v doline prítoku Beliny. Prvá písomná zmienka o obci je datovaná do roku 1294, patrila ostrihomskému arcibiskupstvu. V rokoch 1554-1594 okupovali obec Turci.

V obci sa nachádza barokový kostol kráľa sv. Štefana, postavený v roku 1728, rozšírený v roku 1818. Medzi ďalšie zaujímavosti obce patrí mramorová krstiteľnička s lupienkovou kupou z 1.pol. 18.storočia, kaplnka Zvestovania Panny Márie.

Čakanovce

Prvá spomienka o obci je z 13.-14. storočia, písomná zmienka je doložená z roku 1439. Aj Čakanovce boli poznačené Tureckými nájazdmi za vojen v 17.storočí, keď obec bola

spustošená a takmer sa vyľudnila. Obnovená bola až v 18.storočí, ako zemianska osada, neskôr poddanská obec s viacerými komposesormi. Leží v západnej časti Cerovej vrchoviny. Medzi hlavné dominanty obce patrí barokový kostol z 2.pol. 18.storočia, klasicistická kaplnka zo začiatku 19.storočia.

Čamovce

Obec leží v doline Čamovského potoka – pri prítoku potoka Belina. Vznikla v 12.storočí, písomná zmienka o obci je z roku 1240. Patrila panstvu Hajnáčka, Felediovcom a Lórantfyovcom. V roku 1683 Turci obec vypálili.

Medzi významné pamiatky obce patrí klasicistický kaštieľ z 1.polovice 19.storočia a kostol sv.Anjelov strážcov z roku 1846, prestavaný v roku 1910.

Radzovce

Obec leží uprostred Cerovej vrchoviny. Na jej území sa nachádzalo sídlo s kanelovanou keramikou, žiarové pohrebisko polonskej kultúry z mladšej doby bronzovej, kniežacia mohyla zo staršej doby železnej a slovanské sídlisko z 10.-12. storočia. Radzovce sa delili na Dolné a Horné, ktoré boli zničené vo vojnách v 1.polovici 17.storočia a obnovené okolo 1680 už len ako jedna obec.

Medzi pozoruhodnosti obce môžeme zaradiť secesnú kúriu, postavenú v roku 1894 a kostol z roku 1913.

Ratka

Obec Ratka vznikla v roku 1955 odčlenením od obce Čakanovce, zlúčením obcí Ratka, Horná Bála a Šikov. Obyvatelia týchto osád prišli v roku 1929 z Podpoľania. Názov obce sa datuje od čias tureckých nájazdov, keď tureckého hodnostára pochovali podľa tureckej mytológie do piateho neba „Ratka“.

Šiatorská Bukovinka

Obec sa nachádza v strednej časti Cerovej vrchoviny v doline horného toku Beliny a vznikla v roku 1959 odčlenením sa od Radzoviec. Planina predstavuje významný biotop, územie je významnou geologickou a mineralogickou lokalitou. Z hľadiska historického je prírodným múzeom ťažobného priemyslu v regióne.

V k.ú. obce Šomoška sa nachádza Národná prírodná rezervácia a NKP hrad Šomoška.

Na základe povestí týmto smerom unikal IV. Béla z bitvy. So svojim sprievodom po dlhých dňoch cez Mátru a Bükk, tajnými lesnými chodníkmi sa dostal k bazaltovému kuželu t.j. k Šomoške aby si oddýchol. Odtiaľto uvidel vypálené a horiace obce, a vtedy sa rozhodol, že po tatárskom nebezpečenstve na Šomoške dá postaviť hrad.

Počas 1560-rokoch tu bývala vdova po Losonczy Istvánovi s dvomi dcérami Fružinou a Annou. Pravdepodobne sa tu zoznámil s Losoncy Anna Balassi Bálint ktorý ju navštevoval často navštevoval z Modrokamenského hradu. Renesančný maďarský básnik vytrvalo dobýval vdovu Ungnád Kristófné, ale jeho láska nebola opätovaná.

Šíd

Obec vznikla v 11.-12. storočí, prvá písomná zmienka je doložená z roku 1365. V roku 1427 sa spomína, ako majetok Juraja Ilosvayho, neskôr patrila Ratoldovcom, v 16.storočí Bebekovcom, v 17.storočí F.Wesselényimu a 18.storočí Koháryovcom.

V obci sa nachádza kostol Panny Márie, postavený v rokoch 1896-1897 v historizujúcom slohu.

Šurice

Osada na dnešnom území obce vznikla v polovici 13.storočia s hradom, prvá písomná zmienka je z roku 1245. V 2.polovici 13.storočia patrila Kazaiovcom, v 16.storočí Bornemisszovcom, v 18.storočí Fáyovcom a Madarassyovcom. Obec bola postihnutá aj tureckými aj kuruckými vojnami.

V obci sa nachádza NKP kostol sv. Michala, postavený v roku 1868 a socha Immaculáty. V obci sa nachádza Soví hrad /hradisko z neolitu/, na jeho vrchole sú badateľné stopy po osídlení. V k.ú.obce sa nachádza aj NPP Pohanský hrad. Známý je Šurický poklad uložený v Novohradskom Múzeu.

Etnické zloženie Horného Novohradu, čiže Filákov a jeho okolia v prihraničnej oblasti tvoria Maďari, Slováci a Rómovia. Oblasť má bohatú architektonickú, gastronomickú, materiálnu kultúru vrátane ľudových krojov. Zachovaný je folklór ako tance, spev ľudových piesní, ručné remeselné práce a príprava tradičných jedál – ľudová gastronómia a pod.

2.3.4. Chránené krajinné oblasti

3. KÖZVETÍTÉST SZOLGÁLÓ FELTÉTELEK

3.1. Hodnotenie spolupráce

Spolupráca v oblasti rozvoja cestovného ruchu je zrejmalá, nakoľko mesto Filákov od roku 2002 je spoločnou úradovňou pre 18 okolitých obcí. Príprava plánovania Novohradského GEOPARKu a rozvoja turizmu na Filákovskom hrade sa vykonáva vo Filáкове, týka sa to 60 obcí na maďarskej strane a 28 obcí na slovenskej strane v rámci cezhraničnej spolupráci.

Pre úspešný rozvoj tejto oblasti partneri musia dodržať 3 zásady:

1. verejní aktéri – obce, podnikatelia, inštitúcie a tretí sektor musia spolupracovať v rámci mikroregiónu
2. jednotná koordinácia rozvojových aktivít vo Filáкове a Mikroregióne Obručná
3. kooperácia mikroregiónu s nadregionálnymi (VUC, štátne a medzinárodné) inštitúciami v oblasti rozvoja cestovného ruchu a iných odvetvových politík.

V súčasnosti nie je zabezpečená inštitucionalizácia dotknutých subjektov v rámci mikroregiónu v tejto oblasti rozvoja.

3.2. Marketingová komunikácia

V rámci mikroregiónu v súčasnosti neexistuje vedomá koordinácia marketingovej činnosti, ani samostatné marketingové aktivity predošlých obdobiach neboli. Pomocou podpory Regiónu Neogradiensis sa pripravili prvé propagačné materiály a aj marketingová stratégia týkajúca sa tohto územia. Podnikatelia poskytujúce služby v oblasti cestovného ruchu pripravovali samostatné propagačné materiály a sami si zabezpečovali reklamu svojich služieb.

4. HOHNOTENIE TURISTICKÉHO POTENCIÁLU MESTA FILAKOVO A MIKROREGIÓNU OBRUČNÁ

- Mikroregión, ktorú tvorí 10 obcí leží z hľadiska cestovného ruchu na priaznivom území, zemepisné danosti sú dobré. Vzhľadom na blízkosť slovensko-maďarského hraničného prechodu (Šiatorská Bukovinka) je zvýšená intenzita premávky a tranzitnej dopravy.
- Filakovo ako centrum mikroregiónu tvorí aj dopravný stred, hlavná dopravná komunikácia č. 21 smerujúca z Maďarska sa napája na ťah Šiatorská Bukovinka - Lučenec.
- Filakovo disponuje s mnohými pamätihodnosťami: hrad, mestské múzeum, rímskokatolícky kostol, kláštor františkánov, mestský úrad, mestské kultúrne stredisko – Vigadó, Koháryho kúria, kaštieľ Herold, mestský park, mini ZOO, kaštieľ Cebrián, Stephaniho mauzóleum.
- Ďalšie zaujímavosti na území mikroregiónu Obručná:

Belina	kostol Nebo vstúpenie Pána z roku 1896
Biskupice	Barokový kostol Sv- Istvána z roku 1728
Čakanovce	Kaplnka Panny Márie na cintoríne z 18. storočia barokový kostol z 18. storočia
Čamovce	Klasicistická kaplnka – 19. stor.. klasicistický kaštieľ
Radzovce	Kostol Sv Anjelov strážnych z roku 1846 secesná kúria z roku 1894 Kostol z roku 1913
Šiat. Bukovinka	prírodná rezervácia- kamenný vodopád, Náučný chodník Šomoška
Šíd	kostol Panny Márie z roku 1897
Šurice	kostol Sv. Michala Immaculata socha Soví hrad (85 m vysoký)

- Celé územie mikroregiónu od severnej časti až po južnú časť t.j. až po hraničný prechod pretína cesta 1. triedy č. E71 a taktiež železničná trať Zvolen – Filakovo – Budapešť. Dostupnosť územia je preto dobrá.

- Územie disponuje s množstvom jedinečných turistických hodnôt, chránené územia, chránené lokality.

- Z turistických hodnôt sú najzaujímavejšie prírodné danosti územia. Vzácné vulkanické a geologické útvary, množstvo čistých prameňov a potokov, bohatá flóra a fauna, kultúrne a hospodárske pamätihodnosti sú známe. Rozsiahle lesy, pahorky a korytá potokov dajú krajine jedinečnosť, symbolizujú tisícokú tvár Novohradu a Polovstva. Tieto danosti ponúkajú množstvo príležitostí na prechádzky prírodou, turistiku, ormitológiu, fotenie, zberu hribov liečivých rastlín a v vhodných údoliach aj na cykloturistiku.

- Celé územie mikroregiónu je bohaté na chránené rastlinstvo, hmyz, plazy, obojživelníky, ryby, vtáky a cicavce.

- Lesy a lúky v okolí sú bohaté na divokú zver. Vyskytnú sa tu nasledovné druhy: jelene, srnky, diviaky, muflóny, líšky, jazvece, zajace, bažanty, jarabice. Vďaka bohatej zveri a činnosti poľovníckych zväzov na území sa rozširuje

poľovnícky turizmus, nájomné poľovačky zahraničných návštevníkov (poľovníkov), ubytovanie ich rodinných príslušníkov. Ruj jeleňov, a poľovnícke večery sú potenciálom na zabezpečenie príjmov a rozvoj vidieckeho turizmu (okolie Obručnej).

- Mikroregión Obručná z hľadiska vodných plôch je mierne hendikepovaný, avšak jazero pri Rátke a Šiatorské štrkovisko tvoria výnimku. Tieto plochy slúžia pre rybolov, ale môžu sa využiť aj na rekreačné a športové účely (plávanie, surfovanie, veslovanie), resp. zavlžovanie v poľnohospodárstve.

- Mikroregión pre svojich návštevníkov nevie ponúknuť plážové kúpalisko.

- Okrem poľovníctva, rybárčenia a cykloturizmu okolie ponúka – v kopcovitom teréne, na rôznych svahoch a pahorkatinách – možnosti pre jazdy na koňoch.

- Širšie okolie ponúka bohaté architektonické, kultúrne a folklórne pamätihodnosti. Viac ako tisícročnú minulosť má Filákovský hrad, ale sa nájdu aj iné historické objekty ako napr. Pohanský hrad a Soví hrad v Hajnáčke.

- Mikroregión zastrešujúci 10 obcí má bohaté stredoveké, najmä z XVIII. storočia stavby, kostoly. Ich návšteva, alebo účasť na svätých omšách je perspektívou pre rozvoj turizmu v oblasti cirkvi.

- Z hľadiska cestovného ruchu región má potenciál na zachovanie kultúrneho a folklórneho dedičstva. V mikroregióne sa nachádza širokospektrálny folklór, vďaka spolunažívaniu rôznych etníc a kultúr ako Polovstvo, a zachovanie ľudového folklóru menších a slovenských obyvateľov.

- Na území rozvíja sa vidiecky turizmus. Namiesto ponuky hotelov (vysoké ceny a neosobný prístup) návštevníci uprednostňujú ubytovanie na obciach – aj s miernou nenáročnosťou – kde sú charakteristické ľudové črty na dvoroch, staroveké nábytky a zariadenia v domoch, a najmä čisté a tiché prostredie.

- Pre mládež a deti, ktorých zaujíma história je možnosť vytvoriť interaktívne ponuky v rámci mikroregiónu a v bezprostrednom okolí.

5. REGIONÁLNA A NADREGIONÁLNA KONCEPCIA ROZVOJA TURIZMU

Ucelená koncepcia rozvoja a podpory cestovného ruchu s podrobným rozborom jednotlivých mikroregiónov pre územie Banskobystrického samosprávneho kraja v súčasnosti ešte nie je k dispozícii. Podľa zistení z Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja, Odbor regionálneho rozvoja, územného plánu a cestovného ruchu pripravuje dokument, ktorý by zachytával a rozpracovával jednotlivé aspekty a koncepcie rozvoja cestovného ruchu, avšak v súčasnosti táto problematika je zachytená jedine v Programe sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, ktorý vypracoval vyššie uvedený odbor.

Aj keď tento dokument je zameraný hlavne na ekonomické a sociálne faktory ovplyvňujúce jednotlivé regionálne odlišnosti v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja, okrajovo sa venuje aj niektorým oblastiam cestovného ruchu. Vymedzuje a oboznamuje verejnosť s územím Banskobystrického samosprávneho kraja, a to hlavne z hľadiska jej geografickej polohy, kultúrnych a prírodných pozoruhodností a oboznamuje s možnosťami na realizáciu rozvoja cestovného ruchu, ktoré však je nutné dať do súladu s ochranou prírody

a krajiny.

Z tohto dokumentu je zrejmé, že pre oblasť samotného mesta Filákovu spolu s Mikroregiónom Obručná, okrem hradu Šomoška nie je venovaná žiadna pozornosť a na tento región ako možnú cieľovú oblasť na rozvoj turistického ruchu v koncepcii vôbec nie je myslené. Z oblasti Novohradu je vyzdvihnutý jedine región okolo vodnej nádrže Ružiná, kde sa uvádza, že je nedostatok ubytovacích a stravovacích zariadení na požadovanej úrovni a existujúce vyžadujú rekonštrukciu.

Čo sa týka priorít v oblasti rozvoja cestovného ruchu, tieto sú rozdelené na niekoľko skupín, a to nasledovne :

- vypracovanie rozvojovej stratégie cestovného ruchu
- podpora dobudovania stredísk cestovného ruchu na komplexné strediská, s cieľom poskytovania služieb na európskej úrovni, podľa špecificky daných podmienok
- podpora vybudovania komplexného informačného systému regiónu a tvorba produktov ponuky jednotlivých atraktivít
- vytváranie podmienok pre rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky

Okrem týchto vymenovaných priorít v blízkej budúcnosti však bude možné zamerať pozornosť aj na ďalšie, zatiaľ skoro vôbec nevyužívané možnosti v rozvoji turistického ruchu, a to najmä :

- **poľovnícky turizmus** (je všeobecne známe, že k nám hľfne prichádzajú zahraniční poľovníci, ktorých pozývajú slovenské poľovnícke združenia, a túto ich spoluprácu by bolo možné využiť aj v oblasti rozvoja cestovného ruchu)
- **cykloturistika** (bude však potrebné rozšíriť cestnú sieť vhodnú na tento druh športovej turistiky)
- **tranzitný turizmus** (zamerať pozornosť na turistov iba prechádzajúcich týmto regiónom, t. zn. dostatočné parkovacie kapacity, stravovacie zariadenia, zariadenia slúžiace na chvíľkový oddych, nákupné centrá atď.)

Pri vypracovávaní konkrétnych priorít a koncepcií rozvoja cestovného ruchu je nutné prihliadať aj na niektoré dôležité aspekty :

- a) Treba podporiť hlavne oblasti a mikroregióny disponujúce optimálnou infraštruktúrou a podať im pomocnú ruku v rozvoji týchto aktivít cestovného ruchu.

b) Je nevyhnutná aktívna spolupráca samospráv obcí dotknutých regiónov s podnikateľmi pri riešení vzniknutých problémov.

c) V súvislosti s požiadavkami jednotlivých regiónov treba diferencovane rozšíriť kapacitné možnosti na ubytovanie turistov.

d) Je nutné prehodnotiť okruh reklamno – propagačných materiálov, pripraviť aktualizované nové vydania turistických a informačných máp a brožúr, zahrnúť do nich oblasti jednotlivých mikroregiónov.

e) V tých oblastiach, kde je to možné a je to otázka hlavne agro – vidieckej turistiky apelovať na obyvateľstvo, získavať ich pre aktívnu spoluprácu v tejto oblasti, vykonávať medzi nimi osvetovú činnosť, presvedčiť ich o možnostiach a výhodách rozvoja tohto druhu turistiky najmä na vidieku.

f) Rozčleniť riešenie problémov a nedostatkov na rôzne úrovne, od jednotlivcov a podnikateľov, cez samosprávy až na centrálnu štátne a samosprávne úrady, jednotlivé záujmové združenia, poprípade neziskové organizácie tretieho sektora, t. zn. aby vyššie uvedené organizácie nezasahovali do kompetencií iných orgánov a subjektov, čím by im len zbytočne sťažovali a komplikovali ich činnosť.

6. SWOT ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ situovanie územia na križovatkách európskeho dopravného koridoru ➤ výhodná poloha v blízkosti hranice s Maďarskom, na dopravnej osi juh – sever, ktorá je dopravnou trasou veľkého množstva maďarských občanov za zimnou aj letnou turistikou a poľských turistov pri ceste k moru ➤ časť mesta aj mikroregiónu je súčasťou CHKO Cerová vrchovina ➤ bohaté historické, stavebné a kultúrne pamiatky (hrady, kostoly, kaplnky, kláštor, múzeum, kaštiele, kúrie, ďalšie historické budovy, mestský park so zástupcami vzácnych dreví, archeologické lokality) ➤ v okolí na oboch stranách hranice známe geologické a turistické zaujímavosti ➤ bohatý kultúrny život s množstvom atraktívnych podujatí ➤ bohaté skúsenosti z medzinárodnej spolupráce ➤ vhodné podmienky pre vidiecky turizmus ➤ vhodné podmienky pre rekreáciu a zimné športy v stredisku Obručná ➤ vedúca pozícia mesta ako regionálneho správneho centra ➤ rozvoj turizmu považuje mesto aj sídla mikroregiónu za svoju strategickú úlohu ➤ dvojjazyčnosť (slovenčina – maďarčina) väčšiny obyvateľov ➤ fungujúca železničná a autobusová dopravná sieť 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nevyužívajú sa turistické danosti regiónu ➤ chýbajúca komplexná ponuka turistických atrakcií a služieb ➤ chýbajúce zariadenie poskytujúce relevantné informácie pre turistov ➤ chýbajúci systém odborného riadenia CR na celoštátnej úrovni ➤ slabá propagácia, chýbajúce propagačné a reklamné materiály, neexistujúci marketing ➤ nedostatok odborníkov na oblasť turizmu ➤ nízky počet a nevyhovujúca kvalita a úroveň ubytovacích a stravovacích kapacít pre turistov, zanedbateľný počet nocovaní, krátke pobytové doby ➤ nízka kvalita v oblasti ponúkaných služieb ➤ nedostatok systemizovaných informačných tabúl ➤ chýbajúce cyklotrasy ➤ slabá ponuka gastronomických špecialít a suvenírov ➤ nedostatočná údržba a rozvoj turistických atrakcií ➤ v časti centra mesta pod hradom veľmi zlý, až amortizovaný stav budov, ktoré významne znižujú turistickú atraktivitu hradu a mesta, ➤ chýbajúce kúpalisko, príp. aquapark ➤ nedostatočný marketing mesta a okolia ➤ nevyhovujúci stav parku v centre mesta ➤ zlý technický stav a nízka priepustnosť dopravných sietí ➤ časť komunikácie ani v centre mesta nemá pevnú vozovku ➤ málo športovísk (športová hala, krytá plaváreň, tenisové kurty, umeľá ľadová plocha, telocvične) ➤ neprimerané ceny ponúkaných služieb vo vzťahu k ich kvalite

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rast uznania dôležitosti turizmu ➤ vyškolenie odborníkov na oblasť turizmu ➤ rozvoj cestovného ruchu v cezhraničnej oblasti ➤ zriadenie - vybudovanie turistického informačného centra ➤ využitie štrukturálnych fondov EÚ, prostriedkov štátneho rozpočtu aj vlastných zdrojov v oblasti regionálneho rozvoja a turizmu ➤ rozvíjajúca sa spolupráca cezhraničných miest a regiónov v oblasti turizmu ➤ rast dopytu po aktívnom odpočinku a kultúrnych zážitkoch ➤ možnosť vytvorenia tematického geoparku zahŕňajúceho lokality na oboch stranách hranice ➤ rastúci záujem o vidiecky turizmus ➤ prilákanie návštevníkov z veľkých sídelných centier na oboch stranách hranice ➤ zlepšujúca sa spolupráca miest a regiónov na oboch stranách hranice ➤ rast spolupráce medzi podnikateľmi a verejným sektorom 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v dôsledku nedostatku finančných prostriedkov chátranie, pustošenie alebo zničenie a zánik turistických atrakcií, a to tak prírodných ako aj budovaných ➤ po prípadnom vyškolení miestnych odborníkov ich odchod do atraktívnejších oblastí ➤ blízkosť rýchlejšie sa rozvíjajúcich regiónov a turistických stredísk ➤ nedostatok financií k realizácii rozhodujúcich turistických rozvojových programov ➤ nedostatočná koordinácia spoločných záujmov v oblasti rozvoja turizmu ➤ chýbajúca spolupráca medzi sektormi: štát – VÚC - obce

7. PROGNOZA

Podľa štatistík v blízkej budúcnosti môžeme vo všeobecnosti očakávať nárast turistického ruchu, jeho nárast však bude závisieť od rôznych makroekonomických, ale aj mikroekonomických ukazovateľov u nás aj v zahraničí, čo bude mať vplyv na rozmach turistiky v závislosti od vývoja životnej úrovne obyvateľstva u nás v tuzemsku, ale aj v zahraničí. Optimálne využitie dopytu po jednotlivých oblastiach cestovného ruchu bude závisieť od vytvorenia súťaže schopnej ponuky a jej efektívnej realizácie v podmienkach trhového hospodárstva.

Ak v nasledovnom období sa bude prevádzať cieľavedomá aktivita, so zameraním na zmobilizovanie spolupráce jednotlivých zainteresovaných strán s cieľom dosiahnuť konjunktúru turizmu v rôznych regiónoch, aj obraz budúcnosti nášho mikroregiónu môže byť pozitívny, pretože :

- mikroregión je bohatý na možnosti využívania jednotlivých jeho predností,
- neustále silnie ponuka na bezprostredné a priame využitie prírodných krás, charakteristických pre jednotlivé regióny,
- možno očakávať priaznivé ponuky z tuzemska aj zo zahraničia,
- rozvoj turizmu bude akceptovateľný ako prioritný cieľ v rozvoji regiónu, možno očakávať kladné posúdenia žiadostí a projektov na rozvoj cestovného ruchu na rôznych inštitucionálnych úrovniach,
- pomaly, ale isto sa rozbieha spolupráca jednotlivých mikroregiónov, zameraná na rozvoj turistiky, ako aj marketing a vypracovanie čoraz väčšieho množstva projektov, ale aj medzinárodných konferencií z tejto oblasti.

Pri vypracovaní prognózy turistického rozvoja Mikroregiónu Obručná a samotného mesta Fil'akovo môžeme len dúfať, že tieto nami uvedené priaznivé trendy sa naplnia, k čomu však nepochybne je nutná aj hospodárska a finančná pomoc vládnych inštitúcií. Zároveň však je potrebné aj efektívne využívanie rôznych fondov EÚ, ktoré majú za cieľ podporu menej rozvinutých oblastí, ku ktorým nepochybne tento náš región patrí.

II. STRATEGICKÝ PROGRAM CESTOVNÉHO RUCHU V MIKROREGIÓNE

1. CIELE PROGRAMU

Ďalším krokom v procese vypracovania stratégie a akčného plánu je určenie konkrétnych požiadaviek, priorít a programov, a tiež vypracovanie konkrétneho programového balíka. Na realizáciu stratégie je potrebná spolupráca podnikateľskej sféry, neziskových organizácií a samozrejme samospráv.

1.1. Základné kritériá stratégie cestovného ruchu v mikroregióne

- ***Dlhodobá udržateľnosť***
Pre dlhodobé udržanie výsledkov stratégie rozvoja turizmu je bezpodmienečne potrebná organizácia zastrešujúca celý systém ponúk cestovného ruchu. Dlhodobý rozvoj sa dá zabezpečiť len so stálou starostlivosťou o ponuky produktov cestovného ruchu, o kultúrno-historické pamiatky, prírodné a stavané zaujímavosti v regióne. Príchod turistov do regiónu potom môže hrať dôležitú úlohu v hospodárskom raste všetkých účastníkov programu.
- ***Teória ziskovosti***
V prvom kroku je potrebné rapídne zvýšenie počtu návštevníkov s vypracovaním väčšieho množstva zaujímavých programov v celom regióne. Po určitom raste počtu návštevníkov treba prejsť na skvalitňovanie programov s čím sa dosiahne zvýšenie príjmov od jednotlivých návštevníkov, ktoré podľa medzinárodných skúseností sú niekoľko násobne vyššie ako zisky zo zvyšovania počtu návštevníkov.

- **Úloha miestneho obyvateľstva**
Aktívne zapojenie miestneho obyvateľstva do programu je dôležitá tak pre samotné obyvateľstvo ako pre úspech celej stratégie. Je potrebné aby s vlastným kapitálom stále viac a viac domácich podnikateľov vstúpilo do realizácie jednotlivých ponúk programu a profitovali z tejto činnosti.
- **Spolupráca verejného a súkromného sektora**
Bez spolupráce verejného a súkromného sektora nie je možné dlhodobo udržať vysokú úroveň ponúknutých služieb vo sfére cestovného ruchu. Výsledky tejto spolupráce ako stavané a chránené prírodné pamiatky dlhodobo zabezpečia rozvoj a ziskovosť turistických aktivít.

1.2. Všeobecné ciele cestovného ruchu v mikroregióne (priority rozvojového programu)

8. Zvyšovanie hospodárskych možností mikroregiónu. Realizácia udržateľného rastu ponúk v oblasti turistiky a s tým aj zvýšenie zisku z tejto činnosti.
9. Ochrana a zveľaďovanie kultúrnych, historických a prírodných pamiatok v regióne.
10. Vytvorenie nových pracovných príležitostí vo sfére cestovného ruchu.
11. Obnova a modernizácia lokálnej infraštruktúry zúčastnených obcí s investíciami do produktov miestneho turizmu.
12. Udržanie a rozvoj ponúknutých zážitkov pre návštevníkov regiónu.

Strednodobé (päťročné) stratégie majú charakter zvyšovania nie množstva ponúknutých atrakcií v regióne ale skvalitňovanie už existujúcich ponúk. Skvalitnením služieb sa zvýšia zisky z tejto činnosti, ktoré môžu byť použité na ďalší rozvoj cestovného ruchu.

Pre úspech stratégie sú bezpodmienečne potrebné :

- plynulý prílív investícií do služieb, technológií cestovného ruchu formou marketingu a využitím projektových možností,
- ochrana životného prostredia
- sústredená marketingová činnosť
- rozvoj schopností realizátorov/účastníkov stratégie
- účinné partnerstvo medzi samosprávami, VÚC a poradnými organizáciami
- vytvorenie zastrešujúcej organizácie, ktorá je zodpovedná za činnosť a rozvoj miestneho turizmu.

2. IDENTIFIKÁCIA ZAINTERESOVANÝCH DO ROZVOJOVÉHO PROGRAMU

Cieľové skupiny :

1. *obce*
2. *podnikatelia v cestovnom ruchu*
3. *vidiecke združenia poskytovateľov služieb*
4. *občianske združenia*
5. *miestne inštitúcie*

Otázky pre analýzu :

- a) Akým spôsobom sa Vás dotýkajú problémy ?
- b) Aká je ochota a motivácia cieľovej skupiny pri riešení problémov ?
- c) Aký je vzťah cieľovej skupiny k ostatným skupinám obyvateľov ?
- d) Aké hlavné ciele má cieľová skupina ?
- e) Aký pozitívny vplyv môže mať na cieľovú skupinu ?
- f) Sú možné negatívne vplyvy na cieľovú skupinu ?

OBCE

- a) **Podpora kvality života miestnych obyvateľov. Vytváranie pracovných miest. Vytvorenie podmienok pre infraštruktúru cestovného ruchu, vidiecke rozvojové programy.**
- b) **Obce silne motivujú. Sú iniciátori rozvojového programu.**
- c) **Obce sú otvorené a majú záujem o partnerstvá v území.**
- d) **Príprava a prijatie stratégie cestovného ruchu pre malé regióny. Účast' v inštitucionalizácii miestneho turistického priemyslu.**
- e) **Vyhovieť očakávaniam miestneho obyvateľstva. Plnenie poslania organizácie obce a zlepšenia životných podmienok.**
- f) **Plánovanie nových rozpočtových zdrojov - nízke rozpočtové zdroje spôsobujú ťažkosti pri hospodárení.**

PODNIKATELIA V CESTOVNOM RUCHU

- a) Je to najväčšia časť cieľovej skupiny. Stav vidieckeho cestovného ruchu sa jej existenčne dotýka. Doteraz už investovali a urobili kroky v záujme pohostenia hostí.
- b) Vysoko motivovaná skupina. Miestni najstabilnejší a nevyspytateľní partneri. Majú záujem o najúčinnejšie využitie investície a zvyšovanie príjmov zo služieb.
- c) Doteraz fungovali oddelene, často v pozícii konkurencie. Konflikty sa príznačne nevytvorili medzi nimi. Začiatky spolupráce sú hmatateľné. Sú charakterické odlišnou úrovňou povolaní.
- d) Zabezpečia pre seba a pre svoju rodinu aspoň strednú životnú úroveň. Na toto sa môže stavať profesionálna činnosť a budúcnosť detí iných členov rodiny.
- e) Musia si uvedomiť, že inštitucionalizáciou môžu zvyšovať svoju silu a bohatstvo. Zvyšujúci sa obrat návštevníkov znamená zvyšujúci sa príjem z cien a nový rozvoj.
- f) Potrebný budúci rozvoj je charakteristický veľkou námahou cieľovej skupiny. Podpora z projektov sa zúžila, ak sa podnikatelia prihlásia, požaduje sa od nich predfinancovanie, ktoré vzhľadom na nedostatočný kapitál nemôžu splniť.

VIDIECKE ZDRUŽENIA POSKYTOVATEĽOV SLUŽIEB

- a) Využiť existujúce stavby v obciach pre účely CR s cieľom doplnenia príjmov.
- b) Obyvatelia vidieka, ktorí disponujú vhodnými predpokladmi chcú hospodáriť vo viacerých oblastiach. Využitie vytvorenej kapacity poskytovateľov služieb.
- c) V predchádzajúcom období sa rozvinula náklonnosť k spolupráci v rámci cieľovej skupiny.
- d) Zachovanie, prevádzkovanie a investícia do rodinných domov, ktoré sú spojené citovým putom. Rozvoj ďalších služieb, zvyšovanie príjmu z cien.
- e) Čoraz viac objektov poskytovateľov služieb a poskytovaných služieb sú v rekonštrukcii. Zvyšovanie kvality kapacít.
- f) Identifikácia zariadení a prenesenie požiadaviek. Diferencovaný vplyv stanovených požiadaviek na kvalitu. Zvyšujúcu sa vnútornú konkurenciu.

OBČIANSKE ZDRUŽENIA

- a) Pre nás majú význam nové oblasti cestovného ruchu, využitie kapacít a investícií.
- b) Prostredníctvom práce ľudí vznikli pracovné kapacity a materiálno-technické zázemie (krajinné domy, ochrana tradícií, ochrana životného prostredia a iné miestne činnosti). Pre udržanie vzniknutej kapacity v cestovnom ruchu sa hľadajú kroky spolupráce.
- c) Je to spolupracujúca cieľová skupina bez zmien. Viaceré organizácie sa zúčastňujú na vypracovaní stratégie. V rámci mikroregiónu nie, v rámci obcí si navzájom konkurujú. Partnerstvá a ich spoluprácu v mnohých prípadoch narušujú politické a iné konflikty.
- d) Zmena úloh v rozvíjajúcom sa cestovnom ruchu, využitie kapacít v oblasti poskytovania služieb, realizácia príjmu z cien.
- e) Rozvíjajúci sa okruh činností, rozvoj spoločenského uznania, podpora udržateľnosti dosiahnutých výsledkov.
- f) Komercializácia občianskych združení, vznik vnútorných konfliktov na finančnej báze.

MIESTNE INŠTITÚCIE

- a) Počas hlavnej turistickej sezóny v lete disponujú viaceré organizácie kapacitou voľných pracovných miest.
- b) V cestovnom ruchu chcú spolupracovať len príležitostne a prostredníctvom poskytovania služieb.
- c) Pasívna pozícia pri poskytovaní služieb. Partnerstvo len pri poskytovaní služieb.
- d) Predaj kapacít v rozvíjajúcom sa vnútornom trhu cestovného ruchu v rámci mikroregiónu.
- e) S cieľom udržania inštitúcií je zvyšovanie zisku zo služieb.
- f) Zrýchľujúca sa amortizácia. Ťažšia reakcia na cudzie očakávania systému.

3. KONKRÉTNE STRATEGICKÉ CIELE PRE ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU V RÁMCI MIKROREGIÓNU

3.1. Dlhodobé ciele stratégie - zhrnutie

1. Je potrebné vyzdvihnúť a vytýčiť rozvojový cieľ, aby v systéme ponuky mikroregiónu boli také lákadlá, ktoré budú podporovať a motivovať pobyt návštevníkov v mikroregióne. Pre návštevníkov **územia**, respektíve pre okruh poskytovateľov služieb

(perióda prvých piatich rokov rozvoja) vytvoriť také podmienky aby o **50% sa zvýšil počet prenocovaní resp. pobytových dní v území** a najmä t.z. jednodňoví návštevníci zostali v území aspoň 3-4 dni.

Súčasný systém ponuky mikroregiónu, ktorý je budovaný spontánne podľa dosiahnutých rozvojových výsledkov a miestnych predpokladov, sa zameriava na dva trhové segmenty;

Na jednej strane *poznávací cestovný ruch*: ktorý je zameraný na čo najlacnejšie ponuky, teda zameriava sa hlavne na žiakov, mládež, respektíve na staršiu vekovú kategóriu.

Na druhej strane *tranzitný cestovný ruch*: v rámci ktorého sú dôležití maďarskí a poľskí turisti.

Súbor ponuky a poskytované služby nepriniesli najvhodnejší vplyv a výsledok, pretože je tu nízka miera miňania peňazí, v okruhu podnikateľov nie je inšpirujúce ďalšie investovanie a zamestnávanie ľudí. Prekonanie súčasných postojov v tejto sfére je nevyhnutné a je aj možné.

V každom súbore ponúk v cestovnom ruchu sú zmiešané ponuky na ubytovacie a stravovacie služby a podporné služby (obsahová ponuka pre návštevníkov) ktoré sa často navzájom prekrývajú. V súbore ponúk rozvíjajúceho sa územia je dominantná ponuka poznávacieho cestovného ruchu a iba v malom je ponuka služieb pre krátkodobý pobyt.

2. Prírodné, krajinné a sídelné predpoklady v mikroregióne sú vhodné na **rozvoj oddychového a rekreačného cestovného ruchu**. Prírodné prvky rekreačného cestovného ruchu pozostávajú z ponuky služieb aktívneho oddychu a to:

- turistika,
- cykloturistika,
- iné športové aktivity,
- zapojenie do zábavných foriem činnosti.

Systém ponuky v mikroregióne na tomto území treba vybudovať plánovite v spolupráci s obcami, podnikateľmi a občianskymi združeniami.

3. Systém ponuky cestovného ruchu v mikroregióne treba vybudovať pre vybraný trhový segment.

Určenie požadovaných cieľových trhov na základe vekovej štruktúry:

Domáci

- žiaci,
- mladé rodiny,
- dôchodcovia.

Zahraniční

- stredná veková vrstva (západoeurópski, maďarskí a poľskí turisti – v prvom rade – prichádzajúci autom, obytným prívesom z vidieckych nížin, tzv. „prieskumníci“).

Určenie cieľových trhov na základe dopytu:

- poznávací cestovný ruch
- krátkodobý pobytový (rekreačný) cestovný ruch
- tranzitný cestovný ruch

4. V koncepcii ponuky **musí dostať určujúci význam rozvoj vidieckeho cestovného ruchu.** „Vidiecky cestovný ruch nepozostáva len z poskytnutia ubytovania, platených služieb, ale je úzko späté so zeleným (ekoturizmus) a záujmovým cestovným ruchom. Súčasne je to spoznávanie prírody, krajiny, miestneho stavebníctva, miestnej kultúry, úsilia na ochranu bohatstva. Pobyt v miestnych rodinách súčasne predstavuje pre miestnych obyvateľov časť sociálnej ochrannej siete pri rozširovaní podnikania (ubytovacie zariadenia, malovýrobcovia, poskytovatelia služieb, prepravcovia, podnikatelia v cestovnom ruchu, obce atď.), dôležitý prostriedok pre využitie prázdnych bytov a hospodárskych budov. ”
5. Dobrými podmienkami disponuje aj rozvíjajúca sa kapacita **mládežníckych táborov.** Miestnych podnikateľov a obce súčasne zaujíma vytvorenie organizácie a vyhovujúcej úrovne poskytovaných služieb.
6. Realizácia vyzdvihnutého cieľa stratégie cestovného ruchu je aby naplánovaný a harmonizovaný rozvoj dosiahol výsledky počas 5-6 rokov a aby sa vytvoril **systém štrukturálnej ponuky.** Systém ponuky berie do úvahy celý okruh poskytovateľov služieb v mikroregióne: ubytovania, stravovania, voľný čas, športové a zábavné podmienky, informovanie. V záujme získania vhodných výsledkov je nevyhnutné, aby sa vytvorili infraštruktúrne podmienky, podmienky inštitucionalizácie poskytovateľov služieb, objektov, územia, ako aj podmienky fungovania organizácií a ľudí.
7. V poslednej štvrtine desaťročného rozvojového plánu je nutné vybudovať a ďalej rozvíjať kvalitu prvkov ponuky, a s tým spoločne prognózovať a preferovať predĺženie pobytu na území.
8. **Treba rozvinúť systém vnútornej a vonkajšej komunikácie.** Miestni predstavitelia cestovného ruchu sú neinformovaní v snahe verejného a súkromného sektora v rozvoji cestovného ruchu. Predstavitelia podnikateľského sektora sú oddelení od seba, neexistuje spoločný rozvoj produktov a služieb. Komunikácia smerovaná smerom von a reklamná činnosť je v mikroregióne na nízkej úrovni, neformuje charakter cestovného ruchu. Strategický program označí hlavný dôraz na marketingové aktivity a ich systém nástrojov. (V marketingu musia dostať vyzdvihnutú úlohu informačné technológie, predovšetkým internet.)
9. Spoločným názorom pripravovateľov programov, predstaviteľov mikroregiónu a poradcov je, že zaobchádzanie s horeuvednými problémami, uskutočnenie vyšpecifikovaných cieľov je možné dosiahnuť len prostredníctvom rôznych foriem spolupráce a najmä v spolupráci s miestnymi predstaviteľmi.

Plánovači formulovali tri princípy spôsobu budúceho rozvoja:

- Spolupráca
- Inštitucionalizácia
- Systematizácia

10. Zvyšovanie pobytu v území, **rozvoj obsahovej stránky jednotlivých ponúk,** nie je možné bez ďalšieho rozvoja:

- Pozoruhodnosti, prírodné, stavané a kultúrne dedičstvo, prezentácia kultúry,
 - tvorba a propagácia počas ročných podujatí,
 - vybudovanie informačného systému cestovného ruchu,
 - vytvorenie ponuky darčkových predmetov (v tom ponuka predmetov vytvorených v mikroregióne).
11. V priebehu dvoch rokov je nutné vypracovať konkrétne návrhy pre zastavenie tranzitného cestovného ruchu, ako aj „vtiahnutie“ turistov, ktorí sú na území v okruhu 20-30 kilometrov do vnútra mikroregiónu.
12. Je tu obmedzená, ale existujúca ponuka cestovného ruchu v mikroregióne počas hlavnej letnej sezóny. Počas troch rokov je nutné vypracovať osobitne ponukový a rozvojový plán **pre mimosezónne obdobie** od septembra do apríla.
13. Je nutné zainteresovať inštitúcie ktoré by mali podľa cieľov spolupracovať a zabezpečiť ich súčinnosť. Spolupráca v cestovnom ruchu môže vyvolať zvýšenie príjmu. Je nutné vypracovať plán na formu a okruh spolupráce. /v niektorých štátoch Európy sú politické smernice, ale sú aj krajiny, v ktorých miestne zákony a predpisy motivujú, usmerňujú predstaviť cestovného ruchu k operatívnej spolupráci napríklad Švajčiarsko, Nemecko, Rakúsko/. Úlohou vzniknutej organizácie/združenia by mala byť pomoc mikroregiónu podľa odvetvia, **rozvoj cestovného ruchu a jeho manažovanie**, ktoré budú zabezpečovať jej dlhodobú udržateľnosť.

3.2. Strednodobé ciele

Pri skúmaní situácie a v SWOT analýze sme zistili, že je nutné uskutočniť zmenu v dôraze a reštrukturalizácii sektora cestovného ruchu v mikroregióne.

V plánovacom období rokov 2005-2015 je nutné v prvých dvoch rokoch (koniec 2005) vytvoriť účinnú prácu spoločne za účasti všetkých technických a ľudských podmienok.

Medzi rokmi 2005-2008 je najdôležitejšou úlohou rozvoj najdôležitejšej infraštruktúry, ktorá chýba, ako aj rozširovanie produktov, ktoré predstavujú rozvojové priority.

Je potrebné šablóny a zastaralý štýl ponúk obmedziť. Znamená to nahradiť niektoré prvky produktov cestovného ruchu novým, alebo vylepšiť kvalitu pôvodnej ponuky. Všetky tieto kroky je možné zabezpečiť plánovaním, školením alebo rozvojom. Najdôležitejšie úlohy sú:

- rozvoj produktov prostredníctvom spojenia existujúcich, ale roztrúsených prvkov ponuky (v mikroregióne resp. v meste),
- rozvoj informačného systému,
- zosilnenie ponúk na prilákanie návštevníkov do mikroregiónu,
- rozvoj odborného vzdelávania,
- ochrana a starostlivosť o také objekty ktoré sú príťažlivé a lákajú do mikroregiónu návštevníkov.

Prostredníctvom *rozvoja produktov cestovného ruchu* vytvárať príťažlivosť a súčasne vytvárať nové „lákadlá“ prostredníctvom nových investícií. Možné produkty cestovného ruchu, ktoré z existujúcich majú možnosť ďalšieho rozvoja alebo ktoré si vyžadujú nový rozvoj v mikroregióne sú:

Vidiecky cestovný ruch

Aktívny cestovný ruch

- Cykloturistika
- Ekologický cestovný ruch
- (Jazdecký cestovný ruch)

Gastronomické túry

„Programové balíčky“

Z vyššie uvedených produktov je nutné dať prioritu tým, ktoré plnia účinnosť hospodárenia a zosilňujú budúci vývoj, umožňujú získať nové segmenty trhu a prispievajú k tvorbe rozlíšenia novej tvári mikroregiónu (vidiecky cestovný ruch, ekologický cestovný ruch, „programový balíček“, gastronomické túry).

3.3. Krátkodobé ciele

Krátkodobé ciele a úlohy je ťažké oddeliť od strednodobých cieľov programov. V krátkodobom horizonte je možné ciele preferovať také činnosti, ktoré aj bez väčších investícií a väčšieho rozvoja je možné sfunkčoniť v systéme cestovného ruchu.

1. Vytvorenie organizácie na úrovni mikroregiónu, ktorá sa bude zaoberať koordináciou a rozvojom.
2. Oplyvnenie názorov miestnych obyvateľov správnym smerom, čo je základ pre ďalší rozvoj.
3. Naplánovanie a neustály rozvoj práce na marketingu.
4. Z existujúcej ponuky prvkov vytvorenie „ponúkaných balíčkov“ a ich intenzívna reklama. V roku 2005 je nutné začať testovať nové prvky ponuky strategického plánu a prácu na intenzívnom marketingu.
5. Účinnejší poznávací cestovný ruch a služby zamerané na mýňanie peňazí návštevníkov. Vypracovanie kvalitných produktov poznávacieho cestovného ruchu.
6. Vytvorenie systému spolupráce všetkých povolání v cestovnom ruchu mikroregiónu v porovnaní s úrovňou kraja, regiónu a štátu.

4. ŠTRUKTÚRA STREDNODOBÝCH PROGRAMOV

4.1. Program č. 1: vybudovanie osídlenia, rozvoj infraštruktúry

Podprogram č. 1.1.: Rozvoj siete infraštruktúry

- 1.1.1. opatrenie: Vybudovanie siete pre komunálnu odpadovú vodu
- 1.1.2. opatrenie:
- 1.1.3. opatrenie:

Podprogram č. 1.2. : Udržateľná infraštruktúra cestovného ruchu

- 1.2.1. opatrenie: Umožnenie prístupu na internet v každej obci
- 1.2.2. opatrenie: Vybudovanie siete informačných tabúlí
- 1.2.3. opatrenie: Vytvorenie kvalitných ubytovacích miest

4.2. Program č. 2 : Rozvoj ponuky

Podprogram č. 2.1. : Vytvorenie ponukového programu

- 2.1.1. opatrenie: Formovanie programu zameraného na prezentáciu umeleckých diel a iných pozoruhodností
- 2.1.2. opatrenie: Vypracovanie ponuky pre putovné tábory
- 2.1.3. opatrenie: vypracovanie programu „Tábor pevnosti” (respektíve k nižšie uvedeným „balíkom programov”)
- 2.1.4. opatrenie: Vypracovanie programov pre lesnú školu pre pobyt v trvaní od 1-5 dní

Podprogram č. 2.2.: Vytvorenie balíka programov

Podprogram č. 2.3.: Vypracovanie „Túr za hviezdami”

Podprogram č. 2.4. : Rozvinutie miestnych, vidieckych doplnkových výrobkov

2.4.1. opatrenie: Rozvinúť štruktúru špeciálnej gastronomickej ponuky (podľa palóckej tradície stravovania)

2.4.2. opatrenie: Vytvorenie štruktúry darčkových predmetov na úrovni

Podprogram č. 2.5.: Vybudovanie ponuky orientované na ročné podujatia mikroregiónu (Obručná)

Podprogram č. 2.6.: Výcvik vedúcich túr

4.3. Program č. 3: Komplexný marketingový program

Podprogram č. 3.1.: Ukončenie prác na propagačných prvkoch

- 3.1.1. opatrenie: určenie farebného sveta a sveta foriem v mikroregióne, vypracovanie loga a sloganu
- 3.1.2. opatrenie: vytvorenie kvalitnej základne pre fotky a textové informácie

Podprogram č. 3.2: Vypracovanie konkrétnych propagačných prvkov

- 3.2.1. opatrenie: vytvorenie internetového portálu, sfunkčnenie liniek
- 3.2.2. opatrenie: vypracovanie „spoločných” krajských a regionálnych propagačných foriem
- 3.2.3. opatrenie: naplánovanie tematických letákov, ich spracovanie a distribúcia
- 3.2.4. opatrenie: vypracovanie foriem práce s verejnosťou (PR)
- 3.2.5. opatrenie: lobing a udržiavanie kontaktov
- 3.2.6. opatrenie: identifikácia a prispôsobenie sa úctivým veľvyslancov

4.4. Program č. 4: Rozvoj organizácie/združenia

Podprogram č. 4.1: Vytvorenie neziskových organizácií cestovného ruchu na úrovni mikroregiónu

- 4.1.1. opatrenie: Založenie organizácií
- 4.1.2. opatrenie: Vytvorenie podmienok pre fungujúce osoby
- 4.1.3. opatrenie: Vytvorenie podmienok fungovania organizácie
- 4.1.4. opatrenie: Príprava a prijatie strednodobých programov a obchodných plánov prostredníctvom organizáciou

4.5. Program č. 5: Práca zameraná na hľadanie zdrojov

Podprogram č. 5.1.: Harmonizácia práce pri hľadaní zdrojov

- 5.1.1. opatrenie: Konzultácie s odborníkmi
- 5.1.2. opatrenie: Dohoda na poradenstvo a prácu na projekte
- 5.1.3. opatrenie: Vypracovanie mapy zdrojov pre rozvoj územia a informovanie zainteresovaných v mikroregióne

5. REALIZÁCIA STRATÉGIE

Na intenzívny rozvoj turistiky mikroregiónu je bezpodmienečne potrebné vytvoriť zázemie v oblasti organizovanosti a financovania. Bez týchto podmienok nie je možné zabezpečiť činnosť a rast.

Z tohto dôvodu je potrebné presne určiť účastníkov programu.

5.1. Aktéri

Účastníci, priamo zodpovední za realizáciu programu rozvoja turistiky :

- miestna samospráva zúčastnených obcí
- Mikroregión Obručná
- TECTUM n.o.
- podnikatelia zainteresovaní do cestovného ruchu
- neziskové organizácie, založené na rozvoji turizmu
- občianske združenia mikroregiónu
- organizácie patriace pod samosprávu (kultúrne strediská, školy, príspevkové organizácie...

Účastníci, nepriamo zapojení do programu :

- Regionálna rozvojová agentúra
- Region Neogradiensis
- Odbor regionálneho rozvoja ÚP a ŽP BBSK
- Odbor kultúry a kultúrneho dedičstva BBSK
- Odbor cestovného ruchu BBSK
- Pamiatkový úrad

Do programu budú zapojené aj rôzne turistické organizácie, cestovné kancelárie priamo pôsobiace v mikroregióne ale aj mimo mikroregiónu.

5.2. Proces realizácie programu

1. Verejná odborná konferencia o turistickom rozvojom programe.
2. Odsúhlasenie programu samosprávami všetkých zainteresovaných obcí.
3. Účastníci programu zriaďujú novú neziskovú organizáciu alebo poveria už existujúcu (TECTUM) na koordináciu aktivít programu a na vypracovanie konkrétnych projektov.
4. Vypracovanie konkrétnych rozvojových projektov (podľa aktuálnych výziev).
5. Zúčastnené samosprávy vytvoria výbor pre turistický rozvoj, ktorý bude úzko spolupracovať s neziskovou organizáciou.
6. Riadiaca nezisková organizácia a miestne samosprávy každý rok prehodnotia stav v realizácii programu a prijímajú potrebné opatrenia na zlepšenie ďalšieho postupu.
7. Všetci účastníci aktívne pracujú podľa svojich možností na propagácii programu a na presadzovaní miestnych záujmov.

6. ZÍSKAVANIE ZDROJOV PRE IMPLEMENTÁCIU PROGRAMOVEJ STRATÉGIE MIKROREGIÓNŮ

6.1. Projektové možnosti podľa skupín

Okruh žiadateľov	Zdroj	Podporovaný cieľ	Financovanie Konečné termíny predloženia projektov	Pristupnosť
Obč. združenia a neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby	FOND SOCIÁLNEHO ROZVOJA Rozvoj lokálnej infraštruktúry	Program je zameraný na podporu rozvoja lokálnej infraštruktúry prispievajúcej k zlepšeniu sociálneho začlenenia, zvýšeniu zamestnanosti cieľových skupín programu, ich aktivizácie a zvyšovania kvality poskytovania sociálnych služieb a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Cieľovou skupinou sú obyvatelia postihnutí a ohrození sociálnym vylúčením, predovšetkým žijúci v uzavretých sociálne izolovaných komunitách.	Max. podpora je 700.000 Sk (spolufinancovanie nie je povinné) Konečné termíny: 1.termín: 24.4. 2006 2.termín: jeseň 2006	www.fsr.sk
Samosprávy, miestne občianske združenia	Nadácia Ekopolis Program životného prostredia	Cieľom programu je vedomá podpora podnikateľov pri ochrane životného prostredia, ich rozhodovania a v záujme ich rozvoja.	Standartný grant : max. 160.000,- Sk do 19.04.2006 Rýchly grant : Max. 50.000,- Sk celý rok	www.ekopolis.sk
Fyzické osoby, podnikatelia, obec alebo územie, rozpočtové a	Ministerstvo kultúry SR Duševné kultúrne	Cieľom programu je podpora existujúcej kultúry v oblasti neprofesionálnej kultúry	V prípade opatrenia č. 8.1 je minimálna výška grantu 80 000 Sk, a v prípade	www.mksr.sk , www.culture.gov.sk

<p>príspevkové organizácie pod správou obcí a území, občianska spoločnosť, nadácia, právnické osoby, verejnoprospešné neziskové organizácie, neinvestičný fond, vysoká škola, cirkev alebo náboženské organizácie, Matica slovenská</p>	<p>dedičstvo a kultúrno-osvetové činnosti.</p>	<p>- hodnotenie umeleckej tvorby, uchovanie duševného kultúrneho dedičstva, kultúrno-osvetové činnosti. Podpora predstavení amatérskych umeleckých festivalov, vzdelávania, sympózií, seminárov, výstav, osvojenia si tradičnej ochoty, uskutočnenia sa odborných výskumov, odborných publikácií, vydania monografií obcí a miest. Program bude podporovať nasledovné činnosti:</p> <p>8.1 Tradičná kultúra a amatérska umelecká tvorba 8.2 Kultúrno-osvetové činnosti a činnosti vo voľnom čase 8.3 Publikačné činnosti v oblasti tradičnej kultúry, amatérskej umeleckej tvorby a v oblasti kultúrno-osvetovej činnosti.</p>	<p>opatrenia č. 8.2 je 20 000 Sk, a opatrenia č. 8.3 40 000 Sk. Žiadatelia musia disponovať vlastným spolufinancovaním, v prípade opatrenia č. 8.2 je to 10%, a v prípade opatrení č. 8.1 a 8.3 je to 20%.</p> <p>Konečný termín: 30. júna 2006.</p>	
<p>Obce, miestne občianske združenia</p>	<p>Ministerstvo školstva SR</p> <p>Program podpory participácie mladých ľudí na živote obce v roku 2006.</p>	<p>Cieľom programu podpory participácie mladých ľudí na živote obce v roku 2006 je:</p> <ul style="list-style-type: none"> -vytvoriť podmienky pre aktívny vzťah medzi obecnými zastupiteľstvami a zástupcami mládeže na úrovni obce (mesta) a regiónu, -vytvoriť štruktúry, ktoré umožnia mladým ľuďom v obciach a mestách aktívne sa podieľať na verejnom živote, -vytvoriť aktívne demokratické vzťahy medzi obecnými zastupiteľstvami a mladými ľuďmi za účelom riešenia otázok dotýkajúcich sa života mládeže v obci (meste), -zapojiť mladých ľudí vo veku od 14 do 26 rokov do aktívneho demokratického občianskeho života v obci (meste). 	<p>Konečný termín: priebežne</p>	<p>www.intenda.sk</p>
<p>Obce, miestne občianske združenia</p>	<p>KONTO ORANGE</p> <p>Šanca pre regióny</p>	<p>Hlavným cieľom programu je rozvoj jednotlivých regiónov. Podporia sa verejno-prospešné projekty, ktoré sa uskutočnia za podpory práce dobrovoľníkov. Program podporuje nasledovné oblasti: rozvoj verejného</p>	<p>Konečný termín predloženia projektov: 19. júla 2006.</p>	<p>www.kontoorange.sk tel: 0905/313 313,</p>

		života v obciach, mestách a mestských častiach, zlepšenie informovanosti obyvateľov a komunikácie, výmena informácií, ochrana životného prostredia, podpora regionálneho cestovného ruchu, oprava miestnych objektov miestneho významu, zlepšenie sociálneho života, kultúrne podujatia.		
Podnikatelia, miestne občianske združenia.	Ministerstvo národného kultúrneho dedičstva "KULTÚRNE CESTY 2006"	Ministerstvo národného kultúrneho dedičstva vyhlasuje projekty na podporu spoločných európskych a maďarských kultúrnych ciest, ktoré sú spojené s dedičstvom.	Konečný termín: 30. júna 2006.	www.nkom.hu
Občianske združenia (nadácie, združenia) a verejnoprospešné umelecké inštitúcie, knižnice, obecné domy.	UMELECKÁ A VOĽNOČASOVÁ NADÁCIA Projekty zamerané na podporu kultúrnych činností občianskych združení.	Cieľom programu je podpora takých tradičných osvetových činností, ktoré prednostne slúžia na vylepšenie kultúrnych vedomostí miestnych obyvateľov, vo forme prednášok a vzdelávania.	Konečný termín: od 2. septembra do 14. októbra 2006.	www.vigado.hu <u>Pre dosiahnutie:</u> MSZA 1369 Budapešť, Pf. 329, Tel.: 354-3750, 354-3755, fax: 354-3752, E-mail: iroda@msza.hu
Podnikatelia, občianske združenia (nadácie, združenia/spolky)	Nadácia ÚJ KÉZFOGÁS	Pre prípravu vzdelávania pre žiadateľov z EU a národných žiadateľov - forma projektu (EUO) http://www.ukka.hu/euo.html Podpora pre získanie systému kvality ISO a HACCP http://www.ukka.hu/iso.html - Podpora výstav, stretnutí s obchodnými partnermi (UKI) http://www.ukka.hu/uki.html - Forma projektu pre podporu národného alebo európskeho hospodárskeho rozvoja (EUT) http://www.ukka.hu/eut.html Získanie podporného úveru pre malé podnikateľov (KTK) http://www.ukka.hu/ktk.html	<i>Konečný termín: priebežne</i>	www.ukka.hu
Podnikatelia, miestne občianske združenia.	CHARLES STEWART MOTT FOUNDATION	1. Neziskový sektor, rozvoj a rast v regiónoch, manažment, právny systém, informačná sieť, tréningy, spolupráca občianskych združení, dobrovoľnícka činnosť. 2. Politická a hospodárska infraštruktúra, transformácia, voľný trhový mechanizmus, malí a	Podávanie: priebežne	www.mott.org

		strední podnikatelia.		
Občianske združenia	Nadácia maďarských ľudských práv Možnosť bezplatných, rešpektívne výhodných služieb internetu pre maďarskú menšinu.	Cieľom projektu je zosilnenie smeru informácií prostredníctvom uchovania internetovej existencie cezhraničnej maďarskej, rešpektívne maďarskej národnej menšiny, zosilnenie vzťahov obcí a súrenie cezhraničnej spolupráce. Vyplnenie zoznamu údajov z web stránky, rešpektívne vyžiadať hore uvedené možnosti dostupnosti prostredníctvom e-mailu alebo faxu.	Podávanie: priebežne	WWW.HHRF.ORG
Miestne občianske združenia, mládežnícke skupiny	MLÁDEŽNÍCKY PROGRAM EURÓPSKEHO PREDSEDNÍCTVA	Podpora je v 5 oblastiach programu: 1. aktivita: Výmenné pobyty mládeže v Európe 2. aktivita: Služba dobrovoľníkov v Európe 3. aktivita: Iniciatíva mládeže 4. aktivita: Socrates, Leonardo da Vinci, mládežnícke programy 5. aktivita: Podpora iných príležitostí	Podávanie projektov: priebežne	www.iuventa.sk
Ziskovo orientované hospodárske spoločnosti (a.s., s.r.o., k.s.) s výnimkou slovenských sídelných inštitúcií a inštitúcií disponujúcimi osobnosťami, spoločenské inštitúcie, samosprávy, zväzy samospráv.	FOND SZÜLŐFÖLD HOSPODÁRSKY A REGIONÁLNY INTERNÁT	Cieľ projektu: 2.1. Podpora spoločných programov pre podnikateľov prostredníctvom zachovania ľudovej kultúry a identity. 2.2. Program podpory vzniku malých podnikov zameraných na zisk (napr. farmy, rodinné podniky, remeselné podniky), podpora ich činnosti a integrácie.	Forma podpory: nenávratná podpora Množstvo peňazí, ktoré je k dispozícii pre projekt: 2.1 - 10 miliónov HUF 2.2 - 12,5 miliónov HUF Konečný termín pre realizáciu projektu: 30. november 2006. Konečný termín predloženia projektu: Ročne : koniec januára	www.szulofold.hu
Vzdelávacie inštitúcie	Úrad vlády SR <i>Nórsky fond</i> FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP	Ochrana životného prostredia vrátane ochrany životných podmienok prostredníctvom zníženia znečisťovania a podpory v oblasti obnoviteľných energií. Podpora trvalo-udržateľného rozvoja prostredníctvom lepšieho využívania a manažmentu zdrojov.	Konečný termín: 31. október 2008.	www.vlada.gov.sk/ehp

		<p>Ochrana európskeho kultúrneho dedičstva vrátane verejnej dopravy a obnovy miest</p> <p>Rozvoj ľudských zdrojov prostredníctvom podpory vzdelávania a školení, posilnenia administratívnych alebo verejných kapacít miestnych správnych orgánov a ich inštitúcií.</p> <p>Zdravie a starostlivosť o deti.</p>		
--	--	--	--	--

6.2. Získanie vlastných zdrojov

Pri zabezpečovaní vlastných zdrojov do projektu je treba osloviť miestnych podnikateľov, fyzické osoby prostredníctvom miestnych združení, v ktorom budú vystupovať ako podporovatelia, sponzori alebo členovia (pri vzniku nových občianskych združení ako rozširovanie starej členskej základne). Miestne spoločenské inštitúcie si vyberajú pri projektoch samosprávu a naopak, a tým si vedia zabezpečiť vlastné zdroje prostredníctvom partnerov. Jednotlivé atraktívne projekty v oblasti cestovného ruchu navrhujeme dostať čo najviac do tzv. TIKu, aby mohli byť propagované územie v širšom rámci a aby pomohlo získať vlastné zdroje.

6.3. Očakávané spoločenské, hospodárske a ekologické vplyvy

- **Zvyšovanie príjmov z cestovného ruchu, respektíve vplyv multiplikátora na celý mikroregión**
- **Zlepšenie kvality života miestnych obyvateľov**
- **Zvyšovanie počtu podnikateľov a fyzických osôb, ktorý sa zapoja do rozvoja cestovného ruchu a zvyšovanie ich intenzity práce**
- **Zvyšovanie úrovni sektora služieb v rámci mikroregiónu**
- **Zvyšovanie vedomostí v oblasti cestovného ruchu**
- **Posilnenie kohézie v mikroregióne pre neustály rozvoj „našich“ znalostí**
- **Zlepšenie a rozvoj situácie v oblasti životného prostredia v mikroregióne**
- **Ochrana miestnych pamätihodností**

V prípade implementácie programu budú charakteristické odvetvia služieb v cestovnom ruchu ako organická časť života v mikroregióne, hlavne prispajú k atraktivnosti územia a ochrane prírodných a kultúrnych hodnôt.

7. OPERATÍVNE PROGRAMY ROZVOJA

7.1. ROZVOJ GEOTURIZMU

1. Odôvodnenie

V Európe vznikla v r. 2000 so 4 zakladateľmi Sieť Európskych Geoparkov, ktorá do r. 2005 prešla obrovským vývojom, počet členom sa vyšplhal na 25 a očakáva sa ešte viac kandidátov.

Z drastickej premeny pojmu geopark vyvolali jeden druh koncepcie územného rozvoja, definujúc také vhodné veľké, hospodársky životaschopné územia za geoparky, kde je možné uskutočniť taký EKO cestovný ruch – založený na príťažlivostiach geologických hodnôt – ktorý môže vyvolať oživenie hospodárskeho rastu regiónu.

V rámci jedného geoparku môže byť prítomných aj viacero geologických hodnôt „geosite“, ale popri ktorých je nutné vyzdvihnúť aj existujúce archeologické, biologické, historické a kultúrne, atď. hodnoty v záujme realizácie bohatej ponuky komplexného geoturizmu za účasti miestneho obyvateľstva.

Myšlienka vzniku „Novohradského geoparku“ sa už viac rokov pohybuje vo vedomí zástupcov prihraničných samospráv. Koncom r. 1990 medzi odborníkmi Riaditeľstva Národného Parku Bükk (BNPI) a Cerovej Vrchoviny CHKO (Slovensko) sa vyskytla myšlienka spoločne vytvoriteľného nápadu točivo pospájajúceho geologické náleziská.

Základné faktory opodstatnenosti programu:

1. v r. 2004 CHKO Cerova Vrchovina spolu so SAŽP a Mikroregiónom Obručná v koordinácii mesta Filákov oživilo pôvodné predstavy a začali projektové prípravy geoparku. Pretože sa jedná o cezhraničnú spoluprácu treba spomenúť aj maďarských partnerov: Riaditeľstvo Národného Parku Bükk a Mikroregión Salgótarján.
2. Ohraničenie plánovaného Novohradského geoparku jednoznačne poukazuje na centrálnu úlohu mesta Filákov, pretože sa nachádza v geografickom centre územia ohraničeného Mikroregiónmi Veľické jazerá, Obručná a Medveš, a na rozvojovom osi sever-juh, v blízkosti mesta Salgótarján. Doteraz vypracované štúdie podopierajú nevyťaženosť existujúcich potenciálov regiónu, ich nedostatočnú prezentáciu a zároveň nevyhnutnosť programu.

Inštitucionálne pozadie a komplexné turistické služby sú nedostatočné, nevytvorili sa základné línie poskytnutia informácií a praktického marketingu. Na regionálnej úrovni sa nastali kroky /rozvoj infraštruktúry, v oblasti rozšírenia informačnej siete/, o ktoré sa však účastníci rozvojovej oblasti neopierajú.

2. Ciele programu

Všeobecné ciele:

- Implementácia nového produktu cestovného ruchu na európskej úrovni
- Rozvoj turizmu mesta Filákov a jeho okolia, zhrnutie rozvojových cieľov
- Vytvorenie jednotného, konkurencieschopného systému ponúk

Priame ciele:

- Využitie geologických daností, ako potenciálu
- Rozvoj infraštruktúry, budovanie informačných sietí
- Zvýšenie resp. vytvorenie príjmov z turizmu
- Rozvoj kooperácie medzi mikroregiónmi a samosprávami, rozšírenie cezhraničnej spolupráce

3. Okruh zainteresovaných

Všeobecný okruh zainteresovanosti:

Organizácie zamerané na ochranu prírody na štátnej a regionálnej úrovni, organizácie zainteresované do turizmu, samosprávy, podnikatelia, ako i obyvateľstvo.

Priamo zainteresovaní:

- Projektový tím Mesta Filakovo a Mikroregión Obručná, existujúce ľudské zdroje
- Hostince a podnikatelia poskytujúce služby
- Neziskové organizácie, partneri

4. Územná pôsobnosť

Mesto Filakovo, Mikroregióny Obručná, Velické jazerá a Medveš.

5. Popis programu

Počas kvalitatívneho a kvantitatívneho rozvoja ponuky geoturizmu je značne rozšíriteľný systém ponúk mikroregiónu a jeho širšieho okolia. Strednodobo sa mikroregión môže stať jedným geoturistickým cieľovým bodom župy. Kvôli v značnej miere sa narastajúcej ponuky, tak zo strany Maďarska ako aj z Poľska sa môže zvýšiť záujem.

V záujme dosiahnutia vyššie uvedeného sú potrebné nasledovné úlohy:

- Objavenie príťažlivostí, metodika prezentácie, strategické plánovanie
- Označenie a predstavenie zvýšene chránených území
- Zachovanie a rozvoj atrakcií
- Vybudovanie informačnej siete
- Rozvoj podnikateľov zaoberajúcich sa poskytovaním turistických služieb
- Rozvoj infraštruktúry
- Rozvoj metód vstupu na trh a jeho organizačného systému na miestnej úrovni
- Odborná spolupráca so SAŽP.

Prostriedky potrebné k realizácii:

1. prevádzkovanie systému kvality, zabezpečenie projektových dokumentácií
2. podpora služby rozširujúcich, kvalitu zlepšujúcich investícií pomocou organizovanej práce skúsených osôb pripravených na rozvoj s cieľom získania zdrojov

3. príprava ponúk organizovaných programov na úrovni mikroregiónu
4. zosúladenie cezhraničných marketingových prác geoturizmu
5. vytvorenie a prevádzkovanie poradenského a vzdelávacieho systému pre osôb vykonávajúcich aktivity.

6. Očakávané vplyvy a výsledky

- ◆ Objavenie geoturizmu na strane turistických ponúk južnej časti regiónu Banskobystrického samosprávneho kraja.
- ◆ Príspevok k zvýšeniu životnej úrovne obyvateľov žijúcich v mikroregióne na európsku úroveň.
- ◆ Tvorba a prehĺbenie vzťahov medzi turizmom a ochranou prírody.
- ◆ Kvalitatívne a kvantitatívne zlepšenie dopytu a ponuky, rozšírenie okruhu služieb.

Indikátory výsledkov:

- Počet obcí zapojených do geoturizmu
- Počet dokumentov použiteľných k názvu UNESCO Geopark
- Rozšírenie ponuky ubytovacích kapacít, programov a služieb
- Rozšírenie počtu a účinnosti použitých marketingových prostriedkov

7. Organizácia zodpovedná za realizáciu

- Samospráva mesta Filákov, obecné samosprávy
- Novovzniknutá nezisková organizácia cestovného ruchu

8. Plán rozpočtu a zdroje

- Ministerstvo hospodárstva SR
- Ministerstvo životného prostredia SR
- Štrukturálne fondy 2007-2013
- Regionálne zdroje a zdroju VÚC.

7.2. KULTÚRNY TURIZMUS, HRADNÝ TURIZMUS

1. Odôvodnenie

Tento operatívny program sa opiera o historickú minulosť a existujúce multi-kulturálne prostredie. Prostredníctvom neziskových organizácií fungujúcich v meste generujúci sa pestrofarebný, kultúrny život, zachovanie a predstavenie historických a ľudových zvyklostí a

dlhoročné skúsenosti odôvodňujú rozvoj tohto operačného programu a vytvorenie marketingovej praxe.

Vybudované kultúrne dedičstvo a historické centrum mesta po rehabilitácii, môžu zabezpečiť vhodné pozadie pre organizovaný kultúrny a hradný turizmus rozvíjajúci sa v regióne.

2. Ciele programu

Všeobecný cieľ:

- Vytvorenie prít'azlivého centra mesta pre turistov
- Vytvorenie kultúrneho, zábavného centra na úrovni mikroregiónu
- Spojenie rozvojových snáh a zlepšenie ich účinnosti
- Zvýšenie príjmov z turizmu

Priame ciele:

- Vypracovanie projektových dokumentácií potrebných pre investície
- Zmena vzhľadu centra mesta, zachovanie stavu hradu, jeho čiastočná reštaurácia – realizácia potrebných investícií
- Rozvoj úrovne a zosúladenie existujúcich produktov
- Vytvorenie nových produktov a ponúk programov

3. Okruh zainteresovaných

Všeobecný okruh zainteresovanosti:

Zainteresované neziskové organizácie Mikroregiónov Obručná, Medveš a Velické jazerá, majitelia, prevádzkovatelia, hradov Novohradskej župy, samosprávy, organizátori programov, podnikatelia.

Priamo zainteresovaní:

- Neziskové organizácie vykonávajúce kultúrne aktivity
- Neziskové organizácie zaoberajúce sa so zachovávaním tradícií
- Neziskové organizácie zaoberajúce sa s kráľ'ovaním a rozvojom prostredia
- Remeselníci, živnostníci
- Podnikatelia poskytujúci služby spojené s cestovným ruchom
- Samosprávne inštitúcie

4. Územná pôsobnosť

Rozvojové územie: Mesto Fil'akovo a Mikroregión Obručná.

5. Popis programu

Historické centrum mesta Fiľakovo nachádzajúci sa v strede lokality v súčasnosti nie je ani trochu prít'azlivé. Preto je prioritným cieľom rehabilitácia centra a hradu.

Súbežne je potrebné vytvoriť vonkajšie a vnútorné priestory na úrovni, rozvinúť pohotovosť a ochotu prijímať hostí, kvalitatívne a kvantitatívne zvýšiť prijímacie kapacity.

Nevyhnutné je rozšírenie a zosúladenie spojených ponúk programov.

Budovanie a rozšírenie odborných vzťahov.

Rozvoj organizačnej štruktúry a metód vstupu na trh na miestnej úrovni.

Organizovanie súvisiacej siete kultúrneho a hradného turizmu v rámci Euroregiónu Neogradiensis na predmetných územiach Maďarska a Slovenska.

6. Očakávané vplyvy a výsledky

- ◆ Objavenie kultúrneho a hradného turizmu na území historickej župy Novohradu.
- ◆ Prehĺbenie vzťahov medzi kultúrou a turizmom.
- ◆ Komplexná ponuka programov.
- ◆ Posilnenie kvality ponúk mesta Fiľakovo a obcí mikroregiónu, zlepšujúci image a šíriace sa dobré meno.
- ◆ Rozšírenie okruhu kvalitných služieb, zvyšujúca sa spokojnosť v kruhu hostí, narastajúci príjem.

Indikátory výsledkov:

- Vyhovujúci stav budovaného dedičstva a jeho prostredia – vykonanie zachovania stavu, rehabilitácia
- Nové priestory a možnosti
- Rozšírenie programu, ubytovacích a dodávateľských ponúk
- Nárast počtu prenocovaní a predĺženie dĺžky pobytov
- Nárast množstva produktov predaných na mieste
- Rozšírenie počtu a účinnosti použitých marketingových prostriedkov.

7. Organizácia zodpovedná za realizáciu

- Novovzniknutá nezisková organizácia cestovného ruchu
- Obecné samosprávy

8. Plán rozpočtu a zdroje

- Ministerstvo hospodárstva SR
- Ministerstvo kultúry SR
- Štrukturálne fondy 2007-2013
- Regionálne, župné zdroje.

7.3. Rozvoj agroturizmu

1. Odôvodnenie

Tento smer programov zameraný na rozvoj turizmu obvykle patrí do okruhu alternatívnych turistických produktov. V systéme cieľov územnoplánovacej koncepcie Banskobystrického samosprávneho kraja zameraných na turizmus patrí medzi preferované rozvojové smery.

V južnej, prihraničnej časti župy hrajú dôležitú rolu tie turistické atrakcie, ktoré odzrkadľujú vidiecky život. Príťažlivosťou sú: nerušenosť prírody, vidiecky štýl života, tradície, chov zvierat, prirodzenosť, čo však sám o sebe je nepostačujúce pre progresívny rozvoj.

2. Ciele programu

Celkový cieľ:

Rozvoj turizmu v území, tvorba konkurencieschopných ponúk, spojenie a zlepšenie účinnosti rozvojových snáh.

Priame ciele:

- Využitie turistickej príťažlivosti obcí ako zdroja silných stránok, v záujme zlepšenia životných podmienok a rozvoja schopnosti obcí udržať si svojich obyvateľov.
- Rozšírenie vzťahov medzi agrárnou výrobou a turizmom, posilnenie hospodárstva obcí.
- Posilnenie spoločenstiev obcí, zvyšovanie vnútornej kohézie v záujme vytvorenia miestnej spolupráce a zachovania tradícií.
- Rozvoj kooperácie medzi obcami a mikroregiónmi vytvorením spoločných turistických ponúk a ich umiestnením na trhu.
- Vytvorenie spolupráce v rámci mikroregiónu medzi inštitúciami, organizáciami a územiami zainteresovaných do vidieckeho turizmu.

3. Okruh zainteresovaných

Všeobecný okruh zainteresovanosti:

Inštitúcie, organizácie, samosprávy, podniky zainteresovaní do turizmu v Mikroregióne Obručná ako i obyvateľstvo.

Priamo zainteresovaní:

- Aktivizovateľné obyvateľstvo obcí
- Podnikatelia zameriavajúce sa na služby vidieckeho pohostenia
- Organizátori programov, remeselníci, živnostníci
- Určené skupiny miestnych agrárnych výrobcov
- Neziskové organizácie

- Samosprávy a ich inštitúcie

4. Územná pôsobnosť

Cieľovou oblasťou rozvoja je Mikroregión Obručná.

5. Popis programu

Ponukový systém mikroregiónu je značne rozšíriteľný prostredníctvom kvantitatívneho a kvalitatívneho rozvoja ponúk vidieckeho turizmu. Strednodobo sa mikroregión môže stať centrom vidieckeho turizmu župy. Kvôli značne narastúcej ponuky sa z vidieka môže stať obľúbené rekreačné pásmo.

Aktivity potrebné v záujme vyššie uvedených:

- Objavenie príťažlivosti, rozvoj a zachovanie atrakcií
- Schopnosti, danosti hostinec, rozvoj podnikateľských aktivít v kruhu zapojených do programu
- kvalitatívny a kvantitatívny rozvoj hostinských kapacít,
- rozšírenie súvisiacich programových ponúk, posilnenie kvalitatívneho charakteru turistických ponúk
- organizovanie vidieckeho turizmu do súvisiacej siete v rámci mikroregiónu, adaptáciou úspešných obecných a mikroregionálnych vzorov
- rozvoj systémov organizácií a metód vstupu na trh na miestnej úrovni

Prostriedky potrebné k výkonu:

- podpora investícií zlepšujúcich kvalitu ubytovacích kapacít a rozšírenia služieb - pomocou sprostredkovania možností získania zdrojov pre osoby pripravené na rozvoj;
- prevádzkovanie systému kvality;
- podpora aktivít vytvárajúcich ponuky programov a tradície uchovávané podujatia;
- vytvorenie a prevádzkovanie vzdelávacích a poradenských systémov pre osoby vykonávajúce aktivity;
- zosúladenie marketingových prác vidieckeho turizmu na mikroregionálnej úrovni.

6. Očakávané dopady, výsledky

Objavenie rozširujúceho okruhu ponuky vidieckeho turizmu na strane turistickej ponuky mikroregiónu.

Posilnenie miestnych hospodárstiev a rodín, a prehĺbenie vzťahov medzi turizmom a agrárnou výrobou.

Posilnenie kvalitatívnej ponuky obcí, zlepšujúci image a šíriace sa dobré meno.

Rozšírenie okruhu kvalitných služieb, zvyšujúca spokojnosť medzi hosťami, zvyšujúci sa príjem.

Indikátory výsledkov:

- zvýšenie počtu penziónov zapojených do vidieckeho turizmu;
- rozšírenie ponúk ubytovacích možností, programov a služieb;
- nárast počtu prenocovaní, predĺženie dĺžky pobytu, rozšírenie rekreačného obdobia;
- zvýšenie množstva produktov predaných na mieste, zlepšenie ich pomeru;
- rozšírenie počtu a účinnosti použitých marketingových prostriedkov.

7. Organizácia zodpovedná za výkon

- novovzniknutá nezisková organizácia cestovného ruchu;
- obecné samosprávy.

8. Plán nákladov a zdroje

Z dôvodu komplexnosti vidieckeho turizmu sa dajú využiť možnosti získania zdrojov početných oblastí. Ohľadom tuzemských zdrojov sa dajú vyzdvihnúť:

Ministerstvo hospodárstva SR;

Štrukturálne fondy;

Regionálne, župné zdroje.

7.2. Rozvoj cykloturistiky

1. Odôvodnenie

Definícia: cieľom programu v prvom rade je vytvorenie vhodných podmienok pre cyklistiku na úrovni hobby s cieľom turistiky. Priamo k predmetu nepatrí súťaž v cyklistike ani cyklistika z povolania.

Za súčasť cykloturistiky pokladáme nasledovné formy cyklistiky:

- ◆ Organizované alebo individuálne cyklotúry;
- ◆ Mládežnícke, školské skupinové cyklotrasy;
- ◆ Terénna cyklistika, horská cyklistika;
- ◆ Športová cyklistika.

Vypracovanie operatívneho programu cykloturistiky odôvodňujú nižšie uvedené faktory:

Dobré predpoklady na cyklistiku v rámci mikroregiónu, ktoré vedú turistu popri mnohotvárnej peknej krajine s relatívne nízkym výškovým rozdielom hladiny.

Vnútoraná doprava mikroregiónu, výnimkou hlavnej cesty č. 2 nízkoobratová, preto aj bez zvláštnych rekonštrukcií je spôsobilá na obsluhu cykloturistiky.

Vypracovala sa rozvojová koncepcia „Cyklistická os popri Iplí“, ktorá je v súlade s turistickou víziou mikroregiónu.

V zahraničí i v tuzemsku sa zvyšuje dopyt po aktívnej, EKO doprave.

Napomáha k prekonaniu sezónnosti. Namiesto letnej horúčavy zaťažujúcej organizmus – hlavne cyklisti prichádzajúci z chladnejších podnebí – si radosťou vyberú miernejšie obdobia. Podľa skúseností cyklistická sezóna trvá od apríla do konca septembra až októbra.

Vykonáva značný multiplikačný efekt, v prvom rade vďaka zahraničným turistom.

Svoj vplyv vykonáva na pomerne veľkom území. Napomáha k spoznaniu vnútorných území ktoré sú vzdialenejšie od hlavných ťahov.

Môže vytvárať doplňujúce príležitosti pre vidiecky turizmus.

Napomáha k rozvoju udržateľného turizmu.

Ohľadom jeho významu sú menej potrebné vybudované infraštruktúry a služby potrebné k prijímaniu hostí.

2. Územná pôsobnosť

Celé územie mikroregiónu.

3. Cieľ programu

Všeobecné ciele:

Rozšírenie turistických ponúk mikroregiónu, objavenie nových segmentov trhu.

Priame ciele:

- Vytvorenie prijímajúcej bázy cykloturistiky, rozvoj jej základnej infraštruktúry
- Zvýšenie úrovne ponuky cykloturistiky
- Nárast počtu hostí
- Zníženie sezónnosti
- Nárast príjmov
- Vznik pracovných miest
- Udržateľný rozvoj turizmu

4. Okruh zainteresovaných

- samosprávy
- organizácia cestovného ruchu mikroregiónu
- podnikatelia

- neziskové organizácie
- cyklisti mikroregiónu

5. Popis programov

Vypracovanie koncepcie rozvoja cykloturistiky mikroregiónu.

Plánovaným rozvojom cykloturizmu sa zainteresovaní do turizmu v mikroregióne doteraz nezaoberali. V súlade s koncepciou rozvoja dopravy župy by bolo účelné vytvoriť koncepciu rozvoja cykloturistiky mikroregiónu.

Koncepčnú, tvorivú prácu sťažuje že skúmanie cyklistickej dopravy – sčasti ako pododvetvia dopravy, sčasti ako typu turistického produktu – si vyžaduje vážne, osobné a materiálne základy. V súčasnosti v mikroregióne nie sú k dispozícii ani finančné zdroje, ani organizačné pozadie, ktoré by zabezpečilo takúto komplexnú prácu, preto väčšinu týchto prieskumov vykonáva **KHVM** a pobočky štátnej správy ciest, sústreďujúc sa v prvom rade na cyklotrasy.

Ciele koncepcie rozvoja cykloturistiky:

- Zmapovanie cyklotrás regiónu, trasy cyklotúr, resp. nimi súvisiace služobno-dodávateľské pozadie;
- Vyznačenie použiteľných a rozvíjateľných trás a služieb;
- Stanovenie potrebných zásahov;
- Pomenovanie zodpovedných za uskutočnenie rozvoja;
- Vytvorenie cykloturistických balíkov.

Rozvoj infraštruktúry

Charakteristickým znakom cykloturistiky je, že naraz znamená typ turistického produktu ako aj určitý spôsob dopravy. Cyklista teda je „na ceste“, preto si vyžaduje tie základné služby, ktoré pomôžu jeho doprave: v prvom rade trasu, informácie a pozadie s vyhovujúcimi službami.

Rozvoj infraštruktúry je zložitý pojem, ktorý sa rozdeľuje na nasledovné hlavné skupiny:

Technická infraštruktúra:

- Nízkonákladové cesty;
- Cyklotrasa vybudovaná vyslovene pre cyklistov;
- Cyklistické pásmo používané spoločne s chodcami alebo oddelené s označením na vozovke alebo iným spôsobom;
- Trasy vhodné pre terénnu cyklistiku vo viacerých prípadoch sú zhodné s terénnymi trasami pre pešiu turistiku, bez pevnej vozovky.

Informácie:

- Komunikačné a promočné pozadie;
- Systém informačných a smerodajných tabúl, označenie dobre viditeľných ciest,
- Tlačené letáky pre cyklistov;

Pozadie služieb:

- Preprava turistov a bicyklov na miesto inými dopravnými prostriedkami;
- Možnosti uskladnenia, uloženia bicyklov;
- Požičovne bicyklov;
- Servis bicyklov;
- Ubytovacie a pohostinské možnosti vyhovujúce cyklistom;
- Vytvorenie balíkov cyklotúr;
- Turistický sprievodca;

„Prostredie priateľské cyklistom“:

- Mikroregión má byť otvorený pre prijatie cyklistov;
- Od detstva pohľad a výchova k priateľskej cyklistike;

Organizovanie cyklistov mikroregiónu, ich zhromaždenie do organizácie, aktivizácia, žiadosť o ich účasť.

Obmedzené finančné možnosti väčšiny samospráv neumožnia budovanie cyklotrás, hlavne preto, že budovanie cyklotrás nepokladajú za prioritné. K tomu sa pridáva, že príjmy z cykloturistiky nepokladajú za značné oproti miery investícií do nej. Toto ponímanie spolu s nedostatkom financií neumožňuje jednotné, ucelené strednodobé programovanie cyklotrás.

Samosprávy mikroregiónu by si mali vyjasniť svoje ciele v tejto oblasti v spoločnej strednodobej koncepcii.

6. Organizácia zodpovedná za výkon

Vytvorená nezisková organizácia cestovného ruchu mikroregiónu.

7. Finančné nároky, zdroje a stimuly

Finančný nárok:

Vypracovanie rozvojového programu mikroregionálnej cykloturistiky

Rozvoj infraštruktúry

Presné náklady na súčasnej úrovni programovania nie je možné určiť.

Zdroje:

- regionálne, župné podpory

8. Očakávané vplyvy

Možnosť cykloturistiky v mikroregióne sa stáva spoznatel'nou a plánovateľnou.

Dlhodobá bezpečná cyklistická doprava, dobre vytvorená služobno – obslužné pozadie, informácie.

7.3. KLASICKÁ TURISTIKA („TURISTIKA V PRÍRODE“)

Klasická turistika na Slovensku sa pokladá za tradičný turistický produkt. Nízkopohobový kraj, zahalený s listnatými lesmi s jeho bohatými živočíšnymi, historickými a kultúrnymi hodnotami reprezentuje vynikajúco dobré turistické danosti.

Pre mikroregión znamená veľké možnosti hlavne Cerova vrchovina.

1. Odôvodnenie

Klasická turistika ako voľnočasová aktivita ako napr. šport, mobilizuje u nás veľké masy. Zmena pohľadu prebiehajúca na celom svete prehodnotí čistú prírodu, resp. intenzívne trávenie voľného času v prírode. Populárnosť klasickej turistiky ďalej zvyšuje aj to, že patrí medzi najjednoduchšie realizovateľné a najlacnejšie voľnočasové aktivity. Napomáha k tvorbe takých turistických produktov, ktoré sú prístupné pre širokú verejnosť. Význam klasickej turistiky postupne narastá so zvýšením životnej úrovne, a zhodnotením blízkosti prírody. Historická župa Nógrád spolu so svojimi prírodnými krásami a postupne sa meniacim systémom turistických ponúk je ideálnym turistickým cieľovým územím tak pre tuzemských ako i zahraničných hostí.

Dopyt vyskytujúci sa v mikroregióne a nárast z toho vyplývajúcich príjmov je možné uskutočniť iba podľa odborne podložených a podrobne rozpracovaných programov. Súčasná ponuka v tejto oblasti sa vyvinula spontánne. V mikroregióne nájdeme hlavne turistov ktorí majú namierené do Cerova, alebo navrhovaná ponuka pre návštevníkov doplnená ponukovým prvkom klasickej turistiky.

Produkty klasickej turistiky sa dajú vytvoriť a prevádzkovať s najnižšími nákladmi, preto v prípade zodpovedajúceho dopytu sú prevádzkovateľné s dobrým výnosom. Veľkou jej výhodou je, že všetky infraštruktúry mikroregiónu sú priamo využiteľné a použiteľné.

Klasickú turistiku je možné viacnásobne zvýšiť vytvorením a uvedením nových produktov a vhodnou marketingovou prácou. Potrebu rozvoja produktov pociťujú všetci zainteresovaní v mikroregióne. Rozvoj ponukového systému klasickej turistiky je typickým územím, ďalší kvalitatívny rozvoj ktorého vyžaduje širokú praktickú spoluprácu. V tejto oblasti jednotliví účastníci nie sú schopní účinne vystupovať. Avšak mikroregión disponuje s takou skupinou príťažlivostí – z dôvodu blízkosti Budapešti –, čo nie je možné nechať nevyťažené.

2. Okruh zainteresovaných

- Podnikatelia v cestovnom ruchu;
- Obchodní dodávateľia;
- Samosprávy;
- Neziskové organizácie;
- Inštitúcie,
- Turistické (združenia) zväzy, hnutia;
- CHKO Cerova vrchovina

3. Cieľ programu

Všeobecné ciele:

- Rozšírenie ponuky klasickej turistiky;
- Zvýšenie kvalitatívnej úrovne súčasných ponúk;
- Rozvoj nových produktov;
- Lepšie využitie už existujúcich dodávateľských kapacít
- Oživenie tuzemského dopytu;
- Tvorba a rozvoj turistického marketingu klasickej turistiky;
- Tvorba pracovných miest;
- Zvýšenie turistických príjmov.

Priame ciele:

- Vypracovanie ponúk do turistických balíkov;
- Vybudovanie turistickej siete (tvorba sústavy tabúľ, organizácia údržby) ;
- Rozvoj infraštruktúry, investičné stimuly;
- Organizácia podujatí klasickej turistiky;
- Rozvoj projektov zameraných na rozšírenie sezóny;
- Tuzemské PR;
- Vyhľadávanie a naštartovanie marketingovo komunikačných kanálov;
- Odborné workshopy a fóra.

4. Popis programu

V súlade s priamymi cieľmi hlavné oblasti programu sú nasledovné:

- ◆ Rozvoj infraštruktúry;
- ◆ Rozvoj produktov: vypracovanie a prevádzkovanie „programových balíkov“;
- ◆ Rozvoj služieb;
- ◆ Marketingová komunikácia.

Rozvoj infraštruktúry

K rozvoju klasickej turistiky sú priamo využiteľné a aplikovateľné všetky infraštruktúry mikroregiónu. Doplnkové investície by sa v prvých krokoch mali sústrediť na informovanosť turistov. Systém informačných tabúl mikroregiónu je nutné formovať širokospektrálne na vyššiu úroveň.

Je nutné dosiahnuť plynulé zlepšenie v oblasti budovania a prevádzkovania turistických trás.

Rozvoj produktov: „programové balíky“

Pre klasickú turistiku ponúka nové možnosti územie plánovaného Novohradského geoparku. Živočíšny svet okolia Cerovej vrchoviny je bohatý na pozoruhodnosti.

Hlavné motívy možného rozvoja produktov:

- Rozšírenie turistických trás Cerovej vrchoviny do mikroregiónu k jeho kultúrnym a historickým hodnotám.
- Vytvorenie túr do Cerovej, východiskových a cieľových bodov pre turistov, integrácia služieb do turistických programov;
- Vytvorenie viacdňových programových balíkov;
- Organizovanie programov „study tour“ so sprievodcami (odborníkmi)
- Kombinácia výletov s rôznymi službami (pl. kónské záprahy, na bicykloch, v zime lyžiarsky beh atď.).

Rozvoj služieb

Privítanie turistov prichádzajúcich do mikroregiónu v súčasnosti prichádza do úvahy buď na ubytovacích miestach alebo v rôznych reštauráciách. V prípade hostí prichádzajúcich v skupinách prichádza do úvahy už iba zopár penziónov. Iné možnosti by mohli poskytnúť len iné inštitúcie, ktoré však nie sú vybavené pre privítanie hostí.

Strednodobo je účelné založenie hostinca (host'ovský dom). Možné funkcie host'ovského domu:

- Host'ovská miestnosť (s kapacitou na sedenie pre 60 osôb, premietacie zariadenia, ozvučenie);
- Výstavná miestnosť (fauna a flóra Ipľa a Börzsöny, krátka miestna história, samospráva mikroregiónu);
- Bufet (studená kuchyňa);
- Darčkový obchod;
- WC, hygienické bloky(kúpeľňa resp.sprcha).
- Vytvorenie podmienok pre ponuku pohľadníc, prospektov.
- Vytvorenie ponuky darčkových predmetov.

Marketingová komunikácia

Prostriedky uvedenia produktov klasickej turistiky na trh sú takmer nevyčerpatel'ne. Niektoré jeho prvky už fungujú aj dnes, ako napríklad rôzne publikácie, účasť na turistických trhoch, sieť Turistických informačných kancelárií. V prípade klasickej turistiky by bolo zvlášť účelné posilnenie spoločného marketingu, pretože by komunikačný efekt bol silnejší, ako keby ho vykonávali jednotlivé inštitúcie samostatne. V prípade zhromaždenia klasických turistov do združení, organizácií, zväzov je možná ich priama dosiahnuteľnosť.

Doteraz málo používané marketingové prostriedky:

- Internet
- Ponuky turistických balíkov
- Spolupráca s domácimi a zahraničnými turistickými kancelárkami, združeniami
- Spoločné akcie, zľavy
- Organizácie Study tour
- Lobbying

5. Očakávané vplyvy

Realizáciou programu sa očakáva zvýšenie príjmov, čo popri zainteresovaných podnikateľov zabezpečí isté živobytie aj pre ich zamestnancov. Oživenie dopytu môže mať pozitívny vplyv aj na dopyt po ostatných turistických produktoch – hlavne na oddychový turizmus.

6. Organizácia zodpovedná za výkon

Koordinátorom programu sa môže stať novovzniknutá nezisková organizácia zameriavajúca sa na mikroregionálnu turistiku, ktorá završí resp. systematizuje prácu odborníkov v jednotlivých podprogramoch. Počas svojej práce sa opiera o spoluprácu vedúcich podnikateľských subjektov, samospráv a odborných organizácií.

7. Finančné nároky, zdroje a stimuly

Organizácia klasickej turistiky, oproti ostatným ponukovým produktom nie je náročná na financie. Možné zdroje financovania:

- Podiel na financovaní zainteresovaných podnikateľov
- Použitie vonkajších zdrojov podpory, úrokové úľavy, úvery)
- Zdroje nenávratných finančných prostriedkov (župné, regionálne zdroje)
- Výhody samospráv, nevyužitú objekty

7.4. GASTRONOMICKÉ TÚRY

1. Odôvodnenie

V posledných dvoch desaťročiach sa značne zvýšila miera záujmu o gastronómiu spoločností ale hlavne cestovateľov a výletníkov. Narastajúci voľný čas, dynamicky sa rozvíjajúci turizmus, túžba človeka žijúceho v masových spoločnostiach po originalite a spoločným vplyvom masovej komunikácie sa zjaví výnimočný záujem o gastronomické zvyky rôznych kultúr. Vydavateľstvá kníh referujú o objavení a predaji kuchárskych kníh, publikácií s gastronomickou tematikou v rekordnom množstve, sledovanosť televíznych programov zaoberajúcich sa prípravou jedál, resp. znalosťami súvisiacimi s ich prípravou súperí so sledovanosťou úspešných filmov zábavného priemyslu.

Turisti vyhľadávajú miestne špeciality v ponukách reštaurácií a hostincov samozrejmosťou, úprimným záujmom, alebo vyhovujúc očakávaní trendu.

V súčasnosti gastronomická ponuka vychádzajúca z miestnej kultúry už nie je jednoducho len činiteľom ponuky, ale zároveň zdôrazneným prostriedkom marketingu. Jedinečné (neznáme, málo známe) jedlo, nápoj alebo kraj objavujúci sa v marketingu je oprávnené potvrdiť a hlavne overiť jedinečnosť ponuky.

Prezentácia tohto spoločenského javu je nevyhnutelná pre mikroregión.

Názorová revolúcia prebiehajúca vo svete ktorá postavila do centra pozornosti a života čistú prírodu, spoľahlivo čisté potraviny, zdravú výživu, resp. využitie voľného času v intenzívnom vzťahu s prírodou dobre korešponduje so sústavou daností mikroregiónu. Danosti sú:

- Čistá príroda;
- Bohatá flóra a fauna;
- Miestne zhotoviteľné potraviny (mlieko, vajce, hydina, ošápané, ovocie, džem, pálenka atď.);
- Existencia jedál vyvinutých v miestnej kultúre a tradičnom spôsobe života;
- Nevyvinul sa remeselný turizmus /s charakterom klasického priemyslu/
- Otvorená turistická vízia;
- Možnosť tvorby jedinečnej ponuky overiteľnej s krajom a miestnymi obyvateľmi;
- Možnosť formovania jednoduchej, zaplatiteľnej jedinečnej gastronomickej ponuky.

Vychádzajúc z problematiky vyššie uvedených okruhov sústava gastronomických ponúk sa ešte v mikroregióne nevytvorila.

Ide o taký prvok ponuky ktorý je dobre predajný aj pre turistov návštevníkov a jeho vplyv na nárast výnosu je nespochybniteľný.

Zvýšenie dopytu vyskytujúceho sa v mikroregióne a z neho vyplývajúcich príjmov aj v tejto oblasti je realizovateľné len na základe odborných a podrobne rozpracovaných programov.

Produkty jedinečných gastronomických ponúk sú zhotoviteľné a prevádzkovateľné s nízkymi nákladmi. Nad rámec financovania počiatkových odborných prác sústava ponúk nevyžaduje investície navyše.

Dobre rozpracovanými a vybudovanými marketingovými aktivitami umiestnenie ponuky môže mať značný synergický vplyv prispievajúc tým k predaju aj iným produktom.

Nevyhnutnosť rozvoja produktov preferuje čoraz väčší počet zainteresovaných osôb mikroregiónu.

Jedinečné úspechy v odbornej sfére je možné dosiahnuť len s veľkými finančnými záväzkami, preto je nevyhnutná koordinovaná spolupráca.

2. Okruh zainteresovaných

- podnikatelia podnikajúci v oblasti turizmu;
- obchodní dodávatelia;
- samosprávy;
- neziskové organizácie;
- inštitúcie;
- turistické združenia, zväzy, hnutia

3. Cieľ programu

Všeobecné ciele:

- Sformovanie gastronomickej turistickej ponuky;
- Rozvoj nových produktov;
- Lepšie využitie už existujúcich dodávateľských kapacít;
- Oživenie tuzemského a zahraničného dopytu;
- Spojenie problematiky s marketingom mikroregiónu;
- Vytvorenie pracovných miest;
- Zvýšenie príjmov z cestovného ruchu.

Priame ciele:

- Vypracovanie sústavy gastronomických ponúk;
- Organizovanie gastronomických podujatí;
- Rozvoj projektov zameraných na rozšírenie sezónu;
- Tuzemský PR;
- Účinnejšie využitie marketingovo komunikačných kanálov.

4. Popis programu

Hlavné oblasti programu v súlade s priamymi cieľmi sú nasledovné:

- ◆ Rozvoj produktov;
- ◆ Rozvoj služieb;
- ◆ Marketingová komunikácia.

Rozvoj produktov

Značnú časť gastronómického územia Severné – Maďarsko, ktoré sa rozprestiera od Ipl'a až po Bodrog vytvárajú Palócke oblasti. Tradičné stravovanie tu žijúcich vidieckych ľudí bolo veľmi úbohé. Mäso jedli málo, skôr rôzne polievky: „šťavu“ a „hustú“, čiže prívarky. Častým jedlom bol chlieb so slaninou. Antal Reguly v polovici 20. str. píše vo svojich poznámkach o stravovaní na tomto území nasledovne: „Hlavným jedlom je chlieb ražný a všetky druhy „máčaných“ ingrediencí, hlavne fazuľa, ďalej šošovica, málo hrachu, prosová a jačmeňová kaša, zemiaky, kukurica, z ktorej pripraví rôzne druhy nekysnutých zákuskov, aj kaše.“ Rôzne jedlá predstavené autorom ako napr. „korpa kiszi“, alebo „magalevi“, „csóré“, palócka polievka „lebbencsleves“, halušky, „opekané lokše“ ako cestoviny do polievok, „kukoricabukta“, alebo hubová „szépés kapusta“, v ich pôvodnej forme sa nedajú ponúknuť hosťom. Síce dnes už zabudnuté jedlá môže poskytnúť dobrý základ pre tvorbu štruktúr miestnych gastronómických ponúk. Výkon práce v každom prípade si vyžaduje spoluúčasť odborníkov pretože rekonštrukcie vytvorených jedál (alebo skôr dekonštrukcie) v každom prípade musia byť v súlade so súčasnými požiadavkami doby a očakávaniami širokej verejnosti voči moderným jedlám. Novovytvorené konštrukcie pokrmov majú obohatiť nielen gastronómickú ponuku mikroregiónu, ale môžu mať aj funkciu vytvorenia kultúry. Vytvorené gastronómické jedinečnosti zo spoločného financovania mikroregiónu môžu dostať aj ďalšie funkcie:

Publikovateľné vo forme kníh, ktoré zároveň môžu mať funkciu miestnych darčiekov.

O spôsobe prípravy pokrmov sa môžu natočiť filmy, ktoré vo forme videa, CD, DVD by boli predajné, s uvedením miestnych hodnôt a území.

Na propagačných materiáloch predajných miest (na letákoch hotelov, reštaurácií, výstavných miest atď.) sa môžu propagovať recepty niektorých jedál predajných na mieste.

Prostriedky palóckej kuchyne (resp. ich obmeny suvenírov) sa môžu objaviť vo forme darčkových predmetov.

V očiach širokej verejnosti Mikszáth Kálmán a charakteristické palócke stravovanie sa stali príbuznými pojmami, ako aj zo vzťahu spisovateľa k mikroregiónu je koncipovateľná nová ponuková hodnota (Mikszáth – Horpács – palócovia – palócske jedlá).

V ponuke turistických podujatí mikroregiónu (zároveň v sústave marketingových prostriedkov) môže dostať významnú rolu kuchárska súťaž o palóckych pokrmoch.

Rozširujúci chov ošípaných sa tiež spája s problematikou, ako možnosť sformovania zimných prvkov ponúk (zabíjačka ako produkt atď.).

Kurzy kuchárov ako podujatia „study tour“.

Rozvoj služieb

- V oblasti reštauračných ponúk;
- V oblasti ponúk darčkových predmetov;
- V oblasti ponúk programov.

Marketingová komunikácia

- Ponuka publikácií;
- Elektronická komunikácia (Internet) ;
- Sieť Turistických informačných kancelárií;
- Direct marketing;
- Gastronomické túry.

5. Očakávané vplyvy

Program predpokladá viacročnú implementačnú dobu. Síce ponúka bohaté, takmer nevyčerpatel'né možnosti na rozšírenie turistických ponúk mikroregiónu. Sústava gastronomických ponúk môže mať funkciu cieľov ako aj prostriedkov naraz v kruhu turistických účastníkov mikroregiónu.

Vybudovanie sústavy ponúk je schopné vyvolať postupne sa zvyšujúce príjmy v podnikateľskom a neziskovom sektore. Z dôvodu jej vplyvu generujúceho dopyt sa očakáva silný synergický vplyv.

6. Organizácia zodpovedná za výkon

Navrhujeme za koordinátora programu novovzniknutú turistickú neziskovú organizáciu mikroregiónu. Jej úlohou musí byť koordinácia prác všetkých podnikateľov a iných neziskových organizácií zainteresovaných v jednotlivých projektoch. Počas svojich aktivít sa opiera o spoluprácu vedúcich podnikateľov, samosprávy a odborných organizácií.

7. Rozpočtové náklady, zdroje a stimuly

Vypracovanie sústavy gastronomických ponúk je realizovateľné s nižšími nákladmi ako v prípade tvorby ostatných sústav ponúk. Počas prác sú využiteľné existujúce miestne kapacity, miestna znalosť a iniciatívna práca obyvateľov.

Významnejší náklad predstavuje rekonštrukcia jedál (dekonštrukcia). Početný prvok rozpočtu sa objavuje v podnikateľskom sektore pomocou mobilizácie existujúcich prostriedkov. Pretože je formovateľný okruh dobre využiteľných produktov, je možné kalkulovať s rýchlou návratnosťou investovaných prostriedkov. Na mnohé prvky je možné získať podpory prostredníctvom projektov (publikácie, podujatia).

Možné zdroje financovania:

- Podiel na financovaní zainteresovaných podnikateľov;
- Použitie vonkajších zdrojov (podpory, úrokové úľavy, úvery);
- Zdroje nenávratných finančných prostriedkov (župné, regionálne zdroje).

7.2. Kultúrna turistika, hradná turistika

8. SÚSTAVA ÚLOH NAPOMÁHAJÚCICH REALIZÁCIU STRATEGICKÉHO PROGRAMU

8.1. Rozvoj organizačného systému zabezpečujúci sprostredkovanie

Rozvoj turistiky znamená proces upresnenia záujmov medzi zúčastnenými stranami. Cieľom rozvoja miestnej a regionálnej turistiky je hlavne aby rozšíril okruh zainteresovaných, a aby do rozvoja turizmu zainteresoval čo najširší okruh účastníkov.

Cieľom prípravy koncepcie turistického rozvoja je určenie cieľových území ako rozvojových možností turistických destinácií, ako i hodnotenie aktivít súvisiacich mikroregionálnym turizmom a vytýčenie hlavného smerovania aktivít v budúcom období.

Pri rozvoji organizačnej štruktúry treba zohľadniť nasledovné **princípy** :

- *Rozvoj sústredený na zážitok*: podľa plánovania ponuky zážitkov je možné navrhnuť konkrétny spôsob rozvoja služieb a atrakcií organizovaných do turistických produktov.
- *Revitalizácia miestnych hodnôt*: počas rozvoja turizmu je nutné zdôrazniť v záujme jedinečnosti zužitkovanie miestnych hodnôt, ktoré ale nie sú na trhu turizmu využiteľné.
- *Mobilizácia miestnej spoločnosti*: v záujme ktorej treba poukázať na možné úspešné možnosti podnikateľského sektora a trhu práce, ako aj obzvlášť zdôrazniť zapojenie organizácií zastupujúcich miestne obyvateľstvo.
- *Potlačenie procesov znečisťujúce životné prostredie a škodlivých na spoločnosť*: v záujme toho je potrebné skúmať vplyvy plánovaných investícií na životné prostredie, ako aj – podľa možností – počas tvorby alternatív rozvoja je nutné nájsť riešenie pre hospodárske a spoločenské problémy a problémy životného prostredia dotknutých území.
- *Stupňovitý rozvoj*: Koncepcia predstavuje úlohy podľa modulov, jednotlivé aktivity sa stavajú stupňovito na seba – sú tak realizovateľné v závislosti od nárokov investorov a konkrétnych zdrojov rozvoja.
- *Paralelný rozvoj atrakcií a služieb*: v záujme ktorého potrebné produkty ponúk je potrebné zahrnúť do systému, vychádzajúc z produktov ponúkajúcich plánované zážitky.

V rozvoji organizačnej štruktúry turizmu v budúcnosti bude **nasledovaniahodným princípom podpora solidarity, vytvorenie organizácií spôsobilých na vypracovanie a implementáciu projektov stavaných na zapojení viacerých účastníkov**. Táto požiadavka vychádza jednak z priestorového charakteru turizmu, veď návštevník nikdy nemá záujem o návštevu jednej turistickej atrakcie alebo o využitie jednej služby, ale o komplexný turistický produkt, ktorý všetky tieto obsahuje, ako aj z určených princípov v prípade vonkajších podporných zdrojov ktoré budú v budúcnosti k dispozícii.

Budúcnosť turizmu mesta Fil'akovo a mikroregiónu Obručná je v najväčšej miere závislá od faktu, či vznikne solidarita účastníkov zainteresovaných v predaji a rozvoji niektorých produktov a jej rámec zabezpečujúci organizačné pozadie. V záujme rozvoja turizmu teda sú potrebné také organizácie a organizačné štruktúry, ktoré sú schopné integrovať záujmy a ciele jednotlivcov a pomocou tak podloženého ich spoločného vystúpenia dosiahnuť významnejšie výsledky ako pri izolovaných individuálnych akciách.

V prípade navrhnutých rozvojových produktov navrhujeme nasledovný štruktúrálny rozvoj:

- *Turizmus dedičstva*: navrhuje sa ako produkt týkajúci sa geograficky celého mikroregiónu založenie samostatnej neziskovej organizácie za aktívnej účasti našich organizácií zaoberajúcich sa s turizmom a kultúrou, financovanej spoločne a pokrývajúca všetkých účastníkov.
- *Aktívny turizmus ako i Konferencie a stretnutia*: založenie formálnej organizácie v súčasnom štádiu sa neodporúča, súdržnosť účastníkov uskutočňujúcich takéto investície je možné podporiť so spoločnými trhovými akciami a organizovaním workshopov a fór umožňujúcich pravidelné konzultácie.

Cieľ strategického programu :

*** Všeobecné ciele**

- **Manažovanie rozvoja cestovného ruchu spojeného s Fil'akovom a mikroregiónom Obručná, zvýšenie súčasných kapacít,**
- **Prispieť k hospodárskemu a turistickému rozvoju mikroregiónu, k postupnému zvýšeniu rastúcej váhy odvetvia cestovného ruchu, vytvorenie tomu napomáhajúcej účinnej organizačnej štruktúry a skoncipovanie jej stratégie činnosti.**

*** Priame ciele**

- **Vytvorenie základných podmienok turistickej organizačnej a inštitucionálnej štruktúry,**
- **Tvorba mechanizmu činností v súčasnosti neexistujúcej turistickej manažérskej organizácie mikroregiónu,**
- **Výkon turistickej stratégie skoncipovanej prostredníctvom účastníkov mikroregiónu a externých odborníkov,**
- **Súlad turistických snáh mikroregiónu s procesom širšieho prostredia,**
- **Jednotná prezentácia ponuky sformovanej pomocou účastníkov mikroregiónu,**
- **Vytvorenie a prevádzkovanie charakterného turistického vzhl'adu.**

Okruh zainteresovaných

- 1. Samospráva mesta Fil'akovo**
- 2. Samosprávy mikroregiónu Obručná**
- 3. Miestne turistické podnikateľské subjekty**
- 4. Spoločenské organizácie a inštitúcie spojené s cestovným ruchom**
- 5. Neziskové organizácie**
- 6. Obchodní dodávatelia**

7. Fyzické osoby.

Územná pôsobnosť

* Mesto Fil'akovo a Mikroregión Obručná

Popis programu

Územie Fil'akova a Mikroregiónu Obručná je najnavštevovanejším územím južnej časti Slovenska, kde sa v početnom množstve nachádzajú prírodné, historické a kultúrne hodnoty. Existujúce atrakcie, hodnoty zvyšujú významné turistické danosti mesta a jeho okolia, zužitkovanie príťažlivosti a ich formovanie do produktov však znamená značnú úlohu a zároveň výzvu.

Cieľom predmetného programu je zabezpečenie prítomnosti zodpovedných odborníkov spojených s cestovným ruchom, prípadne neskoršie vytvorenie inštitucionálneho rámca. Dôvodom je, že mesto disponuje so serióznou koncepciou rozvoja cestovného ruchu, na realizáciu ktorej je potrebné zabezpečenie súhrnu viacerých faktorov, ale nevyhnutnosťou je zodpovedne rozmyšľajúci odborník znalý problematiky. Investície týkajúce sa územia v budúcnosti bežia súbežne spájajúce viacerých podnikateľov. Vytvorenie koordinácie a partnerstva je taktiež dôležitou úlohou, avšak s jeho aplikáciou je dosiahnuteľný značný efekt a účinnosť. Na tento účel by bolo vhodné zamestnať jedného referenta cestovného ruchu.

Na ťarchu rozpočtu samosprávy mesta Fil'akovo v súčasnosti nie je možnosť zamestnať referenta cestovného ruchu, prevádzkové náklady samosprávy sú skromné. Preto sa navrhuje zamestnať nezamestnaného absolventa vysokej školy cestovného ruchu, ktorého mzdy by v značnej miere hradil úrad práce. Môže to dosiahnuť aj 90%, úlohou tak zamestnávateľa ostáva uhradiť odvody a časť mzdy. Zopár oblastí, ktoré sú spojené s aktivitami referenta cestovného ruchu:

- Príprava projektov zameraných na cestovný ruch
- Príprava propagačných materiálov (publikácie, WEB, atď.)
- Úlohy tlačového referenta
- Zastupovanie mesta na odborných podujatiach

Po uplynutí obdobia podporovania mzdy bude samospráva schopná rozhodnúť o zamestnávaní ohľadom efektov záväzných a vykonaných úloh, aj keď to vyžaduje významnejšie náklady.

Referent cestovného ruchu by svoje úlohy vykonával v Turistickom informačnom centre vytvorenom v budúcnosti. Vytvorenie TIC samospráva nie je schopná vyriešiť z vlastných zdrojov, preto investičné náklady vie získať len prostredníctvom úspešných projektov. Na základe doterajších skúsenostiach miestni podnikatelia odmietajú partnerskú spoluprácu aj v oblasti tejto investície, pretože je im cudzia každá iniciatíva navrhovaná samosprávou. Vytvorením kancelárie sa inštitucionalizuje oblasť turizmu, zároveň sa rozšíri sektor služieb v meste. Prirodzene čím skôr sa realizuje TIC, tým účinnejšiu prácu bude schopný vykonať referent cestovného ruchu.

Výkon vyššie popísanej turistickej stratégie mikroregiónu je možný v rámci zosúladeného systému aktivít vzťahujúcich sa na všetkých 9 samospráv.

Princípy stanovené metodikou rozvoja sa musia uskutočniť ako reálny rámec aktivít, a ako

kritériá vzájomne požadované medzi účastníkmi mikroregiónu aby sa v plánovaní uplatnili:
spolupráca,
organizovanosť,
systematickosť,

ako aj pri výkone programov a projektov, pri hodnotení a získavaní zdrojov.

Plynulosť spolupráce, artikuláciu a presadenie záujmov zainteresovaných môže zabezpečiť len inštitucionálny rámec.

Za úlohu novovzniknutej organizácie je potrebné stanoviť praktickú podporu sektora na mikroregionálnej úrovni, manažovanie rozvoja a rastu turizmu, ktoré zabezpečí dlhodobú udržateľnosť.

Podnikatelia podnikajúce v oblasti cestovného ruchu v mikroregióne od rôznych foriem spolupráce prakticky očakávajú aby ich vlastné príjmy narástli, aj keď len nepriamym spôsobom. Prírodzene do partnerských aktivít patria aj akcie racionalizácie nákladov, ktoré tiež uľahčia pôsobenie.

Počas príprav turistického strategického programu mikroregiónu sa posilnila náklonnosť k spolupráci medzi účastníkmi trhu turizmu. Dôkladné spoznanie vzájomných zámerov prispelo k vzniku kapitálu dôvery potrebného k založeniu spoločnej organizácie.

Požiadavky stanovené voči novovzniknutej organizácii:

- Aby bola neziskovou organizáciou.
- Aby bola otvorená. Aby si v nej našli miesto a úlohu všetci účastníci turizmu mikroregiónu, alebo osoby prejavujúce záujem.
- Aby integrovala turistické snahy charakteristické pre územie.
- Aby samosprávy ako zakladatelia predstavovali číselnú menšinu, aby bolo jednoznačné jej neštátne (non-governmental) poslanie, funkcia.

Úlohy organizácie:

- Koordinuje a manažuje implementáciu turistického strategického programu mikroregiónu.
- Zosúladienie rozvoja ponúk.
- Vytvorenie kohézie strategických smerov a aktivít.
- Organizovanie turistických marketingových aktivít.
- Zabezpečenie dohody medzi záujmovými oblasťami.
- Zosúladienie aktivít zameraných na získanie zdrojov.
- Účasť na programoch rozvoja, skrášlenia vidieka, zvyšovanie kapacít ktoré zlepšujú prijímanie hostí ako partner samospráv.
- Informovanie obyvateľov v 9 samosprávach o funkciách cestovného ruchu v hospodárstve.
- Spolupráca s externými odbornými a štátnymi organizáciami, inštitúciami.

Možné formy novovzniknutej organizácie:

Združenie

Výhody

Demokratická – každý zakladateľ disponuje s jedným hlasom.

Členom sa môže stať hocikto, koho zakladatelia prijímú.

Schopná integrovať celý okruh zainteresovaných.

Aktivity prostredníctvom valného zhromaždenia ovplyvňuje a riadi celá členská základňa.

Nevýhody

V prípade rozporu záujmov, rozdrvená členská základňa ju môže znefunkčniť.

Nadácia

Výhody

Smer činností stanoví jednorazový a ohraničený okruh členskej základne, stabilné formácie.

Nevýhody

Členská základňa nie je otvorená, pri zakladaní sa uzavrie.

V prípade účasti samospráv môže vzniknúť len vo forme nadácie, ktorá nespĺňa kritéria „non-governmental“. (Nevýhodná pozícia pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov.)

Navrhovaná forma novovzniknutej organizácie: združenie.

Proces implementácie programu:

1. Založenie organizácie;
2. Vytvorenie personálnych podmienok pre prevádzkovanie;
3. Vytvorenie podmienok prevádzkovania organizácie;
4. Príprava a schválenie podnikateľského plánu a strednodobého programu organizácie.

Očakávané vplyvy

Zrýchli sa rozvoj turizmu mikroregiónu.

Vytvorí sa stály iniciatívny a výkonný potenciál (manažment).

Posilní sa systém vzťahov mikroregiónu, s ním aj etablovanie sa do širšieho trhu turizmu.

Strednodobo značne narastie príjem zo sektoru.

Zvýši sa spolupráca.

Podnikatelia cestovného ruchu mikroregiónu vykonávajú účinnejšie aktivity s cieľom získať zdroje, podniky sa rozvinú a posilnia.

Rozpočtové nároky

Organizácia môže vzniknúť za minimálnu finančnú spoluúčasť zakladateľov.

8.2. Marketing turizmu na úrovni mikroregiónu

1. Východiskové body

Počas analýzy stavu a tvorby stratégie sa odhalilo problematické územie, resp. sa skoncipovali tie stredno- a dlhodobé ciele, ktoré sa dajú reálne naplniť prostredníctvom vhodným marketingom turizmu. Na základe týchto zhrnutí východiskových bodov znie nasledovne:

- Chýbajúce turistické informačné centrum v mikroregióne.

- Chýbajúci spoločný, zosúladený a koordinovaný marketing turizmu spájajúci turistické aktivity mikroregiónu, teda obchodný a akčný plán, bez ktorého od seba oddelené, individuálne akcie a prvky ponúk účastníkov sektoru nie sú účinné v oblasti ubytovania, stravovania a organizovania programov. Rozvoj príjmov toto nepodporuje, skôr je zabraňuje.
- Absencia obchodného a akčného plánu zabraňuje koordinácii programov v rámci mikroregiónu, zvýšeniu príjmov z turistiky na úrovni mikroregiónu, čo neumožňuje vytvorenie informácií o mikroregióne a jednotného a príťažlivého obrazu pre cieľovú skupinu hostí.
- V mikroregióne nie sú vhodné ubytovacie kapacity umožňujúce viacdňový, dlhší pobyt turistov aj kvôli viacerým programom.
- Mikroregión nemá svoj charakteristický image a nevyvinul sa ani jeho charakteristický obraz v spoločenskom vedomí, čo by slúžilo nielen na propagáciu územia, ale by malo vytvoriť obraz o území podložený aj rôznymi programami pre návštevníkov. Absentujú tie jednoduché prvky ktoré ale účinne napomáhajú memorizáciu ako napr. motto, slogan, logo, web alebo báseň.
- Samosprávy mikroregiónu väčšinou disponujú s vlastnými programami ktoré majú značnú funkciu aj v cestovnom ruchu, ale z hľadiska turizmu predpoklady nie sú vhodne využité, vyjmúc asi Filakovo, kde sa usporadúvajú celoštátne propagované programy.

2. Ciele

- Vytvorenie Turistického informačného centra, v ktorom by poskytoval služby odborne pripravený zamestnanec so skúsenosťami z oblasti cestovného ruchu a ovládajúci viaceré cudzie jazyky. Centrum by prevádzkovala nezisková organizácia vykonávajúca svoje aktivity v oblasti cestovného ruchu.
- Obsluha skupinového turizmu na vysokej úrovni. Nerušené zabezpečenie dopravy turistov musí byť v súlade s nárokmi miestneho obyvateľstva. Prichádzajúcich hostí počas ich pobytu treba obslúžiť modernými, pohodlnými službami orientujúcimi sa na hostí, obohatiť ich o pekné zážitky. K tomu sú potrebné značné investície a organizačné práce.
- Realizácia investícií umožňujúce viacdňový pobyt. V záujme dosiahnutia stredno- a dlhodobých turistických cieľov mikroregiónu je potrebné zabezpečiť aby jednak územie dlhšie zaujalo časť návštevníkov bohatými programami, ako i rozšíriť ponuky o nové potrebné programy.
- Propagácia mikroregiónu v tuzemsku a zahraničí, vytvorenie jeho vzhľadu (corporate identity) založeného na jeho kultúrnych a budovaných danostiach.
- Príprava prvkov účinne napomáhajúcich memorizáciu (motto, slogan, logo, web alebo báseň), ako i propagačných reklamných materiálov.
- Formovanie image mikroregiónu, jeho zmena do pozitívneho smeru.
- Zhrnutie už existujúcich turistických produktov, rozvoj nových, zostavenie programových balíkov, ich umiestnenie, predstavenie, propagácia a predaj na trhu.
- Vypracovanie a presadenie súvisiacich marketingových plánov.
- Podložiť prostredníctvom cielených a komplexných programov možnosti opakujúcich sa návštev, ako aj obchodné využitie pozitívnej reklamy šírenej návštevníkmi založených na dobrých skúsenostiach.
- Rozvoj existujúcich miestnych obchodných a ľudských kapacít v cestovnom ruchu.

3. Okruh zainteresovaných

- Samosprávy mikroregiónu
- Podnikatelia zainteresovaní v cestovnom ruchu
- Vzniknutá nezisková organizácia cestovného ruchu
- Obyvatelia samospráv mikroregiónu
- Domáci a zahraniční turisti

4. Územná pôsobnosť

Mikroregión Obručná

5. Popis programu

- Vytvorenie turistického informačného centra. To je najnákladnejšia časť programu. Vybraný stavebný pozemok vlastní samospráva, projektové dokumentácie sú pripravené, bolo vydané platné stavebné povolenie. To bude centrom, koordinátorom marketingu turizmu.
- Analyzovať najcharakteristickejšie, najočividnejšie a z hľadiska cestovného ruchu najdôležitejšie prvky mikroregiónu.
- Pripraviť programový plán existujúcich ponúk, doplniť ho s novými ponukami realizovateľnými z hľadiska cestovného ruchu a realizácie. Spresniť účastníkov zapojených do jednotlivých programov a ich zodpovednosti.
- Vyhotovenie motta, sloganu, loga, alebo básne a propagačného materiálu ilustrovaného kvalitnými fotkami popri zohľadnení svojráznosti charakteristických pre mikroregión. Pri vyhotovení týchto komunikačných a reklamných prvkov je nutné stavať aj na turistické atrakcie charakteristické pre územie, ako Filakovský hrad a Šomoška, historické osobnosti spojené s regiónom (Wesselényi Ferenc, Bosnyák Tamás, Thököli Imre, II. Koháry István), charakteristiká palóckej ľudovej kultúry (ľudové zvyky, ľudový kroj, svet povestí, tradičné slávnosti, láskavosť, pohostinnosť, gastronómia atď.). Toto všetko je potrebné k tomu aby návštevník vedel identifikovať turistickú ponuku mikroregiónu, a jej pozíciu dosiahnutú na trhu turistiky.
- Z dôvodu verejnej prístupnosti, rozširujúcich sa užívateľov, reklamnej sily a poskytnutia informácií patrí zvláštna pozornosť vytvoreniu a pravidelnej aktualizácii webstránky. Tu sa môžu prezentovať ubytovacie a stravovacie možnosti, atrakcie a voľnočasové programy ponúkané prostredníctvom jednotlivých samospráv mikroregiónu, presné informácie a kontakty týkajúce sa ich dostupnosti a otváracej doby. Najúčinnjšie umiestnenie webstránky sa javí na webstránke mesta Filakovo (www.filakovo.sk), ale je nevyhnutné aby mal odkazy na domáce a hlavne zahraničné webstránky zaoberajúce sa s cestovným ruchom. Webstránka musí byť minimálne štvorjazyčná (slovenský, maďarský, anglický a nemecký). Z pohľadu marketingovej komunikácie je veľmi účelné umiestniť na webstránke virtuálnu mapu mikroregiónu, na ktorej by návštevník webstránky, potenciálny turista mohol „precestovať“ územie a pozrieť si pozoruhodnosti územia.
- Pretože na štátnej ani regionálnej úrovni nie je schválený jednotný program vzťahujúci sa na vydanie propagačných materiálov pre všetky samosprávy, propagačné materiály musia formálne aj obsahovo stavať na materiály prezentované na webstránke. V prvom rade účelná tvorba propagačných materiálov, pohľadníc naväzujúcich na turisticky príťažlivé, pravidelne organizované programy. Treba sa však snažiť aby sa

dostali aj do iných propagačných materiálov vydávaných na regionálnej alebo štátnej úrovni.

- V médiách je účelné uskutočniť reklamnú kampaň hlavne cez ukážky úspešných a príťažlivých programov, pretože tie finančne nezaťažujú územie, médiá však majú záujem o také materiály. Účinne použiť platenú reklamu v prvom rade je možné v odborných časopisoch, resp. novinách s celoštátnou platnosťou.
- Vypracovanie konkrétnych foriem a stanovísk marketingovej komunikácie podľa nasledovných možných stanovísk:
 - ❖ skupinový turizmus, alebo individuálny turizmus
 - ❖ dĺžka pobytu – návštevník, cestovateľ, zdržuje sa tu viac dní
 - ❖ okruh záujmov - kultúra, voľnočasové programy, gastronómia, klasická turistika, kombinovaný atď.
 - ❖ typ návštevníka deti, študenti, rodiny, dôchodcovia, zdravotne postihnutí, miešaný atď.

K realizácii foriem je nevyhnutná spolupráca s domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami, združeniami, cestovnými kancelárkami.

Chronologické použitie konkrétnych foriem značne môžu ovplyvniť zdroje financií ktoré sú k dispozícii, zapojenie jednotlivých účastníkov do realizácie, ale rozvoj alebo pokles turistického trhu.

6. Očakávané vplyvy

- Vytvorenie kancelárie obsluhujúcej turistov
- Vytvorenie doteraz vlastne neexistujúceho marketingu turizmu
- Nárast príjmov z turizmu, a z toho vyplývajúca realizácia nových investícií založených na turizme.
- Zvýšenie počtu návštevníkov
- Príprava a použitie nových, jednotných ale rozmanitých reklamných a propagačných materiálov pre samosprávy, podnikateľov a pomocou neziskovej organizácie fungujúcej v oblasti turizmu
- Efektívnejšie využitie investícií
- Nárast známosti mikroregiónu doma a v zahraničí

7. Organizácia zodpovedná za výkon

Navrhujeme za koordinátora programu novovzniknutú turistickú neziskovú organizáciu mikroregiónu. Jej úlohou bude koordinácia, napomáhanie a ovplyvňovanie vypracovania atrakcií, ako i ohľadom na stanoviská udržateľného turizmu podporovať počet a utrácanie návštevníkov v záujme obyvateľov mikroregiónu.

8. Systém financovania

Realizácia vyššie uvedených propagačných prostriedkov sa uskutočňuje vo fázach. Zdroje sa delia na dve časti:

- Vlastné zdroje: požiadavkou každej investície je aby príjemca grantu prispel na investície aj s vlastnými zdrojmi, bez toho je celá realizácia neseriózna.
- Projektové podpory: dnes je veľa zdrojov k dispozícii, z rôznych fondov sú mobilizovateľné rôzne objemy financií. S tými sa zaobchádza vždy podľa aktuálnych projektov.

8.3. Návrh scenára vypracovania ponúk turistických balíkov

Hrad na chrbte (2 dňový program pre základné školy v mikroregióne Obručná):

Prvý deň

Doobedu: príchod do kultúrneho domu Šiatoroša. Hrad Šomoška: oboznámenie detí s históriou a legendami.

Hradná túra so sprievodcom. Fakultatívne programy podľa aktuálnych ponúk.

Obed: V reštaurácii Mlyn

Poobede: jazda na koni v obci Ratka

Večer: vatra, večera v prírode vo Fil'akovskom hradnom dvore (alebo ubytovanie v stanovom tábore alebo v internáte strednej školy)

Druhý deň

Doobeda: obhliadnutie Fil'akovského hradu a kaštieľov.

Obed: V niektorej miestnych reštaurácií, miestne a gastronomické špeciality)

Cena dvojdnovej túry bez fakultatívneho programu: 1.100,- Sk/osoba

Prihlásenie sa do programu: v informačnom centre

PRÍLOHA

Návrh STANOV k vzniku plánovanej neziskovej organizácie cestovného ruchu.

A, n.o. nezisková organizácia,

sídlo:,

STANOVY

Článok I.

Názov a sídlo neziskovej organizácie

1. Názov neziskovej organizácie:
2. Sídlo neziskovej organizácie:

Článok č. II. Cieľ založenia a druhy verejnoprospešných služieb neziskovej organizácie

Druhy verejnoprospešných služieb napĺňajúce ciele neziskovej organizácie:

- tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt,
- prevádzkovanie turistického informačného centra,
- riadenie a manažovanie realizácie turistického strategického plánu v mikroregióne,
- zosúladenie rozvoja ponúk,
- organizovanie turistických marketingových aktivít,
- zosúladenie aktivít smerujúcich k získaniu zdrojov,
- informovanie obyvateľov mikroregiónu o funkcii cestovného ruchu v hospodárstve,
- spolupráca s odbornými, štátnymi a zahraničnými organizáciami a inštitúciami mimo mikroregiónu.

Článok III.

Spôsob zverejnenia podmienok týkajúcich sa poskytnutia niektorých druhov verejnoprospešných služieb

Nezisková organizácia predstaví podmienky týkajúce sa poskytnutia jednotlivých druhov služieb s nasledovnými spôsobmi:

- a/ v sídle organizácie,
- b/ na vlastnej webstránke,
- c/ na základe žiadostí zašle ich poštou.

Článok IV.

Orgány neziskovej organizácie, ich kompetencie, počet členov, spôsob voľby predstavenstva a dozornej rady a dĺžka ich funkčného obdobia

Orgány organizácie sú nasledovné:

- a/ predstavenstvo
- b/ riaditeľ
- c/ kontrolór

Predstavenstvo

1. Predstavenstvo je najvyšším orgánom organizácie. Prvých členov predstavenstva vymenuje zakladateľ.
2. Predstavenstvo:
 - a/ schvaľuje rozpočet neziskovej organizácie / k 31. 3. daného roka /,
 - b/ odsúhlasí ročnú účtovnú uzávierku a výročnú správu o činnosti s hospodárením,
 - c/ rozhoduje o použití zisku a úhrade straty, vrátane určenia spôsobu ich vyúčtovania, najneskôr do konca nasledujúceho účtovného obdobia,
 - d/ rozhoduje o zrušení, spojení, zlúčení alebo rozdelení organizácie,
 - e/ navrhuje zmeny skutočností registrovaných v evidencii,
 - f/ volí a odvoláva riaditeľa, a stanovuje jeho odmenu,
 - g/ volí a odvoláva členov dozornej rady a kontrolóra,
 - h/ schvaľuje právne úkony týkajúce sa nehnuteľného majetku,
 - ch/ rozhoduje o zmenách stanov,
 - i/ rozhoduje o obmedzení práv riaditeľa počas jeho konania v mene organizácie.
3. Predstavenstvo má päť členov. Členom predstavenstva je len taká fyzická osoba, ktorá má právnu spôsobilosť a bezúhonná /nebola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin/. Členom predstavenstva nie je člen dozornej rady a riaditeľ organizácie.
4. Funkčné obdobie člena predstavenstva je päťročné. Opätovné zvolenie za člena po uplynutí jeho funkčného obdobia nie je vylúčené.
5. Predstavenstvo zo svojich radov volí predsedu a podpredsedu. Zasadnutia predstavenstva zvoľáva, pripravuje a vedie jeho predseda. Podpredseda predstavenstva zastupuje predsedu v jeho neprítomnosti a koná vo všetkých veciach, v prípade že ho predseda splnomocní, alebo v prípade ak predseda nie je schopný svoju funkciu vykonávať.
6. Predstavenstvo sa schádza podľa potreby, ale aspoň dvakrát do roka. Predstavenstvo sa zvoľáva v prípade návrhu kontrolóra a 1/3 členov predstavenstva do 10 dní po doručení návrhu.
7. K platnému uzneseniu predstavenstva je potrebný súhlas absolútnej väčšiny jeho členov. Na zvolenie a odvolanie riaditeľa je potrebná 2/3 väčšina všetkých členov predstavenstva.

8. Členstvo v predstavenstve je dobrovoľná a neplatená funkcia. Členovia predstavenstva majú nárok na preplatenie ich oprávnených nákladov vzniknutých z výkonu ich funkcie.
9. Členstvo v predstavenstve zaniká:
 - a/ uplynutím volebného obdobia,
 - b/ odstúpením,
 - c/ odvolaním z dôvodu straty voliteľnosti alebo ak sa tri krát po sebe nezúčastní na riadne zvolaných zasadnutiach predstavenstva bez zodpovedajúceho ospravedlnenia,
 - d/ smrťou.
10. V prípade odstúpenia členstvo v predsedníctve zaniká dňom doručenia písomnej výpovede s overeným podpisom odstupujúceho člena na adresu sídla organizácie.
11. Každý člen predstavenstva disponuje s jedným hlasom.
12. Zo zasadnutí predstavenstva sa vyhotovuje zápisnica, ktorá obsahuje uznesenia k jednotlivým bodom programu v zmysle pozvánky. Zápisnicu podpisujú zasadnutiu predsedajúca osoba, ktorá väčšinou je predseda predstavenstva, a zapisovateľ. Neoddeliteľnou súčasťou zápisnice sú prílohy, ktoré sa na zasadnutí prerokovávali.
13. V prípade schvaľovania uznesení, v dôsledku ktorých sa zmenia stanovy, riaditeľ organizácie je povinný neodkladne po každej zmene stanov vypracovať jeho celú formuláciu, za správnosť a úplnosť ktorej nesie zodpovednosť.

Riaditeľ

14. Riaditeľ je úradným orgánom, ktorý riadi činnosť organizácie a koná v jej mene voči tretím osobám, súdom a iným štátnym orgánom.
15. Riaditeľ rozhoduje o všetkých úkonoch organizácie, výnimkou tých, ktoré v zmysle zákona, stanov alebo zakladateľskej zmluvy patria do kompetencií iných orgánov.
16. Riaditeľ organizácie hlavne:
 - a/ zabezpečuje riadenie organizácie,
 - b/ v spolupráci s predsedom predstavenstva pripravuje uznesenia a zasadnutia predstavenstva,
 - c/ vykonáva uznesenia predstavenstva, v prípade že zodpovedajú právnym normám,
 - d/ pripravuje návrhy rozpočtu, a predkladá ich na schválenie,
 - e/ zabezpečuje riadnu evidenciu účtovníctva,
 - f / pripravuje výročnú správu v termíne stanovenom predsedníctvom, a zabezpečuje jej zverejnenie,
 - g/ vykonáva právomoci zamestnávateľa.
17. Rozhodnutie predsedníctva alebo stanovy môžu obmedziť práva riaditeľa počas jeho konania v mene organizácie, toto obmedzenie však nie je účinné voči tretím osobám, v prípade že im tie skutočnosti neboli známe, alebo o nich vedieť nemohli.
18. Riaditeľ sa zúčastňuje zasadnutí predsedníctva v úlohe poradcu.
19. Do funkcie riaditeľa je možné voliť iba osobu bezúhonnú a spôsobilú na právne úkony. Na zvolenie a odvolanie riaditeľa je potrebný súhlas 2/3 väčšiny všetkých členov predstavenstva.
20. Riaditeľa vymenúva a odvoláva predstavenstvo. Funkčné obdobie riaditeľa je 5 ročné a jeho opätovné zvolenie nie je vylúčené.
21. Predstavenstvo odvolá riaditeľa ak:
 - a/ bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin alebo za trestný čin súvisiaci s výkonom funkcie riaditeľa,
 - b/ vykonáva činnosť podľa § 27 zákona č. 1997/213 Z. z.,

- c/ na vlastný podnet.
22. Predstavenstvo môže riaditeľa odvolať ak:
- a/ zo zdravotných dôvodov nie je schopný vykonávať svoju funkciu dlhšie ako 6 mesiacov,
 - b/ koná v rozpore s ustanoveniami zákona č. 213/1997 Z. z., so zakladateľskou zmluvou alebo so stanovami,
 - c/ na základe návrhu kontrolóra alebo člena predstavenstva.

Kontrolór

23. Kontrolór je kontrolným orgánom organizácie, ktorý dozerá na činnosť organizácie.
24. Kontrolór hlavne:
- a/ skúma ročnú účtovnú uzávierku, a prekladá svoje pripomienky k predstavenstvu,
 - b/ kontroluje evidenciu účtovníctva a iných dokladov,
 - c/ upozorní predstavenstvo na zistené nedostatky a navrhuje ich odstránenie,
25. Kontrolór je oprávnený:
- d/ iniciuje zvolanie mimoriadneho zasadnutia predstavenstva, ak to vyžadujú záujmy organizácie,
 - e/ navrhnúť predstavenstvu odvolanie riaditeľa,
 - f/ iniciovať obmedzenia okruhu právomocí riaditeľa pri jeho konaní v mene organizácie,
 - g/ s poradným hlasom sa zúčastniť zasadnutí predstavenstva,
 - h/ upozorniť predstavenstvo na zistené porušenia právnych predpisov, zakladateľskej zmluvy alebo stanov.
26. Kontrolór je oprávnený nahliadnuť do všetkých dokladov a záznamov týkajúcich sa činnosti organizácie, a kontrolovať či je účtovníctvo vedené podľa pravidiel stanovených zákonom č. 431/2002 o účtovníctve a či organizácia vykonáva svoju činnosť v súlade so všeobecnými právnymi predpismi, zakladateľskou zmluvou a stanovami.
27. Funkciu kontrolóra môže vykonávať len bezúhonná fyzická osoba ktorá má spôsobilosť na právne úkony /nebola právoplatne odsúdená za úmyselný trestný čin/. Kontrolórom nemôže byť člen predstavenstva a riaditeľ organizácie. Kontrolóra volí a odvoláva predstavenstvo.
28. Funkčné obdobie kontrolóra je päť ročné. Po uplynutí volebného obdobia nie je opätovne zvolenie do funkcie vylúčené.
29. Funkcia kontrolóra zaniká:
- a/ uplynutím volebného obdobia,
 - b/ odstúpením,
 - c/ odvolaním,
 - d/ smrťou.
30. V prípade odstúpenia funkcia kontrolóra zaniká dňom doručenia písomnej výpovede s overeným podpisom odstupujúceho kontrolóra na adresu sídla organizácie. Predstavenstvo odvolá kontrolóra z jeho funkcie, ak kontrolór poruší predmetné stanovky, ustanovenia zákona č. 213/1997 Z. z. alebo bez vhodného ospravedlnenia sa nezúčastní na 3 po sebe nasledujúcich riadne zvolaných zasadnutiach, alebo nevyhoví požiadavkám § 20 zákona č. 13/1997 Z. z.
31. Funkcia kontrolóra je dobrovoľná a neplatená. Kontrolór má nárok na preplatenie svojich preukázateľných nákladov vzniknutých počas výkonu jeho funkcie v zmysle osobitných právnych predpisov.
32. O kontrolnej činnosti kontrolóra sa vyhotovuje zápisnica, ktorá obsahuje jeho pripomienky. Zápisnicu podpisuje kontrolór.

Článok V.

Spôsob zverejnenia výročnej správy a doba úschovy zápisníc vyhotovených orgánmi organizácie

1. O zasadnutiach orgánov organizácie sa vyhotovujú zápisnice, ktoré organizácie zachová do 5 rokov.
2. Organizácia prostredníctvom predsedníctva vypracúva výročnú správu po uzavretí kalendárneho roka do určitej doby, najneskôr do 30. júna.
3. Výročná správa obsahuje:
 - Prehľad činností vykonávaných v priebehu roka, označením ich vzťahu k cieľu poslania organizácie,
 - Ročnú účtovnú uzávierku a vyhodnotenie v nej sa nachádzajúcich základných údajov,
 - Prehlásenie audítora ohľadom ročnej účtovnej uzávierky, ak ju skúma audítor,
 - Prehľad príjmov a výdavkov
 - Prehľad miery príjmov podľa položiek jednotlivých zdrojov,
 - Aktíva a pasíva majetku a záväzkov organizácie,
 - Zmeny ktoré nastali počas roka a nové zloženie orgánov organizácie,
 - Iné údaje stanovené predsedníctvom.
4. Výročná správa bude verejne prístupná v sídle neziskovej organizácie a na web stránke organizácie. Jeden exemplár výročnej správy zašle organizácia do 15. júla registračnému úradu.

Článok VI.

Zákaz konkurencie

Člen predsedníctva, kontrolór a riaditeľ

a/ nemôžu vo svojom mene, ani na svoj účet uzatvárať obchody súvisiace s činnosťou organizácie,

b/ nemôžu sprostredkovať pre iných obchody organizácie.

Článok VII.

Hospodárenie a účtovníctvo neziskovej organizácie

1. Organizácia zabezpečuje svoje aktivity a hospodári s vlastným majetkom, požíva majetok štátu alebo majetku miestnej samosprávy v zmysle zákona č. 274/1994 Z. z. o hospodárení so štátnym majetkom v znení nesk. predpisov a zákona č. 138/1991 Zb. o majetku samospráv v znení nesk. predpisov.
2. Komponenty majetku organizácie:
 - a/ príjmy z vlastnej činnosti,
 - b/ pôžičky, úvery, úroky,
 - c/ dary fyzických a právnických osôb,
 - d/ organizácia sa môže uchádzať o dotácie zo štátneho rozpočtu, z fondu štátneho rozpočtu ako aj z rozpočtu obce /z predmetnej dotácie sa nemôžu hrať prevádzkové náklady organizácie/. Podpory zo štátneho rozpočtu a z obecného rozpočtu na rovnaké služby sa poskytujú len z jedného zdroja, zvyčajne z toho ktorý má väzbu na hlavné aktivity organizácie. Organizácia je povinná použiť celý svoj zisk v prospech svojich

poskytovaných služieb. Príjmy vyplývajúce z vlastnej činnosti organizácie podliehajú daňovej povinnosti v zmysle platných zákonov o účtovníctve.

3. Prostriedky organizácie sú nepoužiteľné na financovanie aktivít politických strán a hnutí, ani v prospech kandidáta platenej funkcie.
4. Organizácia nemôže podmieniť poskytovanie svojich služieb s darmi poskytnutými fyzickými alebo právnickými osobami.
5. Pokiaľ fyzická alebo právnická osoba poskytla svoj dar alebo príspevok na určený účel, organizácia môže zmeniť účel použitia len s predchádzajúcim súhlasom subjektu ktorý dar alebo príspevok poskytol.
6. Majetok organizácie je použiteľný len v súlade s podmienkami stanov a na úhradu výdavkov. Mieru výdavkov organizácie stanoví ročne v rozpočte predsedníctvo v sume bezpodmienečne a nevyhnutne potrebnej k prevádzkovaniu organizácie.
7. Organizácia hospodári podľa schváleného rozpočtu organizácie, ktorý obsahuje všetky rozpočtové výdaje a príjmy. Rozpočet je zostavený a schválený na príslušný kalendárny rok. Návrh rozpočtu predkladá riaditeľ predstavenstvu najneskôr aspoň jeden mesiac pred začiatkom roka na ktorý bol rozpočet pripravený. Predstavenstvo schváli rozpočet organizácie najneskôr do 31. marca príslušného kalendárneho roka.
8. Organizácia vedie účtovníctvo v zmysle zákona o účtovníctve. Oddelene účtuje príjmy a náklady spojené s verejnoprospešnými aktivitami, ako aj príjmy a výdavky týkajúce sa jej podnikateľskej činnosti.
9. Ročnú účtovnú uzávierku overí audítor ak
 - a/ výška podpôr získaných zo štátneho rozpočtu, štátneho fondu a obecného rozpočtu – kvôli ktorým sa uzávierka zostavovala - v roku prevyšuje 1 000 000 Sk,
 - b/ všetky príjmy organizácie preyšujú 5 000 000 Sk.
10. Exemplár ročnej účtovnej uzávierky overenej audítorm podľa článku IX. Organizácie zašle najneskôr do 15. apríla na zverejnenie do Obchodného Vestníka. Jeden exemplár výročnej správy zašle organizácie do 15. júla registračnému úradu.

Článok VIII.

Zrušenie a zánik organizácie

1. Organizácia zanikne:
 - a/ dňom uvedenom v uznesení predsedníctva o zrušení organizácie, inak dňom rozhodnutia,
 - b/ uznesením predsedníctva o splynutí, spojení a rozdelení organizácie,
 - c/ dňom uvedenom v rozhodnutí súdu o zrušení organizácie, inak dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia,
 - d/ vyhlásením konkurzu alebo následkom zamietnutia návrhu na vyhlásenie konkurzu z dôvodu nedostatku majetku,
 - e/ neplnením povinností v zmysle ods. 3, § 10 zákona č. 213/1997 Z. z.,
 - f/ ak nedoručí výročnú správu registračnému úradu v zmysle ods. 3, § 34 zákona č. 213/1997 Z.z.
2. Súd rozhodne o zrušení alebo likvidácii organizácie na návrh zákonného zástupcu alebo osoby preukazujúcej právny nárok ak
 - a/ organizácia neposkytuje viac ako 12 mesiacov verejnoprospešné služby uvedené v stanovách a zakladateľskej zmluve,
 - b/ organizácia nevyhoví podmienkam poskytovania verejnoprospešných služieb stanovených v § 3 zákona č. 213/1997 Z. z.,

- c/ výdavky neziskovej organizácie sú neúmerne vyššie v porovnaní s objemom poskytovaných verejnoprospešných služieb.
3. Ak dôjde k zrušeniu organizácie z dôvodu uvedeného v bode c/ ods. 2, zakladatelia alebo osoby ktoré boli členmi orgánov, neziskovú organizáciu môžu založiť najskôr po uplynutí 3 r. po vysporiadaní svojich záväzkov.
 4. Súd môže rozhodnúť o zrušení alebo likvidácii organizácie na podnet zákonného zástupcu alebo osoby preukazujúcej právny nárok ak
 - a/ predsedníctvo nezasadalo ani raz počas uplynulých 24 mesiacov,
 - b/ ani po 12 mesiacov po uplynutí funkčného obdobia nedošlo k zvoleniu nových orgánov organizácie,
 - c/ organizácia nakladá s príjmami z vlastnej činnosti a so zvereným majetkom protizákonne,
 - d/ organizácia poruší ustanovenie §30 zákona č. 213/1997 Z. z.
 5. Predsedníctvo sa môže rozhodnúť o splynutí alebo spojení s inou neziskovou organizáciou alebo nadáciou. V prípade splynutia majetok zaniknutej organizácie prechádza na tú neziskovú organizáciu alebo nadáciu do ktorej organizácia splynula. V prípade spojenia majetok organizácie prechádza na tú neziskovú organizáciu alebo nadáciu ktorá vznikla ich spojením.
 6. Organizácia zaniká dňom je výmazu z evidencie. Jej zániku prechádza zánik buď likvidáciou alebo bez likvidácie. Likvidácia nie je požiadavkou, ak majetok organizácie prechádza na inú neziskovú organizáciu alebo nadáciu po splynutí alebo spojení. Likvidačné saldo je možné previesť len na inú neziskovú organizáciu alebo nadáciu. Prvotný majetok je povinný likvidátor ponúknuť v zmysle § 31 z. č. 213/1997 Z.z. štátu alebo inej neziskovej organizácii. Odmenu likvidátora stanovuje ten, kto ho vymenoval. Náklady likvidácie sú hradené z majetku organizácie.
 7. Na zánik organizácie s likvidáciou alebo bez likvidácie sa vzťahujú príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka, ak zákon č. 213/1997 Z. z. neustanovuje inak.

Článok IX.

Záverčné ustanovenia

Stanovy sú neoddeliteľnou súčasťou zakladateľskej zmluvy. Jeho zmeny sa môžu vykonať len v zmysle zakladateľskej zmluvy, stanov a ustanovení zákona č. 213/1997 Z. z.

Na vzťahy neupravené v predmetných stanovách alebo zakladateľskou zmluvou sa vzťahujú príslušné ustanovenia zákona č. 213/1997 Z. z. ako aj iné všeobecne záväzné právne predpisy.

Dňa

Podpisy zakladateľov